Produktionskæden fra frysetrawler via optøning til dobbeltfrossen torskefilet

Optøningsrapport (del 1)

af

Niels Bøknæs

Danmarks Fiskeriundersøgelser
Afd. for Fiskeindustriel Forskning
DTU, bygn. 221
2800 Lyngby

DFU-rapport nr. 17-96

ISBN: 87-88047-29-6

DFU-rapport udgives af Danmarks Fiskeriundersøgelser og indeholder resultater fra en del af DFU's forskningsprojekter, studenterspecialer, udredninger m.v. Resultaterne vil ofte være af foreløbig art, ligesom fremsatte synspunkter og konklusioner ikke nødvendigvis er institutionens.

Rapportserien findes komplet på institutionens biblioteker i Charlottenlund, Lyngby og Hirtshals, hvorfra de kan lånes:

Danmarks Fiskerundersøgelser
Biblioteket
Charlottenlund Slot
DK-2920 Charlottenlund
Tlf.: 33 96 33 15

Danmarks Fiskeriundersøgelser
Biblioteket
Afd. for Fiskeindustriel Forskning
DTU, Bygning 221
2800 Lyngby
Tlf.: 45 25 25 84

Danmarks Fiskeriundersøgelser
Biblioteket
Nordsøcentret, Postboks 101
9850 Hirtshals
Tlf.: 98 94 26 01

DFU-rapport is published by the Danish Institute for Fisheries Research and contains results from a part of the research projects etc. The results will often be of an interim nature and the views and conclusions put forward are not necessarily those of the institute.

The reports are located at the institute's libraries in Charlottenlund, Lyngby and Hirtshals, from where they may be loaned.

Redaktion:
Allan Sommer, Charlottenlund, tlf.: 33 96 33 08
Distribution:
Forfatteren
Tryk: DSR Tryk, Frederiksberg
Omslag: Contrast

Copyright DFU

Serien er trykt på miljørigtigt papir

ISSN 1395-8216

Sammendrag

I forsøgene er der ombord på den grønlandske frysetrawler Paamiut indfrosset ca. 1500 kg rensede og hovedkappede torsk, der er fryselagret ca. 17 uger før optøning. Torskeblokkene blev optøet med henholdsvis ***vandoptøning*** og ***luftoptøning***. Ved vandoptøningen blev der anvendt en traditionel batchvis optøning med en starttemperatur på 38°C og luftomrøring af karrene. Ved luftoptøningen blev der opstillet et optøningskammer med en blæser. De optøede torsk fra de to optøningsmetoder blev fileteret og trimmet til benfri torskefilet. Derefter blev torskefileter fra de to optøninger dobbeltfrosset og fryselagret i yderligere 22 uger. Torskefileterne fra hver af optøningsmetoderne blev fryselagret henholdsvis ved en fast temperatur på -27°C og et fluktuationsforløb (flyttet tre gange mellem -20°C og -27°C).

Ved indfrysning af torsk med en god råvarebehandling (ferske nyfangede torsk) opnåes der gode kvaliteter for både optøet hel og fileteret torsk for både vandoptøning og luftoptøning efter 17 ugers ugers fryselagring. Forsøgene viser, at selv med en dårlig biologisk kvalitet (indfrysning omkring gydeperioden) fåes en relativ god optøet kvalitet, når produktionskæden er rimelig opstillet.

Fryselagringstemperaturerne, der dokumenterer hele frysetransporten fra fryselageret på Paamiut til optøningen, viser dog ret store temperaturforskelle undervejs i fryselagringen. Der observeres specielt temperatursvingninger i forbindelse med transporten.

Ved vandoptøning fås en lidt bedre sensorisk kvalitet for både optøet hel torsk og torskefilet sammenlignet med luftoptøningen. Der observeres ingen reelle forskelle i maskin- og filetudbytter for de to opstillede optøningsmetoder. Ved sammenligning af miljøbelastning er der et vandforbrug på ca. 1460 l/tons råvarer ved vandoptøning, hvorimod den opstillede metode til luftoptøning ikke forbruger vand. Spildevandsandelen for luftoptøningen er ca. 45 l/tons råvare sammenlignet med ca. 1460 l/tons råvare for vandoptøningen. Spildevandet fra vandoptøningen er normalt belastet, mens spildevandet fra luftoptøningen betegnes som højt belastet.

Ved forsøgene på dobbeltfrosne torskefileter opnås der ikke de store kvalitetsforskelle i koderne, der varieres mht. vandoptøning/luftoptøning og -27°C/fluktuation. Dette kan skyldes, at den dårlige emballering kombineret med en lang dobbeltfrysningstid har medført dårlig kvalitet for alle fire opstillede koder. Kvaliteten af de dobbeltfrosne torskefileter var meget dårlig specielt sammenlignet med den relaiv gode kvalitet efter enkeltfrysningen. Den dårlige dobbeltfrosne kvalitet skyldes sandsynligvis primært en dårlig emballeringsform af torskefileterne.

Resultaterne fra hele forsøgsrækken viser ikke ret store kvalitetsforskelle mellem vandoptøning og luftoptøning af hel frossen torsk på enkeltfrosne og dobbeltfrosne torsk. Valget af optøningsmetode for den enkelte fiskeindustri afhænger dermed i højere grad af investering og spildevandspriser.

Forord

Delprojektet "Produktionskæden fra frysetrawler via optøning til dobbeltfrossen torskefilet (Optøningsrapport del 1)" er udført i forbindelse med hovedprojektet "Fisk - Kvalitet af frossen råvare" hos Danmarks Fiskeriundersøgelser, afd. for Fiskeindustriel Forskning i Lyngby. Projektet er finansieret af Landbrugs- og Fiskeriministeriets produktudviklingsmidler via Jordbrugsdirektoratet. Hovedprojektet er opstartet pr. 1/8-1993, og færdiggøres d. 1/8-1996. Resultaterne fra projektet er af almennyttig karakter, og er fuldt offentlig tilgængelige.

Der rettes en tak til Royal Greenland A/S for mulighed for deltagelse i fangstrejsen med frysetrawleren Paamiut i Barentshavet i foråret 1995. Fangstrejsen var en uforglemmelig oplevelse, og der rettes en speciel tak til skipper Oddbjørn Neshamar, fabrikschef Torben Lund, baadermand Atli Larsen samt den øvrige besætning ombord på Paamiut for hjælp ved behandling og indfrysning af torskeblokkene. Dette har betydet, at selve "fangst- og frysehistorien" for de frosne torsk har været kendt gennem hele processen fra fangst på frysetrawler til dobbeltfrossen torskefilet.

Der rettes en tak til Taabbel A/S, Hanstholm for udlån af forarbejdningsfaciliteter i forbindelse med optøningsforsøgene i projektet. Der rettes en speciel tak til kvalitetschef, Palle Jensen samt det øvrige personale i skæreafdelingen hos Taabbel A/S for en stor hjælp og entusiasme ved udførelsen af optøningsforsøgene.

Der rettes en tak til Hugo Ladefoged for en stor praktisk støtte ved udførelsen af optøningsforsøgene samt udbytterige diskussioner. Ligeledes en tak til Helle Skov Jensen for deltagelse i optøningsforsøgene. Derudover takkes de personer ansat ved Danmarks Fiskeriundersøgelser i Lyngby, der har deltaget i de sensoriske analyser i forbindelse med fryselagringsforsøgene.

Lyngby, den 13/8-1996

Niels Bøknæs

Niels Bøknæs

Indholdsfortegnelse

1. Indledning 1
2. Formål 2
3. Forsøgsplanlægning 3
3.1 Forsøgsopstilling 3
3.2 Indfrysning på frysetrawleren Paamiut 3
3.3 Optøningsforsøg 4
3.4 Forarbejdningsforsøg 4
3.5 Produktforsøg 5
4. Optøningsforsøg 6
4.1 Temperaturmålinger 6
4.2 Fileteringsudbytter 7
4.3 Sensoriske analyser 9
4.4 Miljøbelastning 11
4.5 Fysiske og kemiske analyser 13
4.6 Diskussion 17
5. Produktforsøg 19
5.1 Temperaturforløb for 2. fryselagring 19
5.2 Sensoriske analyser 19
5.3 Fysiske analyser 21
5.4 Vejninger 23
5.5 Diskussion 26
7. Konklusion 27
8. Litteraturliste 29

Bilag 1: Indfrysning af torsk på Paamiut 30
Bilag 2: Optøningsforsøg 32
Bilag 3: Produktforsøg 49
Bilag 4: Temperaturmålinger for fryselagringerne 68

1. Indledning

Produktion med frosne torskefisk som råvare i Danmark er blevet essentiel for dele af den danske fiskeindustri pga. faldende og varierende råvareleverancer, som resulterer i en ustabil situation mht. beskæftigelse og produktion af færdigvarer af torskefisk.

Ved en produktion med frosne hele torsk som råvare gennemgår torskene følgende proces fra fangst til forarbejdet/frosset produkt (se figur 1). I det følgende opridses nogle af de faktorer, der er årsag til en ofte uensartet kvalitet af de optøede torsk.

Fangst ⇨ Fangstbehandling ⇨ Indfrysning ⇨ Fryselagring ⇨ Optøning ⇨ Forarbejdning ⇨ Fryselagring

Figur 1: Flowskema; fra fangst til dobbeltfrossen torskefilet.

Ved *fangsten* optræder der meget varierende trawltider, hvilket kan medføre slitage og fangstmærker på torskene. Fangstmærkerne vil påvirke fileternes kvalitet i negativ retning med blodpletter i fileterne. Ved meget store fangster klemmes torskene i trawlet, hvilket ligeledes resulterer i ødelagte og beskadigede torsk med blodplettede fileter.

Ved *fangstbehandlingen* af store fangster sker der en mellemlagring af torskene før rensning/strubeskæring/hovedkapning, hvis rensningskapaciteten ombord er for lille. Dette medfører en udsættelse af strubeskæring/rensning af torskene og dermed en dårligere afblødning af fileterne, som betyder en nedsættelse af fileternes ferske kvalitet.

Ved *indfrysningen* placeres de hovedkappede torsk i vertikale pladefrysere, hvor indfrysningen foretages i blokstørrelser i intervallet 10-30 kg. Ved store fangster indfryses torskene med en relativ dårlig fersk kvalitet som følge af tid-temperaturbelastningen på torskene ombord frem til indfrysningstidspunktet. Ved for lille indfrysningskapacitet ombord kan blokkene blive udtaget fra pladefryseren før kernefrysning. Dette betyder, at den sidste del af indfrysningen foregår på selve fryselageret med en meget langsom indfrysningshastighed. Efter indfrysningen emballeres de frosne torskeblokke i forskellige indpakninger af pap og plastik.

Under *fryselagringen* afhænger kvaliteten af torskene meget af, om fryselagringstemperaturen holdes lav og stabil i hele fryselagringskæden fra frysetrawler til optøningstidspunktet.

Ved *optøningen* bruges der i Danmark primært batchvis vandoptøning i kar med luftomrøring. Kvaliteten af de optøede torsk afhænger også af tid-temperaturpåvirkningen under optøningen.

Ved *forarbejdningen* skæres de optøede hovedkappede torsk i fileteringsmaskiner. De afskindede maskinfileter trimmes manuelt for ben- og finnerester samt blodpletter. Torskefileterne udskæres evt. til loins- og tailsstykker etc. Kvaliteten af torskene afhænger ligeledes af tid-temperaturpåvirkningen under forarbejdningen.

Langt hovedparten af produkterne (torskefileterne/udskæringerne) indfryses og sælges som dobbeltfrosne produkter. Kvaliteten af torskene afhænger endvidere af tid-temperaturpåvirkningen under fryselagringen frem til forbrugerens bord.

2. Formål

Med udgangspunkt i produktionskæden fra frysetrawler til optøet råvare er der opstillet følgende punkter, som undersøges i forsøgsrækken:

- Det undersøges, hvilken betydning indfrysning af torsk med en god råvarebehandling (ferske nyfangede torsk) har på kvaliteten af optøede torsk efter ca. 17 ugers fryselagring for udvalgte kvalitetsmetoder.

- Effekten af de to opstillede optøningsmetoder (vandoptøning og luftoptøning) undersøges ved hjælp af filetudbytter, spildevandets belastning samt sensoriske, fysiske og kemiske kvalitetsmetoder.

- Der måles fryselagringstemperaturer for de indfrosne torskeblokke på frysetrawlerens fryselager, under transporten til Danmark, på fryselager i Danmark samt for vand- og luftoptøningen.

- Det undersøges, hvilke kvalitetsforskelle, der optræder for dobbeltfrosne torskefileter fra koderne vand- og luftoptøning med en fryselagringstid på ca. 22 uger ved to opstillede fryselagringsforløb.

3. Forsøgsplanlægning

I det følgende gennemgåes den overordnede forsøgsopstilling. Derefter gennemgåes udførelsen af: Indfrysning ombord på frysetrawler, optøning, forarbejdning på filetfabrik samt produktforsøg på laboratoriet i Lyngby.

3.1 Forsøgsopstilling

Der blev opstillet en forsøgsrække, der viser en god råvarebehandling af torsk ombord på en frysetrawler, hvor der blev indfrosset helt friske rensede hovedkappede torsk. Torskene blev indfrosset i en vertikal pladefryser, og blev lagret med en fryselagringsperiode på ca. 17 uger. Torskene blev optøet med henholdsvis vandoptøning eller luftoptøning. Efter ca. 22 ugers fryselagring blev der foretaget produktforsøg på de dobbeltfrosne torskefileter. Den ene halvdel af torskefileterne fra hver optøningsmetode blev lagret ved -24°C, mens den anden halvdel blev lagret ved flukturerende temperaturer (-24°C til -20°C). Nedenfor ses der en forsøgsoversigt med afviklingen af hele projektets forløb (se figur 2).

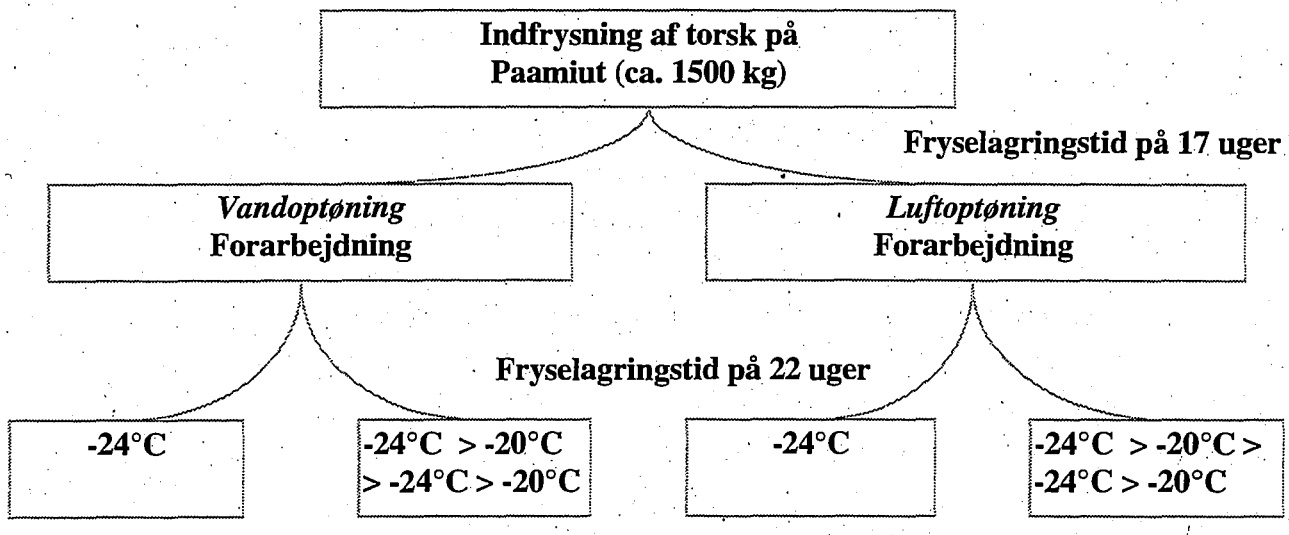

Figur 2: Forsøgsoversigt fra indfrysning af torskeblokke ombord på frysetrawler til dobbeltfrossen torskefilet.

3.2 Indfrysning på frysetrawleren Paamiut

Indfrysning af torskene er foretaget over tre dage, hvor der blev fisket på "Røstbanken" udenfor gydeområdet ved Lofoten i perioden 9-11/4-1995. Trawltiden var omkring fire timer for hver af fangsterne til de tre indfrysningsdage. Næsten alle torskene, der blev fanget i denne periode, var levende ved indhaling af trawlet pga. relativ små fangster og korte trawltider. Indfrysningen af

torskene er foregået efter følgende procedure. Torskene blev hovedkappet indenfor 1/2 time efter indhaling af trawlet. Torskene blev hovedkappet i en Baader 424, hvor der blev fjernet hoved med kraveben og indvolde. De hovedkappede torsk blev placeret i en afblødningsbinge i ca. 1/2 time i havvand med en vandtemperatur på ca. 4°C. Torskene blev sorteret således, at de mindste torsk blev indfrosset i blokke i dette forsøg. Alle torskene blev indfrosset før dødsstivhedens påbegyndelse, og de var helt bløde ved placeringen i pladefryseren. Torskene blev indfrosset i en vertikal pladefryser, hvor der blev fyldt ca. 25 kg torsk i hver blok, som blev efterfyldt med havvand. Efter 4 timers indfrysning blev pladefryseren tømt for torskeblokke, og blokkene blev placeret på fryselageret. Efter 6 ugers fryselagring blev blokkene losset i Sortland, og fragtet med et fryseskib til Danmark, hvor de blev placeret på fryselager indtil optøningstidspunktet. Der henvises til bilag 1 for yderligere uddybning af indfrysningen ombord på Paamiut.

3.3 Optøningsforsøg

Efter en fryselagringstid på ca. 17 uger blev der lavet optøningsforsøg med torskene fra Lofoten. Torskeblokkene blev opdelt i to batch til henholdsvis luftoptøning (673,2 kg) og vandoptøning (718,3 kg):

Til luftoptøningen blev der lavet en forsøgsopstilling med en blæser og to optøningsreoler, der blev dækket med plastik. De frosne torskeblokke blev efter udpakning og vejning indpakket i tynde plastikposer for at hindre udtørring under optøningen. Torskeblokkene blev placeret på hylder i optøningskammeret. Blæseren blev stoppet efter ca. 8 timers optøning for at undgå en for høj udligningstemperatur for torskene. Efter yderligere 14 timers forløb var torskene optøede.

Vandoptøningen er foretaget efter en almindelig praksis, der benyttes i Danmark. Der blev anvendt vand med en starttemperatur på 37-38°C og et fisk:vand-forhold på 1:1,5. Der blev tilført luft til karrene for at sikre omrøring af optøningsvandet. De frosne torskeblokke blev efter udpakning og vejning placeret i et af de to optøningskar. Blokkene blev placeret forskudt i optøningskarret for at sikre en god kontakt mellem torskene og optøningsvandet. Efter ca. 17 timers forløb var vandtemperaturen i karrene ca. 2-3°C, og torskene havde en kernetemperatur på omkring 0°C. Der henvises til bilag 2 for den specifikke udførelse af optøningerne.

3.4 Forarbejdningsforsøg

Før forarbejdningen blev torskene i de enkelte batch sorteret i henholdsvis store og små, hvor de store torsk var længere end 60 cm. De mindste torsk blev forarbejdet i en Baader 184, og de største torsk blev forarbejdet i en Baader 189. Alle fileterne blev afskindet i en Baader 51. Derefter blev alle fileterne trimmet. Det blev aftalt med de fire trimmere, hvorledes forsøgene skulle foretages med henblik på at udføre forsøgene så ensartede som muligt. Kilesnittet blev fjernet manuelt i

forbindelse med trimmeprocessen. Det blev desuden aftalt, at torskefileterne skulle trimmes for ben- og finnerester samt blodpletter og parasitter. Der blev foretaget vejninger af de respektive batch før og efter filetering for at beregne fileteringsudbytter. Der henvises til bilag 2 for den specifikke udførelse af forarbejdningsforsøgene.

3.5 Produktforsøg

Efter forarbejdningen på filetfabrikken blev der fra hver optøningsmetode tilfældigt udvalgt 100 torskefileter, der blev vejet, mærket enkeltvis og emballeret i plastikposer før indfrysningen. Torskefileterne blev indfrosset IQF i en blæstfryser, hvorefter de blev pakket i papkasser og placeret på filetfabrikkens fryselager. Torskefileterne blev transporteret til laboratoriet i Lyngby, hvor de blev opbevaret på fryselager frem til forsøgenes udførelse. For både vand- og luftoptøning blev 50 torskefileter fra hver kode opbevaret ved -24°C. Der blev ligeledes for vand- og luftoptøningen opstillet en fluktuation af fryselagringstemperaturen under dobbeltfrysningen for 50 torskefileter fra hver kode. I tabel 1 vises fluktuationsforløbet for de dobbeltfrosne torskefileter.

Fryselagringstemperatur	Fryselagringstid
-24°C	10 uger
-20°C	5 uger
-24°C	4 uger
-20°C	3 uger

Tabel 1: Fluktuationsforløbet for de dobbeltfrosne torskefileter.

Den samlede fryselagringstid er ca. 17 uger som blokfrossen hovedkappet råvare, og ca. 22 uger som dobbeltfrossen torskefilet.

Produktforsøgene er udført over fire forsøgsdage, hvor der analyseres en kode pr. dag. En kode består af 50 torskefileter, og hver forsøgsdag har en varighed af ca. 6 timer før samtlige analyser er afsluttede. For hver kode udføres der sensoriske og fysiske bedømmelser, og der foretages ligeledes vejninger. Der henvises til bilag 3 for den specifikke udførelse af forsøgene.

4. Optøningsforsøg

I det følgende opstilles resultaterne med tilhørende databehandling fra optøningsforsøgsrækken udført hos Taabbel A/S i Hanstholm i perioden 8-9/8-1995.

4.1 Temperaturmålinger

Efter indfrysningen i den vertikale pladefryser var kernetemperaturen i blokkene under -25°C efter 4 timers indfrysning. Temperaturerne har ligget i intervallet -25°C til -32°C under fryselagrings-perioden på 6 uger ombord på Paamiut (se figur 3). Under transporten til Danmark, der havde en varighed af ca. 6 døgn, var temperaturen i intervallet -19°C til -22°C. Derefter blev torskeblokkene placeret på et fryselager i ca. 3 døgn med en lagringstemperatur omkring -29°C, og herefter transporteret til et andet fryselager, hvor de blev opbevaret frem til optøningsforsøgene. De første 2 uger var fryselagringstemperaturen ret stabil omkring -24°C. I de næste 5 uger var fryselagringstemperaturen meget varierende i intervallet -19°C til -24°C. I den sidste uge var fryselagringstemperaturen på et tidspunkt -14°C (se bilag 4). Målingerne i hele frysekæden viser eksempler på ret store udsving i fryselagringstemperaturer under fragten af råvare fra Barentshavet til Danmark.

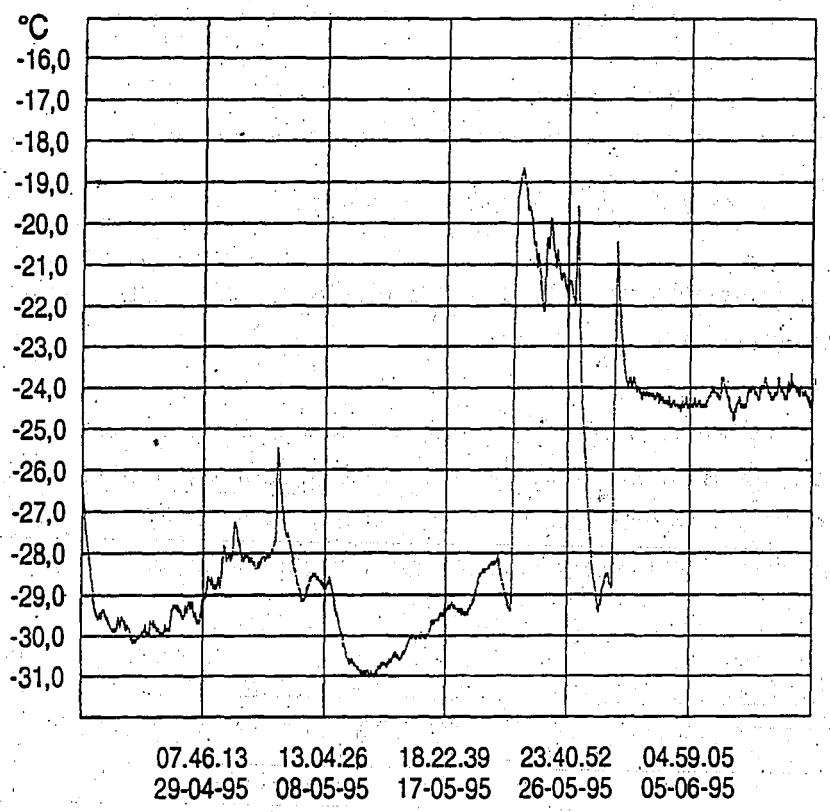

Figur 3: Fryselagringstemperaturer for torskeblokkene under fryselagring på Paamiut og under transporten til Danmark.

Temperaturforløbene for vandoptøningen ses i bilag 4, hvor vandtemperaturen fra de to optøningskar har det samme "kendte" temperaturforløb fra starttemperaturen omkring 37-38°C til en udligningstemperatur på omkring 2°C. Efter ca. 1,5 times forløb var optøningsvandets temperatur under 10°C. Torskeblokkenes kernetemperatur nåede -10°C efter omkring 1/2 times optøning. Ved forarbejdningen havde torskene en kernetemperatur på omkring 0°C. Den samlede optøningstid for vandoptøningen var ca. 17 timer. Temperaturforløbene for luftoptøningen ses i bilag 4, hvor lufttemperaturen i fileteringshallen er omkring 22°C. Den samlede optøningstid for luftoptøningen var ca. 22 timer. Da blæseren blev stoppet faldt temperaturen i optøningskabinen til 13°C. Torskeblokkenes kernetemperatur blev udlignet til -1°C, og overfladetemperaturen i torskeblokkene blev udlignet til 6°C.

4.2 Fileteringsudbytter

I det følgende præsenteres de forskellige udbyttemålinger, der er opstillet i processen fra indfrysningen ombord på Paamiut og til optøning og forarbejdning hos Taabbel A/S. Det bemærkes, at alle udbyttemålinger er beregnet udfra en hovedkappet råvare, hvor kravebenet er fjernet i hovedkapningsprocessen. Der er opstillet følgende udbyttemålinger i forsøgsrækken: Maskinudbytte og trimmet udbytte.

Efter optøningen er torskene indvejet med ca. 40 kg hovedkappede torsk i hver batch. Samtlige optøede torsk fra begge optøningsmetoder blev forarbejdet på de samme to maskiner af de samme to operatører. Forarbejdningen af alle torskene var fuldført i løbet af ca. 4 timer. Fra vandoptøningen blev der forarbejdet 718,2 kg optøede torsk med 85 store torsk (over 60 cm), og fra luftoptøningen blev der forarbejdet 673,2 kg med 102 store torsk (over 60 cm). Dette er et udtryk for, at andelen af store torsk i de to optøningsforsøg har været næsten ens. Dette betyder, at udbyttetallene er sammenlignelige, da råvaren størrrelsesmæssigt og kvalitetsmæssigt har været ensartet.

På figur 4 vises udbytterne for de to optøningsmetoder. Torskeblokkene er vejet både i frossen tilstand med det efterfyldte vand i blokkene, og efter optøningen på filetfabrikken. Det ses, at optøningsudbyttet for vandoptøningen er lidt højere end udbyttet for luftoptøningen. Det gennemsnitlige udbytte for luftoptøningen er 95,3 %, og det gennemsnitlige udbytte for vandoptøningen er 96,3 %. Svindet under optøningen kommer fra det efterfyldte vand i blokkene fra indfrysningen samt dryp fra torskene under optøningen.

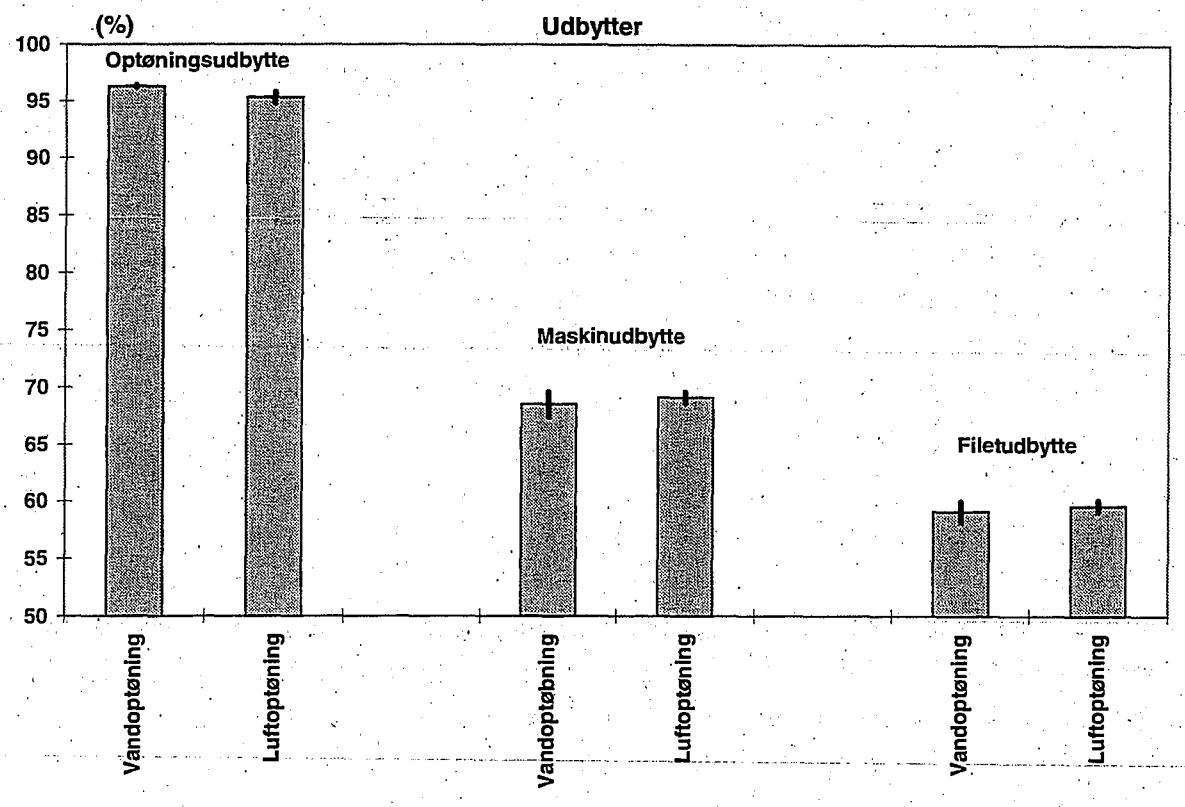

Figur 4: Gennemsnitlige udbytter med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra henholdsvis vand- og luftoptøningen.

Ved sammenligning af maskinudbytterne (afskindet utrimmet filet) er der ikke forskel mellem de to optøningsmetoder. Det gennemsnitlige maskinudbytte for luftoptøning er 65,8 % og det gennemsnitlige maskinudbytte for vandoptøningen er 66,1 %. Som det fremgår af figur 4, er der ikke signifikant forskel i maskinudbytter mellem de to optøningsmetoder. Der optræder dog en tendens til et højere maskinudbytte ved at anvende luftoptøningen fremfor vandoptøning.

Ved sammenligning af filetudbytter (trimmet filet uden kilesnit) er der heller ikke forskel mellem de to optøningsmetoder. Det gennemsnitlige filetudbytte for luftoptøningen er 56,8 % og det gennemsnitlige filetudbytte for vandoptøningen er 57,0 %. Som det fremgår af figur 4 er der ikke signifikant forskel i filetudbytter mellem de to opstillede optøningsmetoder for den anvendte råvare. Der optræder dog ligeledes en tendens til et højere trimmet filetudbytte ved at anvende luftoptøning fremfor vandoptøning. Det bemærkes dog, at der ved udbyttemålingerne ikke er taget højde for vandoptaget ved vandoptøningen, som vil medføre et relativt højere maskinudbytte for vandoptøningen.

4.3 Sensoriske analyser

I det følgende præsenteres de sensoriske bedømmelser på optøede hele torsk, torskefilet og kogt torskefilet for henholdsvis vand- og luftoptøningen.

Sensorik på optøet hel torsk

Bedømmelsesmetoden, der anvendes til optøede hele torsk er udviklet på FF i Lyngby (Bøknæs, 1994). Der bedømmes følgende parametre for hver optøet torsk: *Konsistens, indvoldsrester, fiskeform, fangstmærker, lugt, udseende og snitflader.* Kvalitetsindekset, der angiver torskenes kvalitet, fremkommer ved, at bedømmelserne for de enkelte parametre for hver torsk lægges sammen. Dette betyder, at en optøet torsk med den bedste kvalitet har et kvalitetsindeks på 0, og en optøet torsk med den dårligste kvalitet har et kvalitetsindeks på 18. Bedømmelserne af 5 optøede torsk fra hver optøningsmetode er foretaget af de samme to dommere således, at der laves dobbeltbestemmelser for hver optøet torsk. I figur 5 vises de sensoriske bedømmelser på stikprøver af optøede hele torsk fra henholdsvis vandoptøningen og luftoptøningen. Der henvises til bilag 2 for uddybning af data.

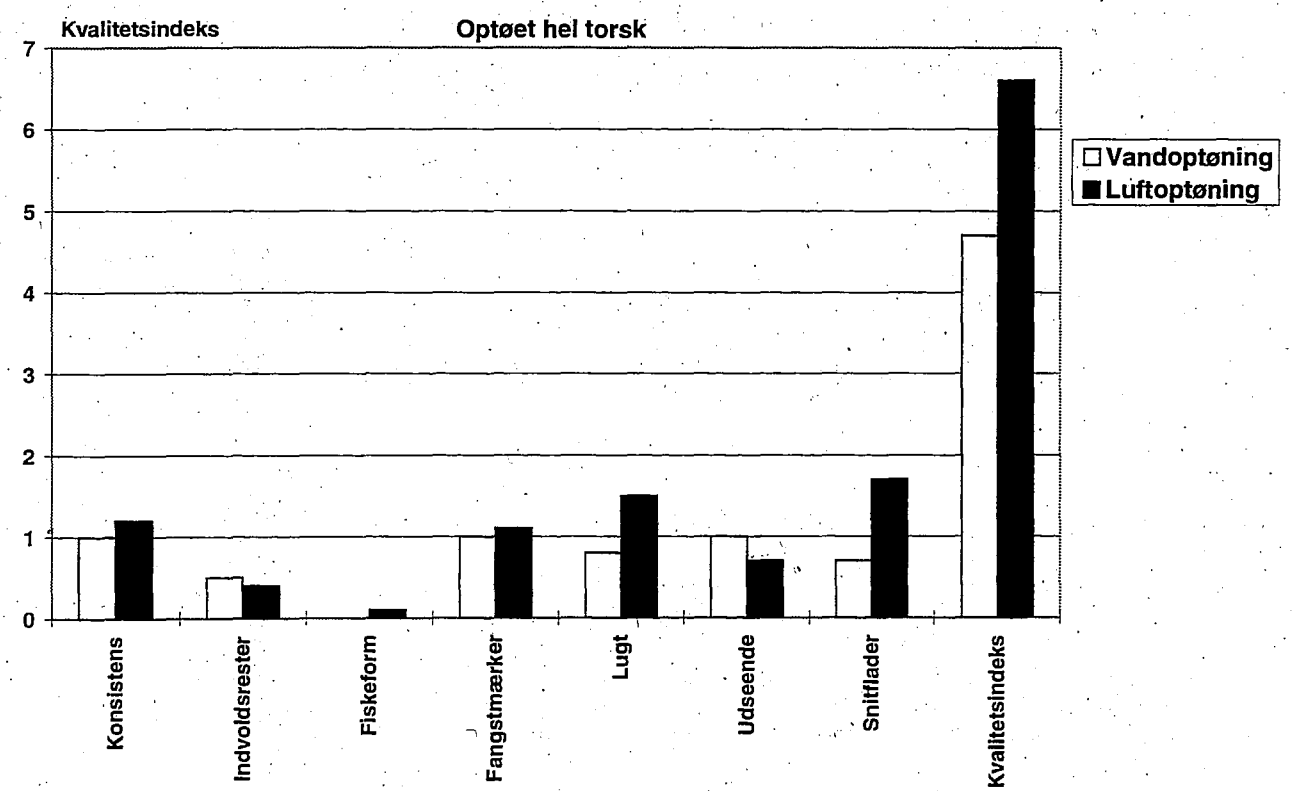

Figur 5: Sensoriske bedømmelser (kvalitetsindeks) for optøet hel torsk fra vand- og luftoptøningen.

De luftoptøede torsk har det højeste gennemsnitlige kvalitetsindeks på 6,6, og de vandoptøede torsk har det laveste gennemsnitlige kvalitetsindeks på 4,7. Det fremgår af figur 5, at forskellen i kvalitetsindeks mellem vand- og luftoptøning primært skyldes parametrene: *Lugt* og *snitflader*, der skyldes oxidation under luftoptøningen. Dette betyder, at de vandoptøede torsk blev bedømt til at have et lavere kvalitetsindeks og dermed en bedre kvalitet end de luftoptøede torsk. Torskene fra begge optøningsmetoder blev dog bedømt til at have relativ gode kvaliteter med gennemsnitlige kvalitetsindeks i intervallet 4,7-6,6. Det bemærkes, at skalaen til bedømmelse af optøet hel torsk ligger mellem 0 og 18.

Sensorik på torskefilet

Bedømmelsesmetoden, der anvendes til de optøede torskefileter er udviklet på FF i Lyngby (Bøknæs, 1994). Der bedømmes følgende parametre for hver torskefilet: *Konsistens, lugt, farve, blodpletter, gaping og parasitter.* Kvalitetsindekset, der angiver torskefileternes kvalitet, fremkommer ved, at bedømmelserne for de enkelte parametre for hver torskefilet lægges sammen. Dette betyder, at en torskefilet med den bedste kvalitet har et kvalitetsindeks på 0, og en torskefilet med den dårligste kvalitet har et kvalitetsindeks på 16. Bedømmelserne af 5 torskefileter fra hver optøningsmetode er foretaget af de samme to dommere således, at der laves dobbeltbestemmelser for hver torskefilet. I figur 6 vises de sensoriske bedømmelser på stikprøver af optøede torskefileter fra henholdsvis vandoptøningen og luftoptøningen. Der henvises til bilag 2 for uddybning af data.

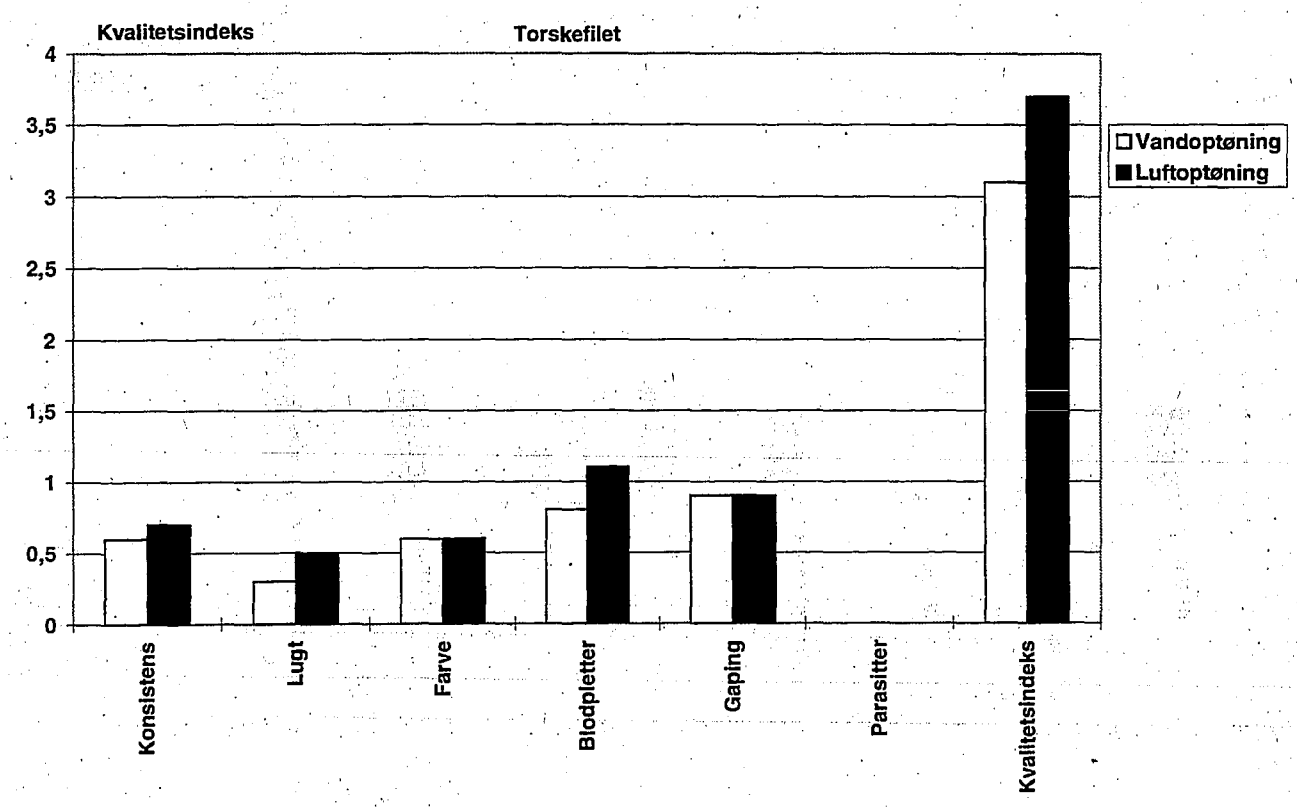

Figur 6: Sensoriske bedømmelser (kvalitetsindeks) for torskefilet fra vand- og luftoptøningen.

Fileterne fra luftoptøningskoden har det højeste gennemsnitlige kvalitetsindeks på 3,7, og fileterne fra vandoptøningskoden har det laveste gennemsnitlige kvalitetindeks på 3,1. Det fremgår af figur 6, at forskellen i kvalitetsindeks mellem vand- og luftoptøningen primært skyldes parametrene: *Konsistens*, *lugt* og *blodpletter*. Dette betyder, at de vandoptøede torskefileter blev bedømt til at have et lavere kvalitetsindeks og dermed en lidt bedre kvalitet end de luftoptøede torskefileter. Torskefileterne fra begge optøningsmetoder bedømmes dog til at have relativ gode kvaliteter med gennemsnitlige kvalitetsindeks i intervallet 3,1 til 3,7. Det bemærkes, at skalaen til bedømmelse af optøet filet ligger mellem 0 og 16.

Udtalelser fra trimmerne viste, at torskefileterne gennemgående havde en god kvalitet efter forarbejdningen. Torskefileterne var sammenhængende, og hovedparten af torskefileterne kunne udskæres til diverse udskæringer som loins og tails. Torskefileterne havde ikke, som optøede russiske torsk ellers ofte har, en meget udpræget sur lugt. Torskene fra vandoptøningen havde en lidt bedre kvalitet sammenlignet med luftoptøningen. Torskene fra vandoptøningen lignede ferske torsk, og fileterne havde været lettere at trimme sammenlignet med de luftoptøede torsk. Begge råvarer viste dog meget fine optøede kvaliteter.

4.4 Miljøbelastning

Der er lavet spildevandsanalyser i forbindelse med vand- og luftoptøningsforsøgene. De udtagne prøver er analyseret for følgende parametre: pH, bundfald efter 2 timer, tørstof, gløderester, BOD (biologisk iltforbrug), total-P og total-N. Spildevandsanalyserne er foretaget af Højmarklaboratoriet A/S. For uddybning af data henvises der til bilag 2.

Det observeres med udgangspunkt i data fra spildevandsanalyserne på figur 7, at pH ligger i intervallet 6,8-7,4, hvilket er et fuldt acceptabelt niveau for begge spildevandsprøver. Det kan specielt bemærkes, at BOD er meget høj i spildevandet fra luftoptøning, hvilket sandsynligvis skyldes, at der var meget blod i dette spildevand. Det skal også bemærkes, at der blev observeret meget bundfald i spildevandet fra luftoptøningen, hvilket ved pumpning af spildevandet kan betyde, at der opløses mere stof, hvorved at miljøproblemerne øges. Ved luftoptøningen blev der registreret ca. 30 l spildevand ved optøning af 673,2 kg torsk. Ved vandoptøningen blev der registreret ialt 1055 l spildevand ved optøning af 718,2 kg torsk.

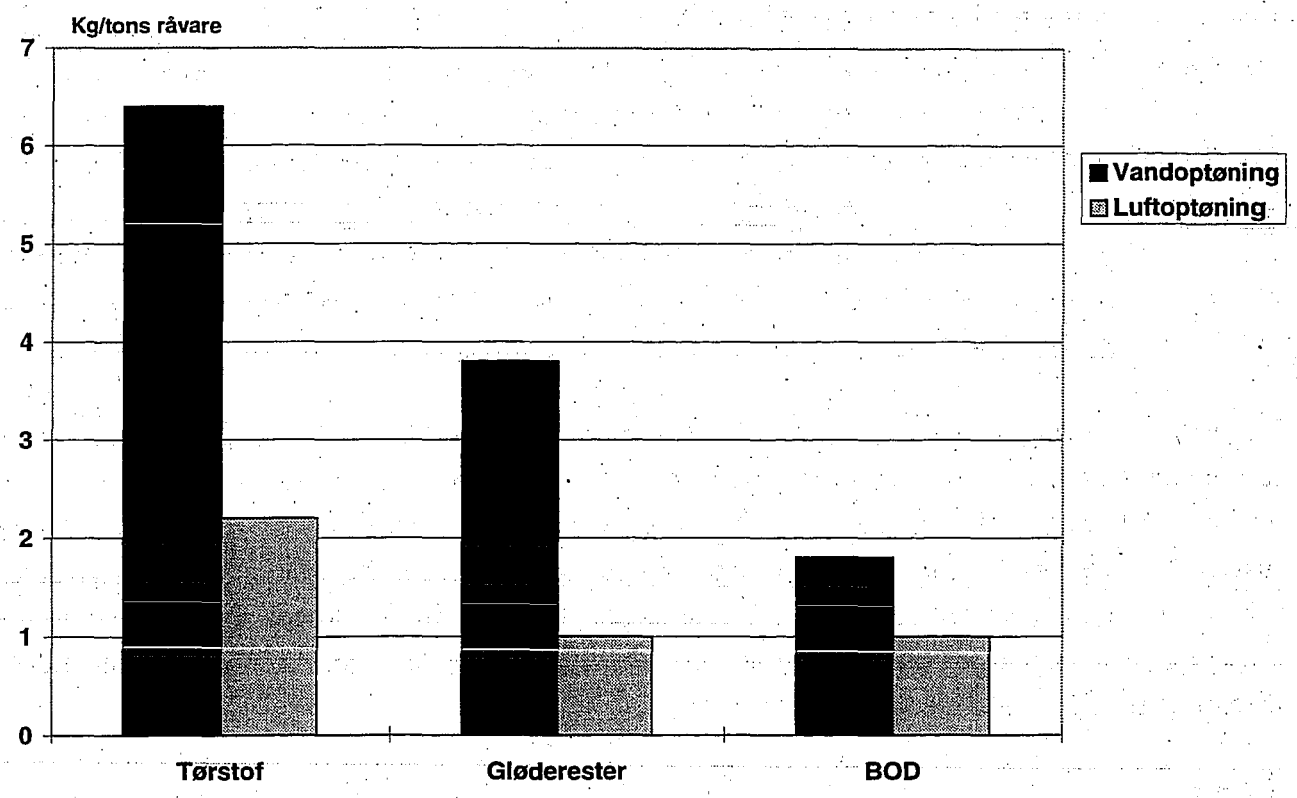

Figur 7: Miljøbelastning pr. tons råvare: tørstof, gløderester og BOD på udtag fra henholdsvis vand- og luftoptøningen.

På figur 7 er miljøbelastning pr. tons råvare for de to optøningsmetoder vist. Det fremgår, at udledningen ved vandoptøning er mellem 2 og 4 gange højere end udledningen ved luftoptøning, målt som kg pr. tons råvare. Vandforbruget ved vandoptøningen er målt til at være 1,46 kubikmeter/tons råvare, hvorimod den opstillede luftoptøning ikke forbruger vand. Generelt kan det anføres, at mens spildevandet fra vandoptøning kan betegnes som normalt belastet optøningsvand må spildevandet fra luftoptøningen betegnes som højt belastet. Hvorvidt dette reelt er et miljømæssigt problem afhænger af de specifikke spildevandsforhold på den enkelte virksomhed.

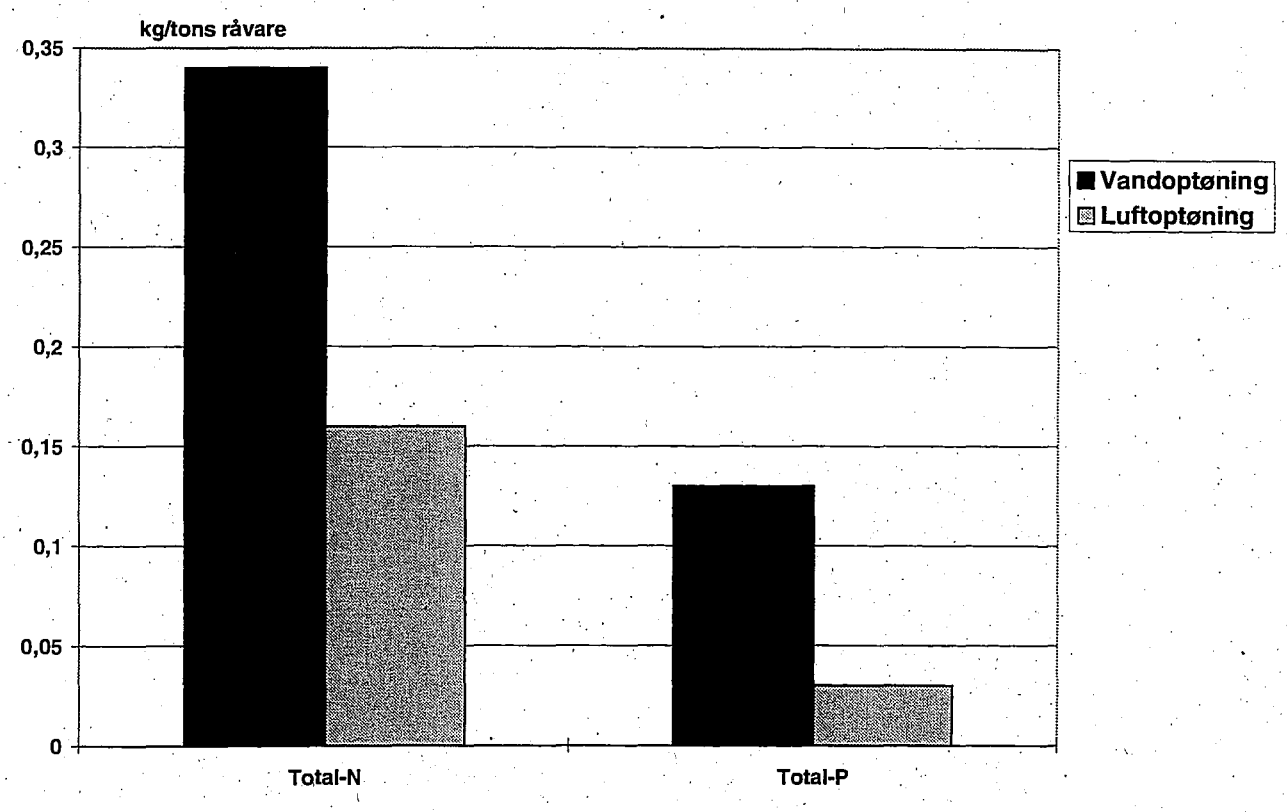

Figur 8: Miljøbelastning pr. tons råvare: Total-N og total-P på udtag fra henholdsvis vand- og luftoptøningen.

På figur 8 er miljøbelastningen pr. tons råvare for vand- og luftoptøningen vist. Det fremgår, at udledningen ved vandoptøning af total-P og total-N ligeledes er mellem 2 og 4 gange højere end udledningen ved luftoptøning, målt som kg. pr. tons råvare.

4.5 Fysiske og kemiske analyser

I det følgende præsenteres resultaterne fra de fire fysiske og kemiske analyser: Tørstof, proteinernes vandbindingsevne, dryptab og proteinindhold.

Tørstof

Torskenes tørstofindhold bestemmes ved en tørring af de homogeniserede torskefileter i ca. 20 timer ved 105°C. Der henvises til analyseforskriften fra FF for udførelsen af forsøgene. Der foretages en dobbeltbestemmelse ved målingen af tørstofindholdet for hver af de fire torskefileter fra de to opstillede optøningsmetoder. I figur 9 vises gennemsnitsværdierne for tørstofindholdet med tilhørende 95%-konfidensintervaller for de to opstillede optøningsmetoder. Der henvises til bilag 2 for uddybning af data.

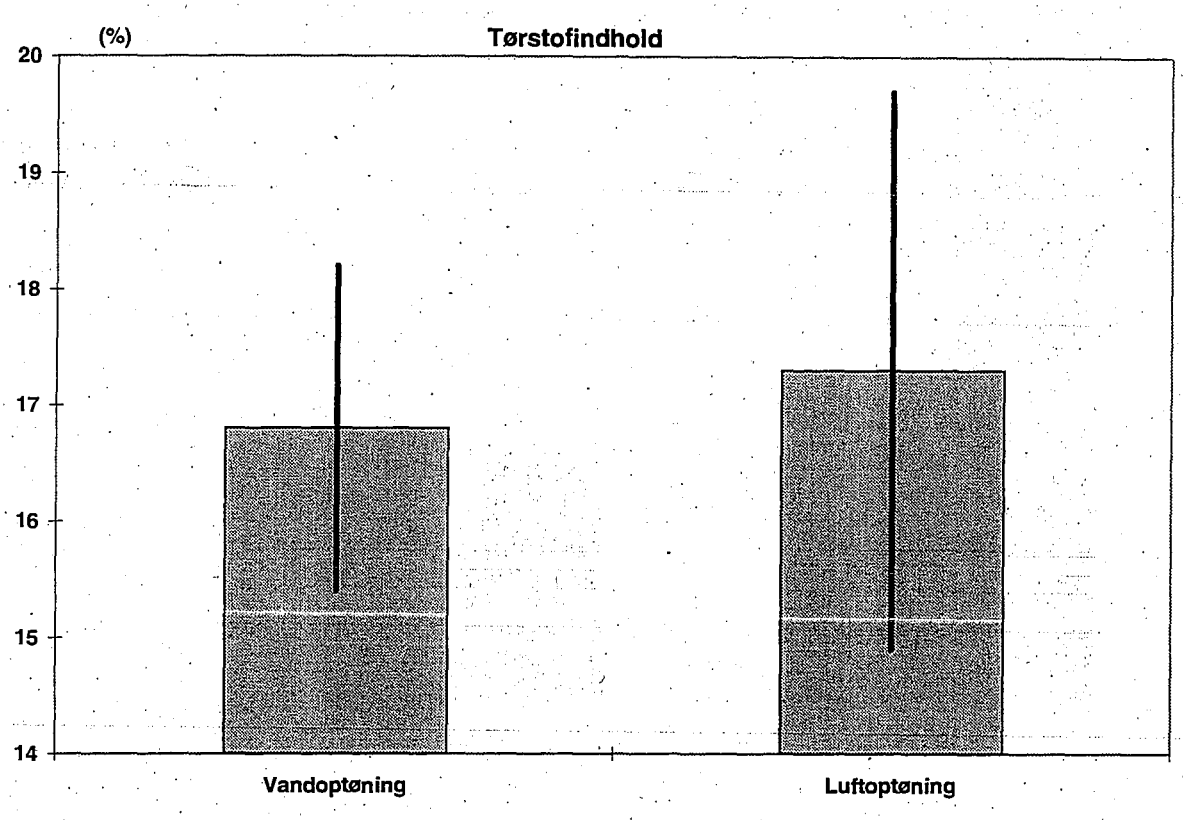

Figur 9: Gennemsnitlige tørstofindhold (%) med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra henholdsvis vand- og luftoptøningen.

Koden (luftoptøning) har det højeste gennemsnitlige tørstofindhold med 17,3%, og koden (vandoptøning) har det laveste gennemsnitlige tørstofindhold med 16,8%. På figur 9 observeres der ingen signifikant forskel i tørstofindhold mellem de to opstillede koder. Dette betyder, at optøningsmetoden for hel frossen torsk ikke har signifikant betydning for torskenes tørstofindhold efter optøning.

Proteinernes vandbindingsevne

Proteinernes vandbindingsevne bestemmes ved centrifugering. Der henvises til analyseforskriften fra FF for udførelsen af forsøgene. Der foretages en firedobbeltbestemmelse ved målingerne af vandbindingsevnen af fire torskefileter fra de to opstillede optøningsmetoder. I figur 10 vises gennemsnitsværdierne for vandbindingsevnen (gV/gT) med tilhørende 95%-konfidensintervaller for de to optøningsmetoder. Der henvises til bilag 2 for uddybning af data.

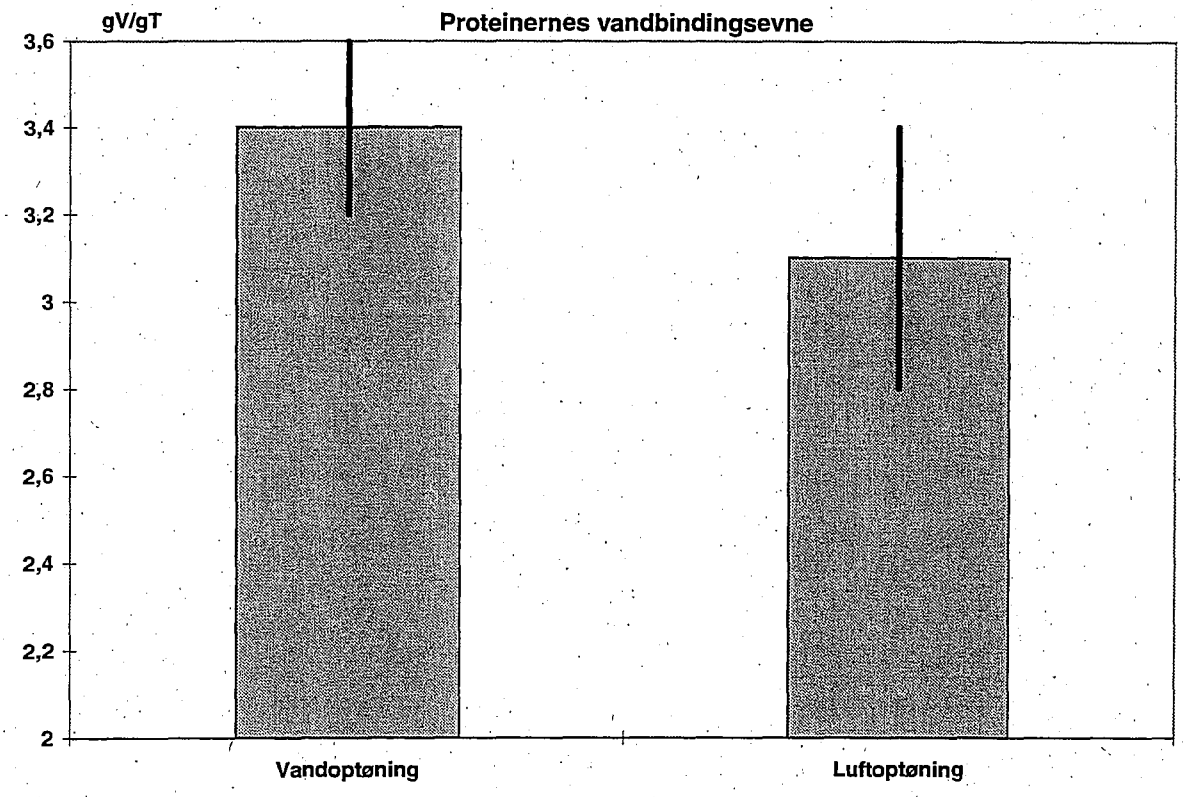

Figur 10: Gennemsnitlige værdier for proteinernes vandbindingsevne (gV/gT) med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra henholdsvis vand- og luftoptøningen.

Koden (vandoptøning) har den højeste gennemsnitlige vandbindingsevne med 3,4 gV/gT, og koden (luftoptøning) har den laveste gennemsnitlige vandbindingsevne med 3,1 gV/gT. På figur 10 observeres der ingen signifikant forskel i proteinernes vandbindingsevne mellem de to opstillede optøningsmetoder. Dette betyder, at de to anvendte optøningsmetoder ikke har signifikant betydning for torskenes vandbindingsevne efter optøning.

Dryptab

Torskefileternes dryptab bestemmes ved at placere de forarbejdede torskefileter i bakker i 2 timer i produktionshallen på filetfabrikken. Temperaturen i produktionslokalet var ca. 19°C. Der laves dryptabsmålinger på 4 gange 5 kg torskefileter pr. kode. I figur 11 vises gennemsnitsværdierne med tilhørende 95%-konfidensintervaller for dryptabene (%) for torskefileterne fra de to opstillede optøningsmetoder.

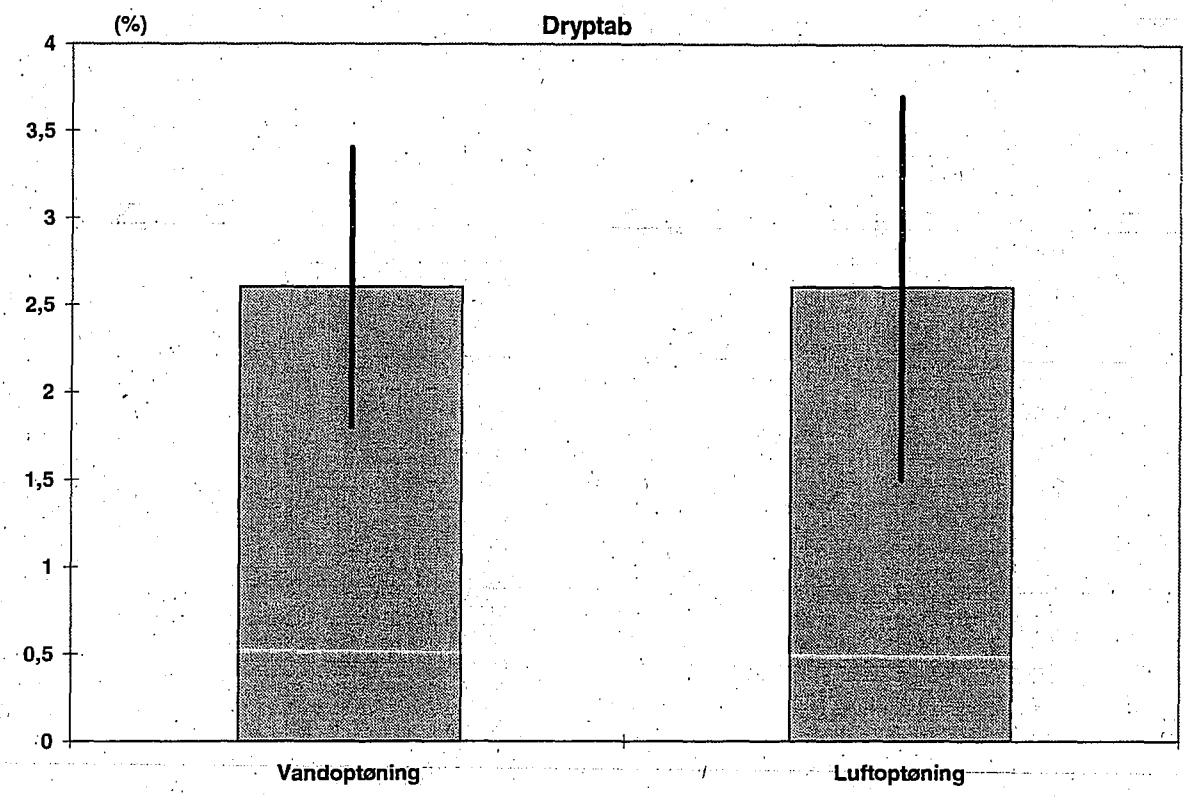

Figur 11: Torskefileternes gennemsnitlige dryptab (%) med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra henholdsvis vand- og luftoptøningen.

Begge koder (vandoptøning) og (luftoptøning) har gennemsnitlige dryptab på 2,6%. På figur 11 observeres der ingen forskel i vandbindingsevnen for de to opstillede optøningsmetoder. Dette betyder, at dryptabet for de enkeltfrosne torskefileter ikke afhænger af optøningsmetoden til hel frossen torskeblok.

Proteinindhold

Torskenes proteinindhold bestemmes efter Kjeldahl-metoden. Der henvises til analyseforskriften fra FF for udførelsen af forsøgene. Der foretages en dobbeltbestemmelse ved målingen af proteinindholdet for fire torskefileter pr. kode. I figur 12 vises gennemsnitsværdierne for proteinindholdet med tilhørende 95%-konfidensintervaller for de to opstillede optøningsmetoder. Der henvises til bilag 2 for uddybning af data.

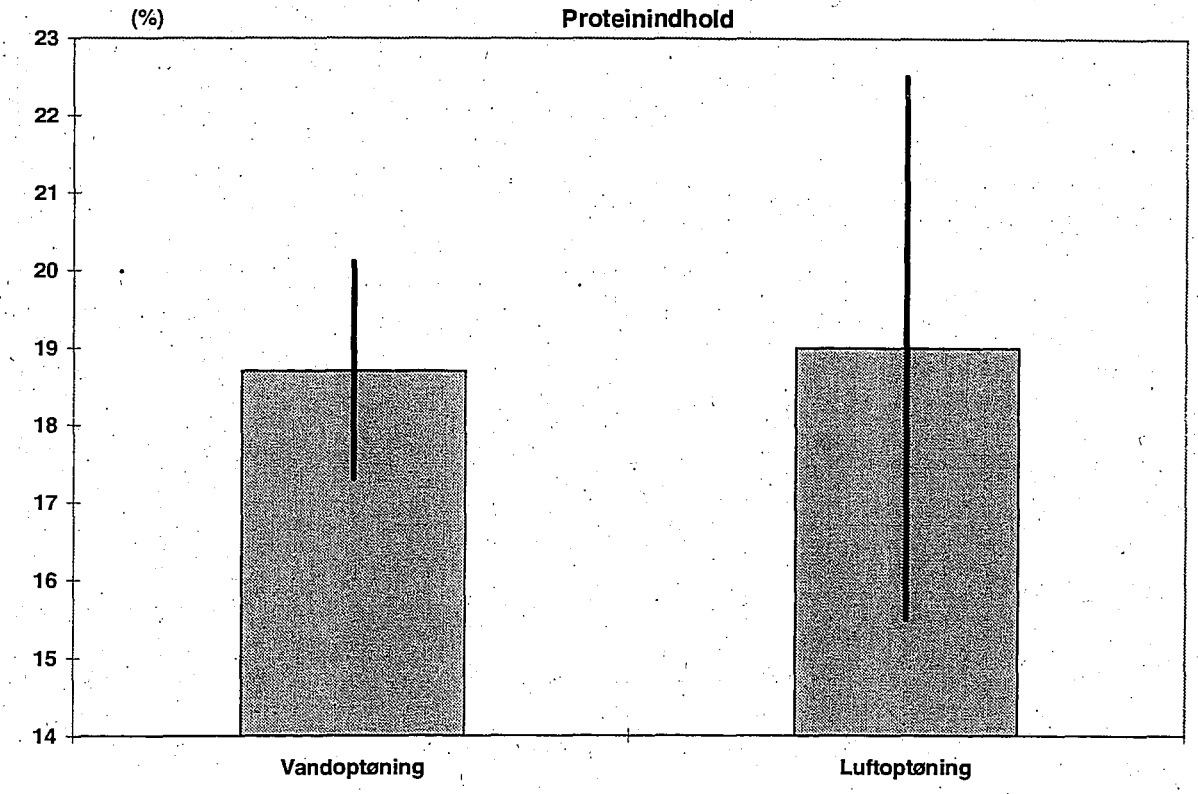

Figur 12: Torskefileternes gennemsnitlige proteinindhold (%) med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra henholdsvis vand- og luftoptøningen.

Koden (luftoptøning) har det højeste gennemsnitlige proteinindhold med 19,0%, og koden (vandoptøning) har det laveste gennemsnitlige proteinindhold med 18,7%. På figur 12 observeres der ingen signifikant forskel i torskenes proteinindhold. Dette betyder, at proteinindholdet for de enkeltfrosne torskefileter ikke afhænger af optøningsmetoden til hel frossen torsk.

4.6 Diskussion

I det følgende laves der en opsamling af målingerne på de optøede torsk fra de to opstillede optøningsmetoder for de udvalgte kvalitetsmetoder (se tabel 2).

Kvalitetsmetode	Vandoptøning	Luftoptøning
Optøning (%)	96,3	95,3
Maskinudbytter (%)	68,5	69,1
Trimmede udbytter (%)	59,1	59,6
Sensorik optøet hel torsk (indeks)	4,7	6,6
Sensorik optøet filet (indeks)	3,1	3,7
Tørstof (%)	16,8	17,3
Vandbindingsevne (gV/gT)	3,4	3,1
Proteinindhold (%)	18,7	19,0
Dryptab fileter (%)	2,6	2,6
Sedimentering (kg/tons råvare)	3,8	1,0
Tørstof (kg/tons råvare)	6,4	2,2
BOD (kg/tons råvare)	1,8	1,0
Total-N (kg/tons råvare)	0,34	0,16
Total-P (kg/tons råvare)	0,13	0,03

Tabel 2: Gennemsnitsværdier for samtlige kvalitetsmetoder udført på enkeltfrosne torskeblokke fra de to opstillede optøningsmetoder.

Det gennemsnitlige optøningsudbytte var 1% større for koden (vandoptøning) sammenlignet med koden (luftoptøning). Dette skyldes sandsynligvis, at de vandoptøede torsk har et større vandoptag under optøningen sammenlignet med de luftoptøede torsk. For maskin- og filetudbytter observeres der ikke signifikante forskelle mellem koderne (vandoptøning) og (luftoptøning). Der optræder dog for begge udbyttemålinger en tendens til højere udbytte for koden (luftoptøning) sammenlignet med koden (vandoptøning). Trimmerne gav dog udtryk for, at de vandoptøede torskefileter havde en bedre kvalitet sammenlignet med de luftoptøede torskefileter. Begge de optøede kvaliteter havde relativ gode kvaliteter sammenlignet med indkøbte optøede russiske torsk.

Ved de sensoriske bedømmelser af optøet hel torsk bedømmes de luftoptøede torsk til at have en dårligere kvalitet end de vandoptøede torsk primært pga. parametrene: Lugt og snitflader. De sensoriske bedømmelser af torskefilet viser ingen forskel i kvalitet mellem koderne (vandoptøning) og (luftoptøning).

Udledningen pr. tons råvare af tørstof, BOD, gløderester, total-N og total-P er 2 til 4 gange højere for vandoptøningen sammenlignet med luftoptøningen. Vandforbruget ved vandoptøningen er målt til 1,46 kubikmeter/tons råvare, hvorimod den opstillede luftoptøning ikke forbruger vand. Dette betyder, at vandoptøning generelt giver en meget større miljøbelastning sammenlignet med luftoptøning.

For tørstof, proteinernes vandbindingsevne, dryptab og proteinindhold optræder der ikke signifikante forskelle mellem vand- og luftoptøningen af frosne torskeblokke.

5. Produktforsøg

I det følgende vises resultaterne fra produktforsøgene og databehandlingen på de dobbeltfrosne torskefileter fra henholdsvis luft- og vandoptøningen.

5.1 Temperaturforløb for 2. fryselagring

De frosne torskefileter og temperaturloggere blev pakket i papkasser og placeret på fryselager. I bilag 4 ses temperaturforløbet for de dobbeltfrosne torskefileters fryselagring. Torskefileterne indfryses til en temperatur omkring -25°C. I de første fem uger fryselagres torskefileterne ved en temperatur omkring -25°C. I de følgende 13 uger var fryselagringstemperaturen i intervallet -27°C til -28°C med lagringstemperaturer omkring -24°C og -22°C i nogle enkelte døgn. I de sidste fire uger blev der ikke målt temperaturer for de dobbeltfrosne torskefileter. Temperaturmålingerne viser, at fryselagringstemperaturen for koden uden fluktuation primært har været rimelig stabil ved -27°C.

5.2 Sensoriske analyser

I det følgende præsenteres de sensoriske bedømmelser på henholdsvis 10 optøede og kogte torskefileter fra hver af de to optøningsmetoder.

Sensorik på filet

Bedømmelserne af torskefileterne er foretaget efter kvalitetsindeksmetoden til optøet filet (se side 9) af to trænede dommere således, at der laves en dobbeltbestemmelse for 10 torskefileter pr. kode. I figur 13 ses gennemsnitsværdierne for kvalitetsindeksene med tilhørende 95%-konfidensintervaller for de to opstillede optøningsmetoder. Der henvises til bilag 3 for uddybning af data.

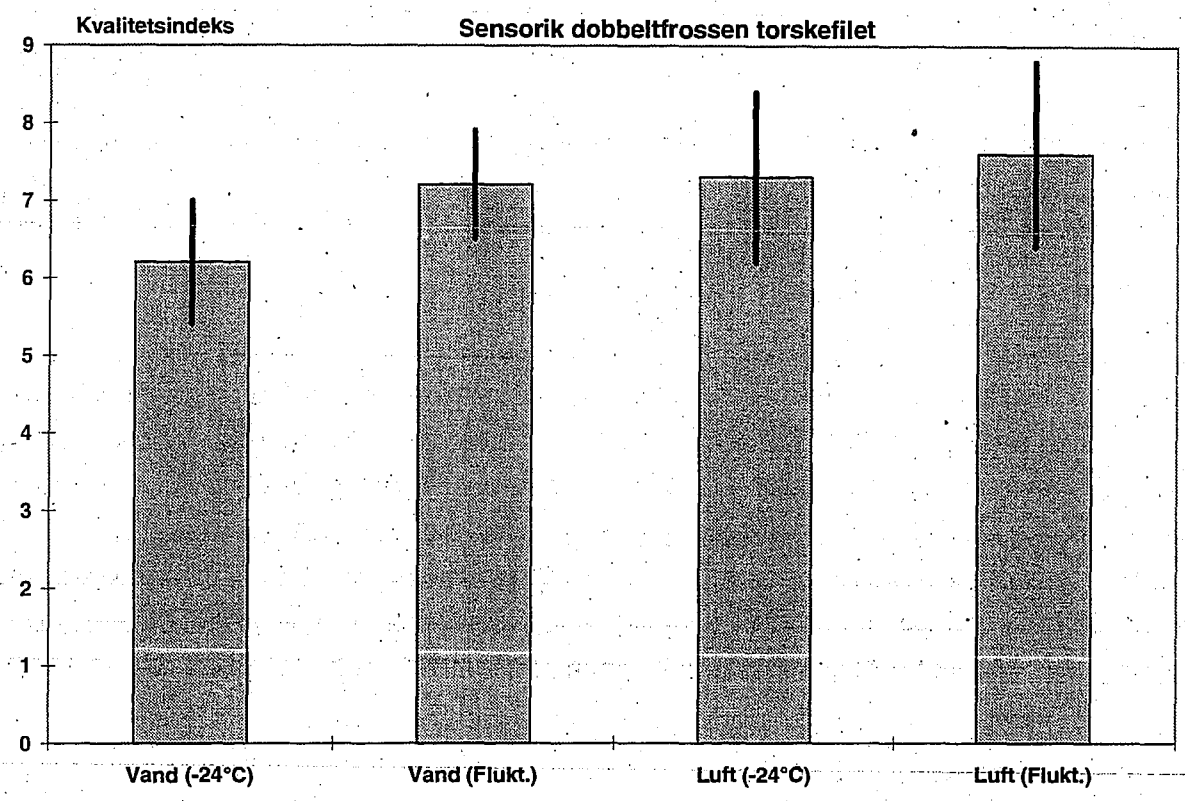

Figur 13: Gennemsnitlige kvalitetsindeks for torskefileter med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra de fire opstillede koder.

Koden (luftoptøning, fluktuation) har det højeste kvalitetsindeks med 7,6, og koden (vandoptøning, -24°C) har det laveste kvalitetsindeks med 6,2. Koderne (vandoptøning, fluktuation) og (luftoptøning, -24°C) har kvalitetsindeks på henholdsvis 7,2 og 7,3. På figur 13 observeres der ingen signifikante forskelle i kvalitetsindeks for torskefilet for de fire opstillede koder. Dette betyder, at optøningsmetoden kombineret med +/- fluktuationstemperatur ikke har betydning for de dobbeltfrosne torskefileters sensoriske kvalitet. Kvalitetsindeks med værdier omkring 6-7 betegner torskefileter med kvaliteter under middel.

Sensorik på kogt filet

Bedømmelserne er foretaget efter kvalitetsindeksmetoden til kogt torsk af 7 trænede dommere, og der er foretaget en dobbeltbestemmelse af 10 torskefileter fra hver kode. Loinsstykket fra hver torskefilet er varmebehandlet i 20 min. ved 100°C i en konvektomat. Data fra koden (vandoptøning, fluktuation) er udgået pga. fejl i forsøgsproceduren. I figur 14 ses gennemsnitsværdierne for kvalitetsindeksene med tilhørende 95%-konfidensintervaller for de tre opstillede koder. Der henvises til bilag 3 for uddybning af data.

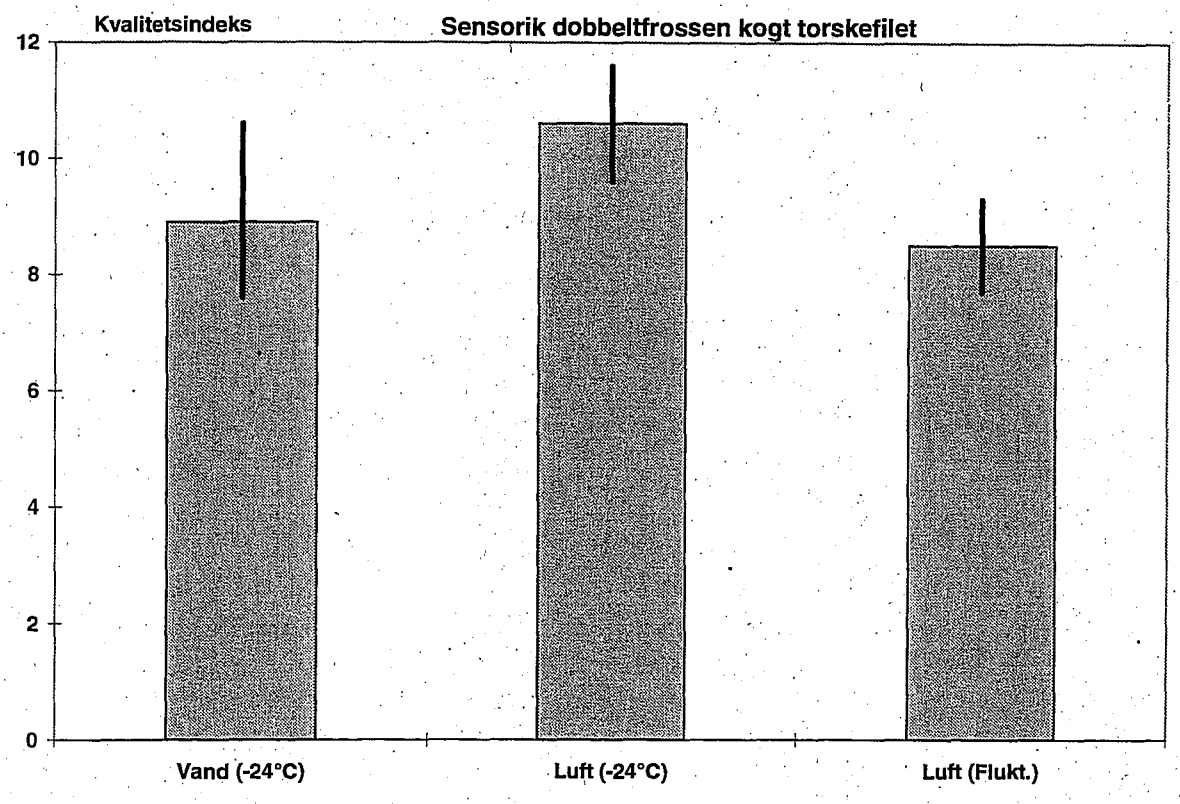

Figur 14: Gennemsnitlige kvalitetsindeks for kogte torskefileter med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra tre af de fire opstillede koder.

Koden (luftoptøning, -24°C) har det højeste kvalitetsindeks med 10,6, og koden (luftoptøning, fluktuation) har det laveste kvalitetsindeks med 8,5. Koden (vandoptøning, -24°C) har et kvalitetsindeks på 8,9. På figur 14 observeres der et signifikant højere kvalitetsindeks for koden (luftoptøning, -24°C) sammenlignet med koden (luftoptøning, fluktuation). Der er dog tale om en minimal forskel på omkring to enheder, der kan skyldes dommervariation. Mellem de øvrige koder observeres der ingen signifikante forskelle i kvalitetsindeks for kogt filet. Kvalitetsindeks med værdier omkring 8-10 betegner kogte torskefileter med kvaliteter under middel.

5.3 Fysiske analyser

I det følgende præsenteres resultaterne fra de to fysiske analyser: Tørstof og proteinernes vandbindingsevne.

Proteinernes vandbindingsevne

Proteinernes vandbindingsevne bestemmes ved centrifugering. Der henvises til analyseforskriften fra FF for udførelsen af forsøgene. Der foretages en firedobbeltbestemmelse ved målingerne af

vandbindingsevnen på 10 torskefileter fra hver af de fire opstillede optøningsmetoder. I figur 15 vises gennemsnitsværdierne for vandbindingsevnen (gV/gT) med tilhørende 95%-konfidens-intervaller for de fire opstillede koder. Der henvises til bilag 3 for uddybning af data.

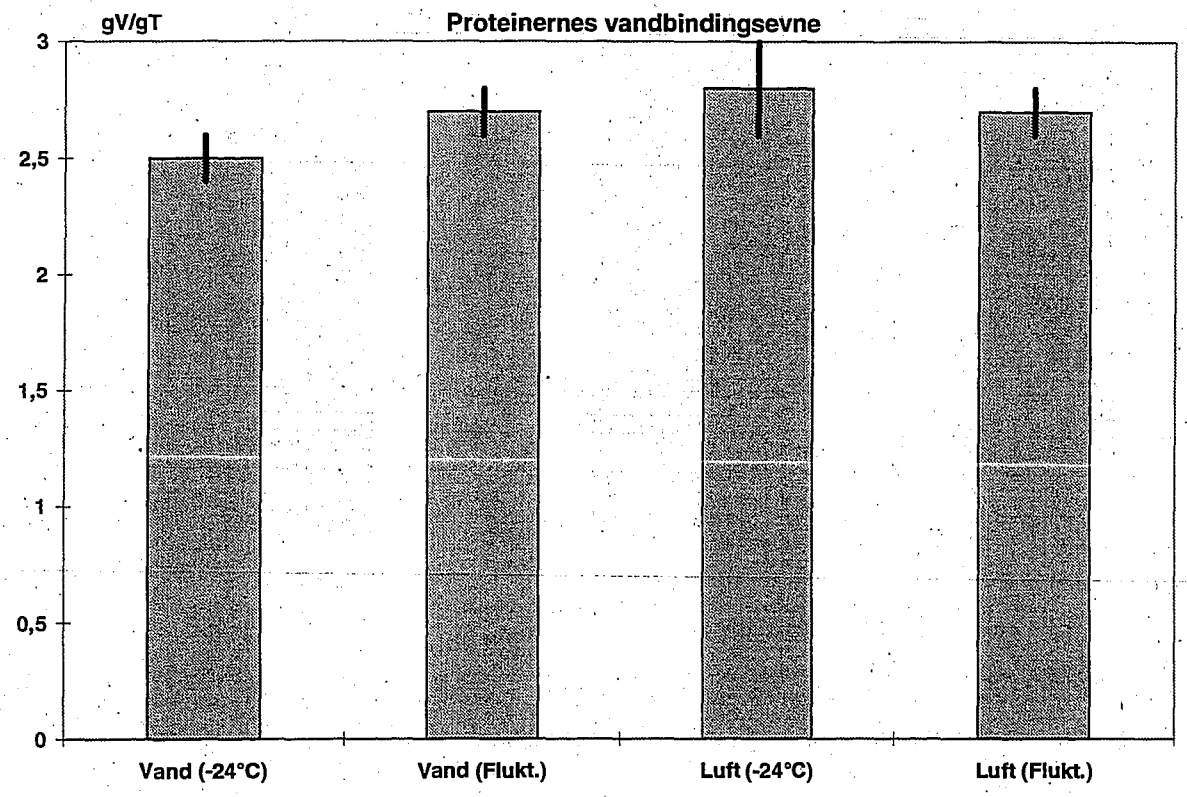

Figur 15: Gennemsnitlige værdier for proteinernes vandbindingsevne med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra de fire opstillede koder.

Koden (luftoptøning, -24°C) har den højeste vandbindingsevne med 2,8 gV/gT, og koden (vandoptøning, -24°C) har den laveste vandbindingsevne med 2,5 gV/gT. Koderne (vandoptøning, fluktuation) og (luftoptøning, fluktuation) har begge værdier for vandbindingsevnen på 2,7 gV/gT. På figur 15 observeres der en signifikant lavere vandbindingsevne for koden (vandoptøning, -24°C) sammenlignet med de øvrige tre koder. Mellem de øvrige tre koder observeres der ingen signifikante forskelle i torskenes vandbindingsevne. Det er minimale forskelle i vandbindingsevnen for de fire koder, der observeres for de dobbeltfrosne torskefileter.

Tørstof

Torskenes tørstofindhold bestemmes ved en tørring af den homogeniserede torskefilet i ca. 20 timer ved 105°C. Der henvises til analyseforskriften fra FF for udførelsen af forsøgene. Der foretages en dobbeltbestemmelse ved målingen af tørstofindholdet for de 10 torskefileter fra hver kode. I figur

16 vises gennemsnitsværdierne for tørstofindholdet med tilhørende 95%-konfidensintervaller for de fire opstillede koder. Der henvises til bilag 3 for uddybning af data.

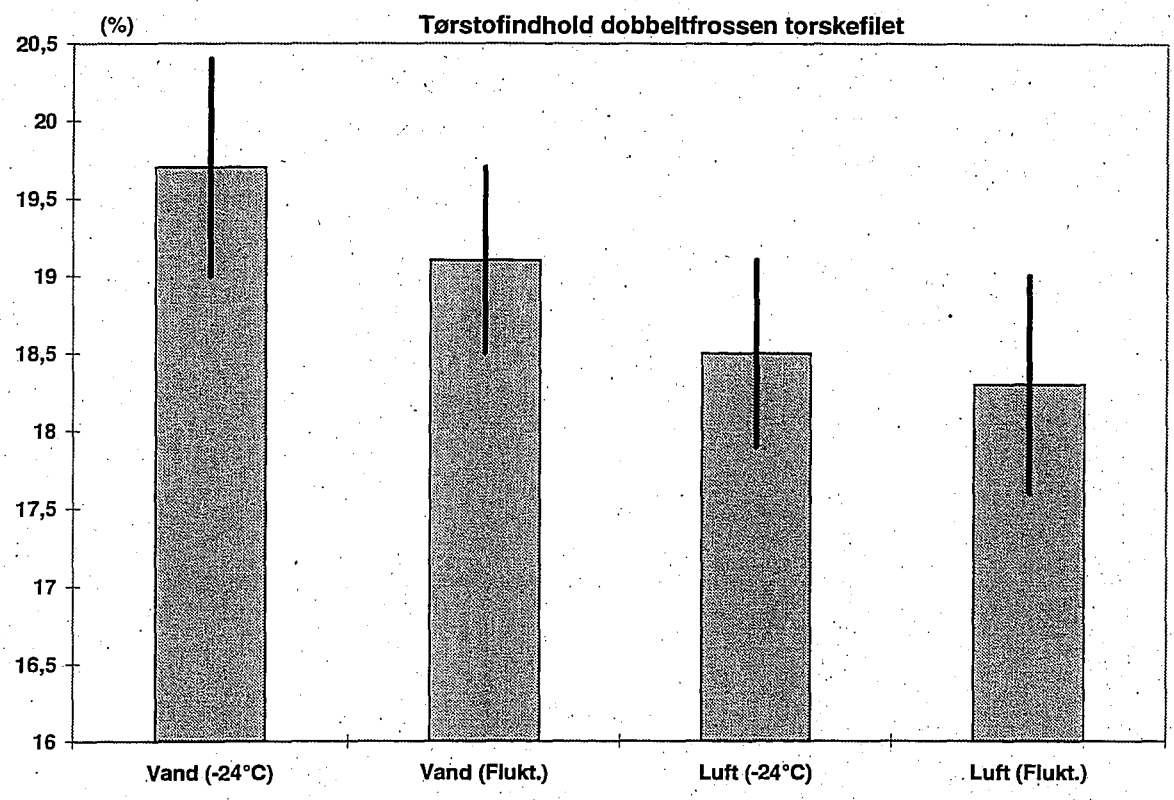

Figur 16: Gennemsnitlige tørstofindhold med tilhørende 95%-konfidensintervaller for torskene fra de fire opstillede koder.

Koden (vandoptøning, -24°C) har det højeste tørstofindhold med 19,7%, og koden (luftoptøning, fluktuation) har det laveste tørstofindhold med 18,3%. Koderne (luftoptøning, -24°C) og (vandoptøning, fluktuation) har tørstofindhold på henholdsvis 18,5% og 19,1%. På figur 16 observeres der et signifikant højere tørstofindhold for koden (vandoptøning, -24°C) sammenlignet med koden (luftoptøning, fluktuation). For de øvrige koder observeres der ingen signifikante forskelle i tørstofindhold mellem koderne. Der observeres dog tendenser til et højere tørstofindhold for de vandoptøede koder sammenlignet med de luftoptøede koder.

5.4 Vejninger

I det følgende vises og databehandles resultaterne for vejningerne af de dobbeltfrosne torskefileter under fryselagrings- og optøningsforløbet. Der laves følgende opdeling: Frysesvind og optøningssvind.

Frysesvind

Vægttabet under frysningen foretages ved vejning og mærkning af 50 torskefileter fra hver af de fire opstillede koder. Torskefileterne vejes før indfrysning og pakning i polyethylenposer samt før optøningen opstartes. I figur 17 vises gennemsnitsværdierne med tilhørende 95%-konfidensintervaller for vægtsvindet under frysningen (%) for torskefileterne fra de fire opstillede koder. Der henvises til bilag 3 for uddybning af data.

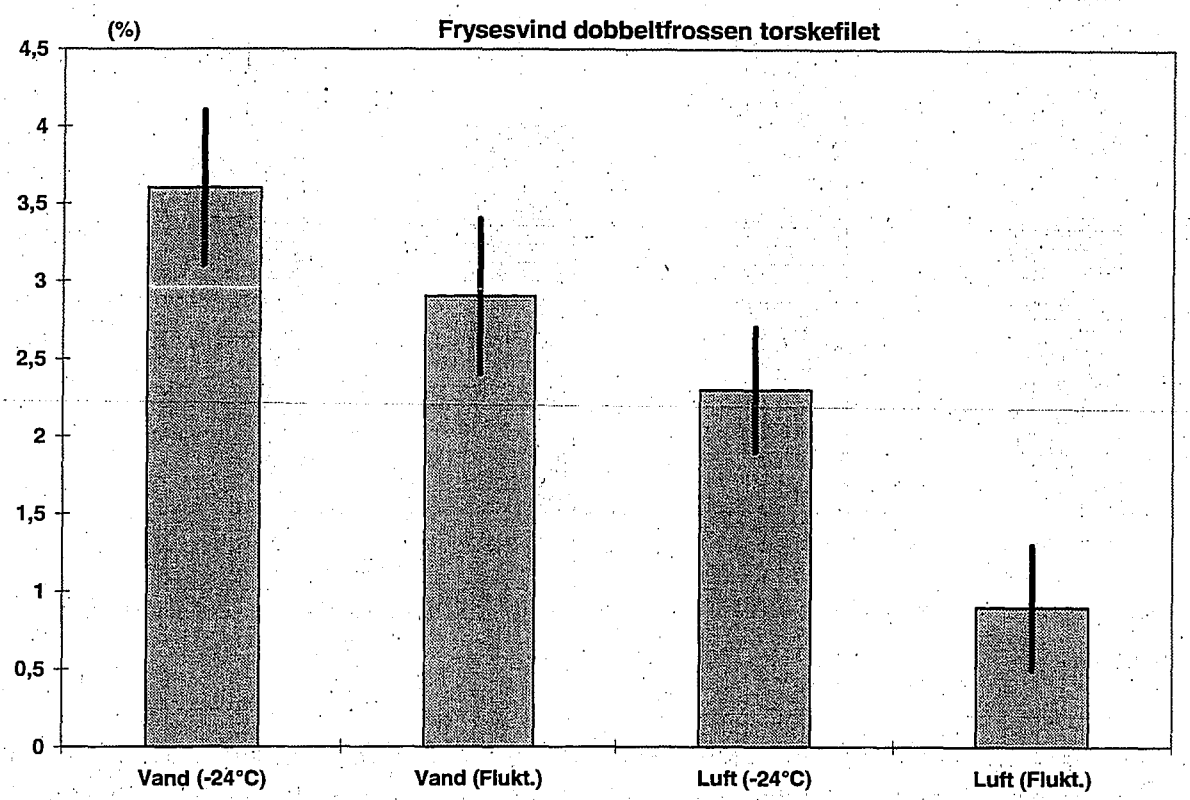

Figur 17: Gennemsnitlige frysesvind med tilhørende 95%-konfidensintervaller dobbeltfrosne torskefileter fra de fire opstillede koder.

Koden (vandoptøning, -24°C) har det højeste gennemsnitlige frysesvind med 3,6%, og koden (luftoptøning, fluktuation) har det laveste gennemsnitlige frysesvind med 0,9%. Koderne (vandoptøning, fluktuation) og (luftoptøning, -24°C) har frysesvind på henholdsvis 2,9% og 2,3%. Frysesvindet er signifikant højere for koden (vandoptøning, -24°C) sammenlignet med koderne (luftoptøning, -24°C) og (luftoptøning, fluktuation). Frysesvindet er signifikant højere for koden (vandoptøning, fluktuation) sammenlignet med koden (luftoptøning, fluktuation). Frysesvindet er signifikant højere for koden (luftoptøning, -24°C) sammenlignet med koden (luftoptøning, fluktuation). Som det fremgår af figur 17 optræder der tendenser til et højere frysesvind for de vandoptøede koder sammenlignet med de luftoptøede koder. Ved sammenligning af tørstofindhold og frysesvind for de dobbeltfrosne torskefileter observeres der en sammenhæng mellem målingerne.

Koder med højt tørstofindhold har ligeledes en et højt frysesvind, og koder med lavt tørstofindhold har ligeledes et lavt frysesvind.

Optøningssvind

Vægttabet under optøningen foretages ved at veje 50 torskefileter fra hver kode før og efter optøning. Optøningen foretages ved, at torskefileterne er placeret i polyethylenposer, og placeret ved 10°C i ca. 16 timer. I figur 18 vises gennemsnitsværdierne med tilhørende 95%-konfidensintervaller for vægttabet under optøningen (%) for torskefileterne fra de fire opstillede koder. Der henvises til bilag 3 for uddybning af data.

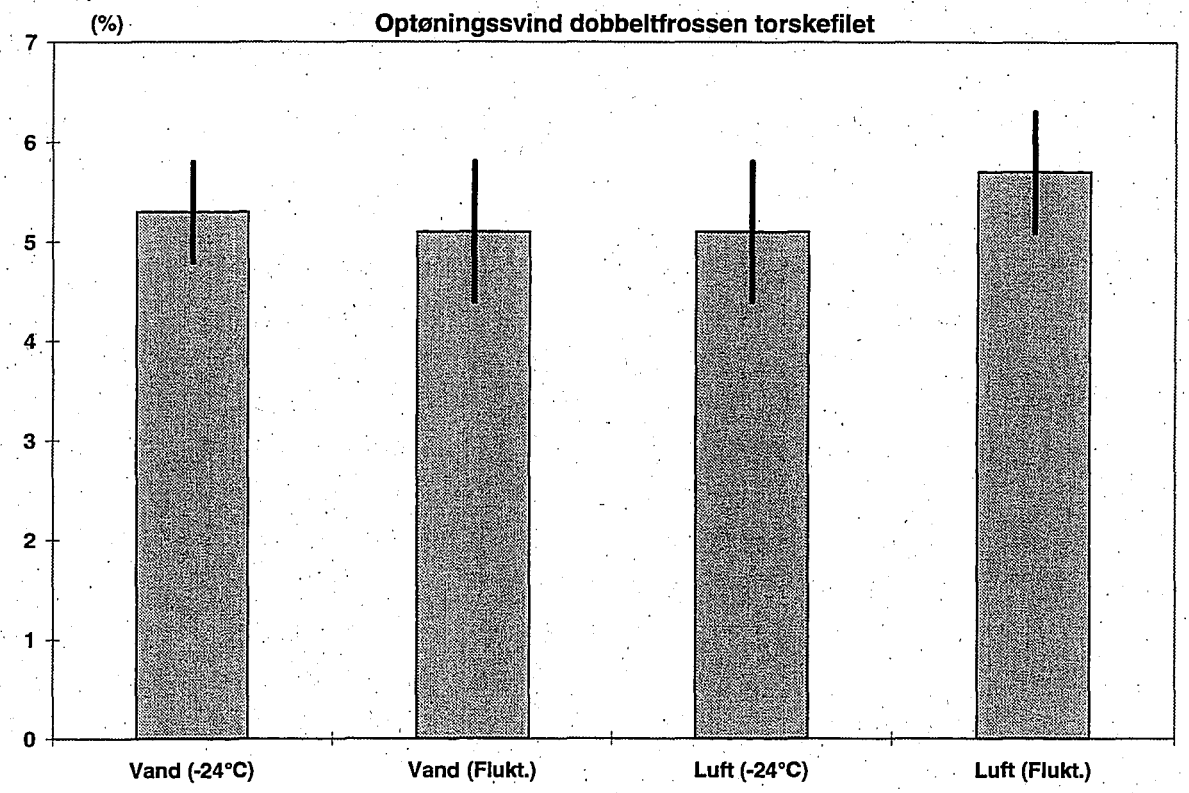

Figur 18: Gennemsnitlige optøningssvind med tilhørende 95%-konfidensintervaller for dobbeltfrosne torskefileter fra de fire opstillede koder.

Koden (luftoptøning, fluktuation) har det højeste gennemsnitlige optøningssvind på 5,7%, og koderne (vandoptøning, fluktuation) og (luftoptøning, -24°C) har det laveste optøningssvind på 5,1%. Koden (vandoptøning, -24°C) har et optøningssvind på 5,3%. Som det fremgår af figur 18 optræder der ingen signifikante forskelle i optøningssvindet for de fire opstillede koder. Der optræder dog en tendens til et højere optøningssvind for koden (luftoptøning, fluktuation) sammenlignet med de øvrige koder.

5.5 Diskussion

I det følgende laves der en opsamling af målingerne på de dobbeltfrosne torskefileter fra de fire opstillede koder for de udvalgte kvalitetsmetoder (se tabel 3).

Kvalitetsmetode	Vandoptøning -24°C	Vandoptøning Fluktuation	Luftoptøning -24°C	Luftoptøning Fluktuation
Sensorik på filet (indeks)	6,2	7,2	7,3	7,6
Sensorik på kogt filet (indeks)	8,9	-	10,6	8,5
Vandbindingsevne (gV/gT)	2,5	2,7	2,8	2,7
Tørstof (%)	19,7	19,1	18,5	18,3
Vægttab frysning (%)	3,6	2,9	2,3	0,9
Vægttab optøning (%)	5,3	5,1	5,1	5,7

Tabel 3: Gennemsnitsværdier for samtlige kvalitetsmetoder udført på de dobbeltfrosne torskefileter fra de fire opstillede koder.

Fryselagringstiden som hel frossen råvare har været 17 uger, og de dobbeltfrosne torskefileter har været fryselagret i ca. 22 uger ved henholdsvis en fryselagringstemperatur på ca. -27°C og et fluktuationsforløb. Ved sensoriske analyser på filet og optøningssvind for dobbeltfrosne torskefileter observeres der ikke signifikante forskelle mellem de fire opstillede koder. For analyserne: Proteinernes vandbindingsevne, sensorik på kogt torskefilet og tørstof observeres der signifikante forskelle mellem enkelte af de fire koder, men de opnåede forskelle er minimale. For frysesvindet ved dobbeltfrysningen findes der et signifikant lavere frysesvind for koden (luftoptøning, fluktuation). Ved forsøgene opnås ikke de store kvalitetsforskelle i koderne der varieres mht. vandoptøning/luftoptøning og -24°C/fluktuation. Dette kan skyldes, at den relative dårlig emballering af de dobbeltfrosne torskefileter har medført belastninger for alle fire koder. Dermed er effekten af optøningsmetode og fryselagringstemperatur måske blevet fjernet. Det er ligeledes muligt, at fluktuationsforløbet ikke har været tilstrækkelig ekstrem.

Ved sammenligning af analyseresultaterne for de enkeltfrosne og dobbeltfrosne torsk fra samme råvare observeres der følgende forskelle/ligheder. Det gennemsnitlige tørstofindhold for de enkeltfrosne torsk ligger i intervallet 16,8-17,3%, og for de dobbeltfrosne torskefileter stigende til 18,3-19,7%. Dette skyldes primært optøningsdryppet fra 2. optøning. De gennemsnitlige værdier for proteinernes vandbindingsevne for enkeltfrosne torsk ligger i intervallet 3,1-3,4 gV/gT med 17 ugers fryselagring. De dobbeltfrosne torskefileter har en vandbindingsevne i intervallet 2,5-2,8 gV/gT. Sensorik på torskefilet viser gennemsnitlige målinger i intervallet 3,1-3,7, mens for de dobbeltfrosne torskefileter ligger de gennemsnitlige målinger i intervallet 6,2-7,6. Med den anvendte enkeltfrosne råvare med en fryselagringstid på ca. 17 uger observeres der store ændringer i

kvaliteten ved dobbeltfrysning af torskefileterne i yderligere 22 uger. Disse ændringer er formodentligt blevet forstærket ved den relativ dårlige emballering af de dobbeltfrosne torskefileter.

6. Konklusion

I forsøgene er der ombord på frysetrawleren Paamiut indfrosset ca. 1500 kg rensede og hovedkappede torsk, der er fryselagret ca. 17 uger før optøning. Torskeblokkene blev optøet med henholdsvis ***vandoptøning*** og ***luftoptøning***. Ved vandoptøningen blev der anvendt en traditionel batchvis optøning med en starttemperatur på 38°C og luftomrøring af karrene. Ved luftoptøningen blev der opstillet et optøningskammer med en blæser. De optøede torsk fra de to optøningsmetoder blev fileteret og trimmet til benfri torskefilet. Derefter blev torskefileterne fra de to optøninger dobbeltfrosset og fryselagret i yderligere 22 uger. Torskefileterne fra hver af optøningsmetoderne blev fryselagret henholdsvis ved en fast temperatur på -27°C og et fluktuationsforløb (flyttet tre gange mellem -27°C og -20°C).

Ved indfrysning af torsk med en god råvarebehandling (ferske nyfangede torsk) opnåes der gode kvaliteter for både optøet hel og fileteret torsk for både vandoptøning og luftoptøning efter 17 ugers ugers fryselagring. Forsøgene viser, at selv med en dårlig biologisk kvalitet (indfrysning omkring gydeperioden) fås en relativ god optøet kvalitet, når produktionskæden er rimelig opstillet.

Fryselagringstemperaturerne, der dokumenterer hele frysetransporten fra fryselageret på Paamiut til optøningen, viser dog ret store temperaturforskelle undervejs i fryselagringen. Der observeres specielt temperatursvingninger i forbindelse med transporten.

Ved vandoptøning fås en lidt bedre sensorisk kvalitet for både optøet hel torsk og torskefilet sammenlignet med luftoptøningen. Der observeres ingen reelle forskelle i maskin- og filetudbytter for de to opstillede optøningsmetoder. Ved sammenligning af miljøbelastning er der et vandforbrug på ca. 1460 l/tons råvarer ved vandoptøning, hvorimod den opstillede metode til luftoptøning ikke forbruger vand. Spildevandsandelen for luftoptøningen er ca. 45 l/tons råvare sammenlignet med ca. 1460 l/tons råvare for vandoptøningen. Spildevandet fra vandoptøningen er normalt belastet, mens spildevandet fra luftoptøningen betegnes som højt belastet.

Ved forsøgene på dobbeltfrosne torskefileter opnås der ikke de store kvalitetsforskelle i koderne, der varieres mht. vandoptøning/luftoptøning og -27°C/fluktuation. Dette kan skyldes, at den dårlige emballering kombineret med en lang dobbeltfrysningstid har medført dårlig kvalitet for alle fire opstillede koder. Kvaliteten af de dobbeltfrosne torskefileter var meget dårlig specielt sammenlignet med den relaiv gode kvalitet efter enkeltfrysningen. Den dårlige dobbeltfrosne kvalitet skyldes sandsynligvis primært en dårlig emballeringsform af torskefileterne.

Resultaterne fra hele forsøgsrækken viser ikke ret store kvalitetsforskelle mellem vandoptøning og luftoptøning af hel frossen torsk på enkeltfrosne og dobbeltfrosne torsk. Valget af optøningsmetode for den enkelte fiskeindustri afhænger dermed i højere grad af investering og priser for afledning af spildevand.

7. Litteraturliste

Analyseforskrifter fra FF: Tørstof og proteinernes vandbindingsevne.

Bøknæs N., Jessen K., Ladefoged H. og Nielsen J.
Sensoriske bedømmelsesmetoder til frossen torsk
Manual til sensorisk bedømmelse af optøet hel, fileteret og kogt torsk
Fiskeriministeriets Forsøgslaboratorium
Lyngby, 1994

Bilag 1: Indfrysning af torsk på Paamiut

I det følgende opstilles der procedurer for de respektive indfrysninger af torskeblokke, der er foretaget i forbindelse med fangstrejsen med Paamiut i foråret 1995. Derefter opstilles der en oversigt med transporten af de anvendte torsk til optøningsforsøgene.

1. Lofoten-torsk

Indfrysningen af Lofoten-torskene er foretaget over 3 dage i perioden d. 9/4 til d. 11/4. I denne periode blev der fisket i området udenfor gydeområdet ved Lofoten. Der blev fanget en del meget store gydetorsk på over 10 kg som indeholdt store mængder rogn og mælk. Disse store torsk var meget udmagrede efter forarbejdningen. Fangsten og fangstbehandlingen ombord medførte, at fileterne var bløde og blodfyldte. De mindre torsk, der blev fanget var ligeledes gydemodne, men var ikke så udmagrede som de større torsk. Der blev foretaget tre indfrysninger med den mindste sortering torsk, der blev fanget i denne periode. Blok nr. 1-35 blev indfrosset d. 9/4, blok nr. 36-55 blev indfrosset d. 10/4 og blok nr. 56-60 blev indfrosset d. 11/4. Trawltiden har været omkring 4 timer for hver af fangsterne til de tre indfrysninger. Fiskeriet har foregået ved "Røstbanken" ud for Lofoten på ca. 140 m vanddybde. Næsten alle torskene, der blev fanget i disse dage var levende ved fangsten pga. relativt små fangster og korte trawltider. Indfrysningen er foregået efter følgende procedure:

1. Torskene fra et trawltræk hovedkappes i løbet af ca. 1/2 time i en Baader 424, der hovedkapper torskene foran kravebenet.

2. Indvoldene suges ligeledes ud med vacuum i Baader 424.

3. De hovedkappede og rensede torsk placeres i en afblødningsbinge i ca. 1/2 time i havvand med en vandtemperatur på ca. 4°C.

4. Torskene ledes via et transportbånd over til den vertikale pladefryser, hvor der foretages en yderligere manuel rensning af torskene før indfrysning.

5. Torskene sorteres således, at det er de mindste torsk uden synlige kvalitetsfejl som fangstmærker, dårlig hovedkapning og dødsstivhed, der indfryses.

6. Alle torskene er indfrosset før dødsstivheden er påbegyndt, og de var helt bløde ved placeringen i pladefryseren.

7. Den vertikale pladefryser opstartes, og der placeres torsk i mellemrummene. Der fyldes ca. 25 kg torsk i hver blok.

8. Når antallet af blokke er pakket efterfyldes blokkene med havvand, og indfrysningen påbegyndes med en fordampertemperatur på -30°C til -35°C.

9. Efter en times indfrysning efterfyldes blokkene endnu engang med havvand.

10. Efter 4 timers indfrysning afrimes pladefryseren i ca. 10 min. og blokkene udtages.

11. Blokkene nummereres og emballeres i plastikposer, der syes sammen.

12. Blokkene placeres på fryselagret ved -27°C til -30°C.

Der deltog fire mand i rensning af torsk, placering af torsk i pladefryser, syning af blokposer samt placering på fryselageret. Dette medførte, at torskene blev indfrosset med samme fersklagringstid. Efter et par dages fryselagring ombord væltede blokkene rundt på fryselageret, og en del af plastikposerne, som emballerede torskeblokkene blev revet i stykker. Efter yderligere tre ugers fryselagring blev samtlige torskeblokke fra Lofoten hver indpakket i en ekstra plastikpose, der blev tappet sammen. Dermed er torskene fra Lofoten emballeret i to lag plastik.

2. Transport og lagringsforløb af frosne torskeblokke

Alle torskeblokkene fryselagres ombord på Paamiut frem til losningen i Sortland d. 22/5, hvor alle torskeblokkene losses og sorteres. Umiddelbart derefter (d. 22/5) placeres pallerne med de frosne torskeblokke på en frysefragter (Lars Hagerup, Tromsø), der sejler til Skagen. Torskeblokkene ankom til Skagen d. 27/5, hvor blokkene blev placeret på et fryselager. Torskeblokkene blev d. 30/5 transporteret med frysetransport til Taabbel og Co. A/S i Hanstholm, hvor blokkene blev placeret på fryselager. Der er placeret temperaturloggere i blokke og på paller således, at der haves temperaturer for hele fryselagringsforløbet ombord på Paamiut, under fragten og på fryselageret hos Taabbel.

Bilag 2: Optøningsforsøg

I det følgende opstilles der procedurer for, hvorledes optøningsforsøgene hos Taabbel A/S er udført i perioden d. 8-9/8-95. Der opstilles procedurer for udførelse af: opsortering af råvare, vandoptøning, luftoptøning, forarbejdning og indfrysning af dobbeltfrosne fileter. Sidst i bilaget vises en opsamling af resultaterne samt forsøgsresultaterne fra optøningsforsøgene.

1. Sortering af råvare

Torskene fra de to paller med de frosne torskeblokke placeret på fryselager hos Taabbel blev opsorteret i henholdsvis torsk fra Lofoten og Bjørneøen. Der var 60 blokke fra Lofoten og 40 blokke fra Bjørneøen med ca. 25 kg frossen torsk (hovedkappet uden kraveben) i hver blok. Til optøningsforsøgene hos Taabbel benyttes alle 60 blokke fra Lofoten. Torskene fra Bjørneøen fryselagres til optøningsforsøg på et senere tidspunkt. Der aflæses temperaturloggere, der viser temperaturforløbet på fryselageret hos Taabbel. Der er lavet følgende opdeling af torskene fra Lofoten til henholdsvis: vandoptøning, luftoptøning og pilotforsøg:

Forsøg	Blok nr.
Pilotforsøg	56-60
Vandoptøning	1-18, 36-45
Luftoptøning	19-35, 46-55

Torskene fra Lofoten er indfrosset over tre dage. Torskene fra d. 11/4 (bloknr. 56-60) benyttes til pilotforsøg for filetering og trimning samt til afprøvning af forsøgets opbygning. Torskene fra d. 9/4 og 10/4 opdeles således, at blokkene, der benyttes til vandoptøning og luftoptøning er jævnt fordelte mellem de to indfrysningsdage. I denne fase blev der desuden aftalt en del praktiske ting vedrørende udførelsen af forsøgene: opstilling af de to optøningsmetoder, maskinelle forarbejdning etc.

2. Luftoptøning

Der er blevet lavet en forsøgsopstilling med en stor blæser og to optøningsreoler. De to reoler blev inddækket i plastik, og der blev ligeledes placeret plastik under reolerne til opsamling af spildevand. Opstillingen blev placeret i fileteringshallen, hvor lufttemperaturen var omkring 22°C. I det følgende opstilles de benyttede procedurer til luftoptøningsforsøget.

1. Plastikposerne blev fjernet fra de enkelte blokke, og torskeblokkene blev vejet i frossen tilstand (før optøning). Hver blok blev nummereret og placeret i fiskekasser (ca. 25 kg i hver kasse).

2. En del af vandet, der er efterfyldt i blokkene under frysningen blev brækket af blokkene under håndteringen. Dette is vejes ikke med i fiskevægten.Torskenes snitflader var ikke specielt meget udtørrede i frossen tilstand. Blokkene har dog også været indpakket i to lag plastik (PE).

3. Der blev placeret tre blokke på hver hylde således, at hver hylde blev opfattet som en batch ved forarbejdningen.

4. Luftoptøningen blev opstartet d. 8/8 kl. 10.30.

5. Pga. den kraftige udtørring fra blæseren blev samtlige torskeblokke indpakket i en lukket tynd plastikpose for at hindre udtørring af blokkenes overflader. Denne operation blev foretaget i intervallet 11.00-11.30.

6. Der er benyttet tre loggere til luftoptøningen. Den ene logger er indsat til at måle kernetemperatur, den anden logger er indsat til at måle overfladetemperatur, og den tredie logger måler luftens temperatur i "optøningskabinen".

7. Den relative luftfugtighed i hallen, hvor luftoptøningsudstyret var opstillet blev i løbet af dagen målt til 68-72%.

8. Blæseren til luftoptøningen blev stoppet kl. 18.00, hvor kernetemperaturen var ca. -2°C. Blæseren blev stoppet for at undgå en for høj udligningstemperatur for torskene (overoptøning). Torskene blev derefter optøet i stillestående luft natten over.

9. Den næste morgen kl. 7.00 blev de optøede torsk udtaget fra plastikposerne, og det overskydne vand fra poserne blev opsamlet. Enkelte af torskene i blokkene var ikke helt optøede (specielt torsk i midten af blokkene).

10. De enkelte blokke blev udvejet i kasser (vægt efter optøning) og nummereret med hyldenr. Dette betyder, at torskene fra det samme hyldenr. opsamles i samme batch under forarbejdningen (tre blokke i hver batch).

11. Efter luftoptøningen er der foretaget sensoriske bedømmelser på optøet hel torsk efter kvalitetsindeksmetoden. Der blev udtaget 5 tilfældige torsk, der blev bedømt af to trænede dommere.

12. Derefter fik hver af de hovedkappede torsk opskåret bughulen manuelt således, at torskene kan placeres på saddelen ved placeringen i Baader 184 og Baader 189.

13. Torskene blev derefter placeret i fiskekasser ved 19°C for at få de resterende torsk hel optøet.

14. Forarbejdningen af de luftoptøede torsk foregik i tidsrummet 11.30-13.30. Der blev forarbejdet 9 batch, der var luftoptøet. Hver batch indeholder 3*25=75 kg optøet torsk.

15. Spildevandet fra luftoptøningen blev opsamlet fra plastikken under optøningsudstyret samt fra de enkelte plastikposer, som beskyttede blokkene under luftoptøningen. Der blev opsamlet 10 l spildevand i en plastikdunk med hane. Dunken blev helt fyldt op således, at der ikke var luft i dunken. Dunken blev transporteret til Højmarkslaboratoriet i en lukket container, der indeholdt is.

3. Vandoptøning

Vandoptøningen blev foretaget i tre stk. containere, hvor torskeneblokkene til pilotforsøg blev optøet i den ene container. Torskeblokkene til vandoptøningen blev opdelt i to delmængder. Vandet i karrene blev gennemboblet ved hjælp af et perforeret rørsystem. I det følgende opstilles de benyttede procedurer til vandoptøningsforsøget.

1. Der blev placeret ca. 525 l vand med en starttemperatur på 37-38°C og med et fisk:vand forhold på ca. 1:1,5. Der blev tilført luft til karrene for at sikre luftomrøring.

2. Plastikposerne blev fjernet fra de enkelte blokke, og torskeblokkene blev vejet i frossen tilstand (før optøning).

3. Derefter blev blokkene placeret i et af optøningskarrene. Blokkene blev placeret forskudt i karrene for at sikre en god kontakt mellem torskene og vandet under optøningsforløbet.

4. Vandoptøningen blev opstartet d. 8/8 kl. 14.30.

5. Næste morgen kl. 7.00 var enkelte af de største torsk ikke helt optøede, da nogle af blokkene i bunden ikke var helt adskildte. Vandtemperaturen i karrene var ca. 2-3°C, og der blev tilført lidt energi i form af varmt vand for at få optøet alle torskene.

6. Det ene kar fra vandoptøningen blev tømt for vand kl. 9.00, og det andet kar blev tømt kl. 10.30. Torskene blev udvejet i fiskekasser med ca. 25 kg optøet torsk i hver kasse (vægt efter optøning).

7. Efter vandoptøningen er der foretaget sensoriske bedømmelser på optøet hel torsk efter kvalitetsindeksmetoden. Der blev udtaget 5 tilfældige torsk, der blev bedømt af to trænede dommere.

8. Derefter fik hver af de hovedkappede torsk opskåret bughulen manuelt således, at torskene kan placeres på saddelen ved placeringen af torsken i Baader 184 og Baader 189.

9. Forarbejdningen af de luftoptøede torsk blev foretaget i tidsrummet 9.30-11.30. Der blev forarbejdet 9 batch, der var luftoptøet. Hver batch indeholder ca. 3*25=75 kg optøet hovedkappet torsk.

10. Spildevandet fra vandoptøningen blev opsamlet fra begge optøningskar. Der blev opsamlet 10 l spildevand i en plastikdunk med hane, hvor der efter en kraftig omrøring i karrene blev udtaget spildevand. Denne dunk blev ligeledes fyldt helt op således, at der ikke var luft i dunken. Denne dunk blev transporteret til Højmarkslaboratoriet sammen med spildevandet fra luftoptøningen i en lukket container, der indeholdt is.

4. Forarbejdning

Hovedparten af de optøede torsk blev fileteret på en Baader 184 og afskindet i en Baader 51. De største torsk med en længde over 70 cm blev dog fileteret på en Baader 189 og afskindet i en Baader

51. Til forarbejdningen deltog der to maskinoperatører til betjening af filetmaskinerne, fire trimmere til trimning af fileterne og én smed til justering af fileteringsmaskinerne.

1. Efter vandoptøningen blev torskene til pilotforsøgene fileteret, og de to fileteringsmaskiner blev indstillet. Fileteringsmaskinerne blev finindstillet under fileteringen af torskene til pilotforsøget.

2. Det blev aftalt med de fire trimmere, hvorledes trimningen skulle foretages med henblik på at udføre forsøgene så ensartede som muligt. Kilesnittet blev fjernet manuelt i forbindelse med trimmeprocessen. Det blev desuden aftalt, at fileterne skulle trimmes for ben- og finnerester samt blodpletter og parasitter.

3. Før forarbejdningen af hvert batch blev de optøede torsk opsorteret efter størrelse med henblik på filetering i Baader 184 for de små torsk og filetering i Baader 189 for de store torsk (antallet af store torsk pr. batch optælles). Fileteringsmaskinen Baader 184 er sammenbygget med afskinderen Baader 51. Efter afskindingen placeres fileterne på en flowlinie, der leder fileterne skånsomt hen til de fire trimmepladser. De største torsk, der fileteres i Baader 189 afskindes i den samme afskinder som de mindste torskefileter.

4. Der opstilles en plastikbakke ved hver trimmeplads, og samtidig opsamles affaldet fra trimmeprocessen i to bakker. Med udgangspunkt i disse målinger kan der opstilles udbyttemålinger for henholdsvis afskindet maskinfilet (med kilesnit) og trimmet filet. For hver batch opsamles bakkerne, og der foretages vejninger af fileter og trimmeaffald.

5. Efter vejningerne placeres fileterne på kølerum ved 0°C.

6. Efter filetering og trimning er der udtaget fileter fra de to optøningsmetoder til bedømmelse af filetkvaliteten. Til bedømmelserne benyttes kvalitetsindeksmetoden, og der bedømmes 5 fileter pr. optøningsmetode af to trænede dommere.

7. Efter vejningen af fileterne udtages der fileter til dryptabsanalyser fra henholdsvis vand- og luftoptøningen. Der placeres ca. 5 kg fileter i plastikbakker med huller, som opbevares i produktionslokalet i ca. 2 timer ved 22°C.

8. Der udtages ligeledes fileter fra de to optøningsmetoder til analyser på laboratoriet i Lyngby d. 10/8-95 (næste dag). Under transporten opbevares fileterne på is i en container. Der laves følgende bedømmelser af torskene: proteinernes vandbindingsevne og tørstofindhold.

9. Samtaler med trimmerne og egne observationer under forsøgene viste, at fileterne gennemgående havde en god kvalitet efter filetering og trimning. Fileterne var gennemgående sammenhængende, og hovedparten af fileterne kunne udskæres til diverse udskæringer som loins, tails etc. Fileterne havde heller ikke, som optøede russiske torsk ellers ofte har, en meget udpræget sur lugt. Torskene fra vandoptøningen havde en lidt bedre kvalitet sammenlignet med luftoptøningen. Torskene fra vandoptøningen lignede ferske torsk, og de havde været lettere at trimme sammenlignet med torskene fra luftoptøningen. Men begge råvarer fra henholdsvis vand- og luftoptøningen viste meget fine kvaliteter, og der var ingen umiddelbar klare forskelle mellem kvaliteterne.

5. Dataopsamling

Analyse	Vandoptøning	Luftoptøning
Optøning (%)	96,3 [96,2;96,4]	95,3 [94,8;95,8]
Maskinudbytter (%)	68,5 [67,4;69,6]	69,1 [68,6;69,6]
Trimmede udbytter (%)	59,1 [58,2;60,0]	59,6 [59,1;60,1]
Sensorik optøet hel torsk (indeks)	4,7 [4,0;5,4]	6,6 [5,2;8,0]
Sensorik optøet filet (indeks)	3,1 [2,1;4,1]	3,7 [1,6;5,8]
Tørstof (%)	16,8 [15,4;18,2]	17,3 [14,9;19,7]
Proteinernes vandbindingsevne (gV/gT)	3,4 [3,2;3,6]	3,1 [2,8;3,4]
Proteinindhold (%)	18,7 [17,3;20,1]	19,0 [15,5;22,5]
Dryptab fileter (%)	2,6 [1,8;3,4]	2,6 [1,5;3,7]
Sedimentering (kg/tons råvare)	3,8	1,0
Tørstof (kg/tons råvare)	6,4	2,2
BOD (kg/tons råvare)	1,8	1,0
Total-N (kg/tons råvare)	0,34	0,16
Total-P (kg/tons råvare)	0,13	0,03

6. Forsøgsdata

Vandoptøning:

Vejning af blokke før optøning:			Vejning af blokke før optøning:				Afvejning i batch for kar 1						
Kar 1 (530 l, 37-40°C)			Kar 2 (525 l, 37-40°C)										
Vand:fisk-forhold		1,4	Vand:fisk-forhold		1,5		Batch nr.	(kg)	(kg)	(kg)	Ialt (kg)		
							1	25,5	25,12	25,9	76,5		
(kg)	(kg)		(kg)	(kg)			2	25,4	26,02	25,75	77,2		
26,14	26,66		27,02	26,92			3	25,6	25,34	25,26	76,2		
25,9	25,64		27,02	26,78			4	26,18	25,44	25,06	76,7		
27	26,66		26,72	25,88			5	25,1	26,22		51,3		
26,92	27,06		26,84	25,88						Ialt (kg)	357,9		
26,82	26,84		25,44	27,56									
27,02	25,04		26,5	27,14			Afvejning i batch for kar 2						
26,82	27,54		26,38				Batch nr.	(kg)	(kg)	(kg)	Ialt (kg)		
Ialt (kg)	372,1		Ialt (kg)	346,1			6	25,2	25,48	26,5	77,2		
							7	26,38	26,48	27,56	80,4		
							8	26,66	25,88	26,98	79,5		
							9	25,98	24,98	26,1	77,1		
							10	19,18			19,2		
										Ialt (kg)	333,4		
Vejning af fileter efter trimning:							Vejning af trimmeaffald:			Antal store fisk (Baader 189)			
Batch nr.	(kg)	(kg)	(kg)	(kg)	Ialt (kg)		Batch nr.	Ialt (kg)		Batch nr.	Ialt (kg)		
1	12,04	11,08	9,54	12,28	44,9		1	7,8		1	11		
2	10,44	10,86	10,9	13,12	45,3		2	7,18		2	3		
3	10,5	12,38	9,54	13	45,4		3	7,38		3	7		
4	11,2	6,92	15,14	11,48	44,7		4	7,7		4	5		
5	8,64	8,7	8,44	5,62	31,4	211,8	5	4,64	34,7	5	3		
6	7,6	15,88	10,36	11,8	45,6		6	6,84		6	17		
7	11,68	11,28	10,82	13,48	47,3		7	7,78		7	19		
8	14,76	10,02	9,1	14,4	48,3		8	7,42		8	14		
9	11,14	11,74	10,86	11,87	45,6		9	7,22		9	5		
10	4,6	6,2			10,8	197,6	10	1,6	30,9	10	1		
				Ialt (kg)	409,4		Ialt (kg)	65,6					

Vandoptøning

	Optøningssvind (kg)	Optøningsudbytte (%)
Kar 1	14,2	96,2
Kar 2	12,7	96,3
Gns.	13,4	96,3
Std.	1,0	0,1

Af indvejet blok før optøning:

	Maskinudbytte (kg)	Maskinudbytte (%)	Filetudbytte (kg)	Filetudbytte (%)
Kar 1	246,5	66,3	211,8	56,9
Kar 2	228,5	66,0	197,6	57,1
Gns.	237,5	66,1	204,7	57,0
Std.	12,8	0,2	10,1	0,1

Af indvejet torsk efter optøning:

Batch nr.	Maskinudbytte (kg)	Maskinudbytte (%)
1	52,7	69,0
2	52,5	68,0
3	52,8	69,3
4	52,4	68,4
5	36,0	70,2
6	52,5	68,0
7	55,0	68,4
8	55,7	70,0
9	52,8	68,6
10	12,4	64,7
Gns.	47,5	68,5
Std.	13,5	1,5

Af indvejet torsk efter optøning:

Batch nr.	Filetudbytte (kg)	Filetudbytte (%)
1	44,9	58,7
2	45,3	58,7
3	45,4	59,6
4	44,7	58,3
5	31,4	61,2
6	45,6	59,1
7	47,3	58,8
8	48,3	60,7
9	45,6	59,2
10	10,8	56,3
Gns.	40,9	59,1
Std.	11,6	1,3

Luftoptøning:

Vejning af blokke før optøning:

Batch nr.	(kg)	(kg)	(kg)	Ialt (kg)
1	25,48	22,96	26,06	74,5
2	26,88	25,78	25,14	77,8
3	24,92	24,72	27,48	77,12
4	24,22	26,72	26,84	77,78
5	27,5	26,38	25,98	79,86
6	26,22	25,32	26,76	78,3
7	26,7	24,14	26,54	77,38
8	26,2	27,54	25,32	79,06
9	25,84	25,58		51,42
			Ialt (kg)	673,22

Vejning af blokke efter optøning:

Batch nr.	(kg)	(kg)	(kg)	Ialt (kg)
1	25,38	21,06	24,54	70,98
2	24,04	24,46	25,08	73,58
3	23,86	23,56	26,34	73,76
4	25,2	25,44	23,56	74,2
5	24,76	24,3	26,18	75,24
6	24,36	25,04	25,12	74,52
7	25,8	22,96	25,44	74,2
8	26,52	23,78	25,06	75,36
9	24,88	24,52		49,4
			Ialt (kg)	641,24

Vejning af fileter efter trimning:

Batch nr.	(kg)	(kg)	(kg)	(kg)	Ialt (kg)
1	9,86	12,2	8,6	12,14	42,8
2	10,36	10,9	9,74	12,22	43,22
3	11,76	10,66	13,52	9,04	44,98
4	10,68	10,52	10,58	12,2	43,98
5	10,56	11,32	13,38	9,14	44,4
6	11,02	13,08	9,4	11,2	44,7
7	11,7	10,8	9,22	12,22	43,94
8	9,32	12,52	8,94	14,26	45,04
9	8,06	6,2	7,86	6,96	29,08
				Ialt (kg)	382,14

Vejning af affald:

Batch nr.	Ialt (kg)
1	6,78
2	7,42
3	6,94
4	6,62
5	7,42
6	6,88
7	6,96
8	6,4
9	5,32
Ialt (kg)	60,74

Antal store fisk (Baader 189)

Batch nr.	Antal
1	9
2	18
3	11
4	8
5	13
6	9
7	12
8	15
9	7

Luftoptøning:

			Af indvejet blok før optøning:		Af indvejet blok før optøning:
Batch nr.	Optøningssvind (kg)	Optøningsudbytte (%)	Maskinudbytte (kg)	Maskinudbytte (%)	Filetudbytte (kg)	Filetudbytte (%)
1	3,52	95,3	49,6	66,6	42,8	57,4
2	4,22	94,6	50,6	65,1	43,22	55,6
3	3,36	95,6	51,9	67,3	44,98	58,3
4	3,58	95,4	50,6	65,1	43,98	56,5
5	4,62	94,2	51,8	64,9	44,4	55,6
6	3,78	95,2	51,6	65,9	44,7	57,1
7	3,18	95,9	50,9	65,8	43,94	56,8
8	3,7	95,3	51,4	65,1	45,04	57,0
9	2,02	96,1	34,4	66,9	29,08	56,6
Gns.	3,6	95,3	49,2	65,8	42,5	56,8
Std.	0,7	0,6	5,6	0,9	5,1	0,9

Af indvejet torsk efter optøning:			Af indvejet torsk efter optøning:	
Batch nr.	Maskinudbytte (kg)	Maskinudbytte (%)	Filetudbytte (kg)	Filetudbytte (%)
1	49,6	69,9	42,8	60,3
2	50,6	68,8	43,22	58,7
3	51,9	70,4	44,98	61,0
4	50,6	68,2	43,98	59,3
5	51,8	68,9	44,4	59,0
6	51,6	69,2	44,7	60,0
7	50,9	68,6	43,94	59,2
8	51,4	68,3	45,04	59,8
9	34,4	69,6	29,08	58,9
Gns.	49,2	69,1	42,5	59,6
Std.	5,6	0,7	5,1	0,7

Sensoriske bedømmelser (Vandoptøning)					**Optøet hel torsk**						
Forsøg hos Taabbel og Co. d. 9/8-1995											
	Torsk nr. 1	Torsk nr. 1	Torsk nr. 2	Torsk nr. 2	Torsk nr. 3	Torsk nr. 3	Torsk nr. 4	Torsk nr. 4	Torsk nr. 5	Torsk nr. 5	
Parametre:	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Gennemsnit
Konsistens	1	0,5	1	1,5	1	0,5	1	1	1	1	1,0
Indvoldsrester	0	0,5	0	0	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	0,5
Fiskeform	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Fangstmærker	1	0,5	1,5	1,5	2	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1,0
Lugt	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,8
Udseende	1	1	1	1	1	1	0,5	1	1	1	1,0
Snitflader	0	0,5	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	0,7
Kvalitetsindeks	3,5	4	5	6	5,5	4	4	5	4,5	5,5	
Gennemsnit		3,8		5,5		4,8		4,5		5,0	
Standardafvigelse		0,4		0,7		1,1		0,7		0,7	
Total gennemsnit										4,7	
Standardafvigelse										0,6	

Sensoriske bedømmelser (Luftoptøning)					**Optøet hel torsk**						
Forsøg hos Taabbel og Co. d. 9/8-95											
	Torsk nr. 1	Torsk nr. 1	Torsk nr. 2	Torsk nr. 2	Torsk nr. 3	Torsk nr. 3	Torsk nr. 4	Torsk nr. 4	Torsk nr. 5	Torsk nr. 5	
Parametre:	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Gennemsnit
Konsistens	2	1,5	1	1	1	1,5	0,5	1,5	1	1	1,2
Indvoldsrester	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0	0	1	0,5	0,4
Fiskeform	0	0	0	0	0	0	0,5	0	0	0,5	0,1
Fangstmærker	2	1,5	0,5	0,5	1	1	1	1,5	1	0,5	1,1
Lugt	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Udseende	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	0,7
Snitflader	2	2	1,5	1,5	1,5	2	1	2	2	1,5	1,7
Kvalitetsindeks	9	7,5	5,5	5,5	5,5	6,5	5	7	7,5	6,5	
Gennemsnit		8,3		5,5		6,0		6,0		7,0	
Standardafvigelse		1,1		0,0		0,7		1,4		0,7	
Total gennemsnit										6,6	
Standardafvigelse										1,1	

Sensoriske bedømmelser (Vandoptøning)					**Optøet fileteret torsk**						
Forsøg hos Taabbel og Co. d. 9/8-95											
	Torsk nr. 1	Torsk nr. 1	Torsk nr. 2	Torsk nr. 2	Torsk nr. 3	Torsk nr. 3	Torsk nr. 4	Torsk nr. 4	Torsk nr. 5	Torsk nr. 5	
Parametre:	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Gennemsnit
Konsistens	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	0,6
Lugt	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0,3
Farve	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Blodpletter	0,5	0	0	1	0	0,5	2,5	2	0,5	1	0,8
Gaping	0,5	0,5	0,5	1	2	1,5	0,5	0,5	0,5	1	0,9
Parasitter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Kvalitetsindeks	2,5	1,5	2	3	3,5	3,5	4,5	3,5	3	3,5	
Gennemsnit		2,0		2,5		3,5		4,0		3,3	
Standardafvigelse		0,7		0,7		0,0		0,7		0,4	
Total gennemsnit										3,1	
Standardsafvigelse										0,8	

Sensoriske bedømmelser (Luftoptøning)					**Optøet fileteret torsk**						
Forsøg hos Taabbel og Co. d. 9/8-95											
	Torsk nr. 1	Torsk nr. 1	Torsk nr. 2	Torsk nr. 2	Torsk nr. 3	Torsk nr. 3	Torsk nr. 4	Torsk nr. 4	Torsk nr. 5	Torsk nr. 5	
Parametre:	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Gennemsnit
Konsistens	1	0,5	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	0,7
Lugt	0,5	0	1	0	1	0	1	0	0,5	0,5	0,5
Farve	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Blodpletter	3	2,5	0	0	2	2	0	0,5	0	1	1,1
Gaping	2	1	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	0,5	1	0,9
Parasitter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Kvalitetsindeks	7,5	5	2,5	1,5	5,5	3,5	3,5	2	2,5	3,5	
Gennemsnit		6,3		2,0		4,5		2,8		3,0	
Standardafvigelse		1,8		0,7		1,4		1,1		0,7	
Total gennemsnit										3,7	
Standardsafvigelse										1,7	

Sensoriske bedømmelser (Vandoptøning)					**Optøet fileteret torsk**							
Forsøg på FF d. 10/8-95												
	Torsk nr. 1	Torsk nr. 1	Torsk nr. 2	Torsk nr. 2	Torsk nr. 3	Torsk nr. 3	Torsk nr. 4	Torsk nr. 4				
Parametre:	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Gennemsnit (parametre)			
Konsistens	0,5	0,5	0,5	1	0,5	1	0,5	0,5	0,6			
Lugt	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
Farve	0,5	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0,3			
Blodpletter	1,5	1	0,5	0,5	0,5	0,5	0	0	0,6			
Gaping	1	0,5	2	1	1	1	0,5	0,5	0,9			
Parasitter	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0			
Kvalitetsindeks	4	3	3,5	3,5	2,5	3,5	1,5	2				
Gennemsnit		3,5		3,5		3,0		1,8				
Standardafvigelse		0,7		0,0		0,7		0,4				
Total gennemsnit								2,9				
Standardsafvigelse								0,8				
Sensoriske bedømmelser (Luftoptøning)					**Optøet fileteret torsk**							
Forsøg på FF d. 10/8-95												
	Torsk nr. 1	Torsk nr. 1	Torsk nr. 2	Torsk nr. 2	Torsk nr. 3	Torsk nr. 3	Torsk nr. 4	Torsk nr. 4				
Parametre:	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Dommer 1	Dommer 2	Gennemsnit (parametre)			
Konsistens	0,5	0,5	0,5	1	1	0,5	0,5	0,5	0,6			
Lugt	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
Farve	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
Blodpletter	0	0	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0,2			
Gaping	1	0,5	2	0,5	2,5	1,5	1	1	1,3			
Parasitter	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0			
Kvalitetsindeks	2,5	2	3,5	3	4,5	3,5	2,5	3				
Gennemsnit		2,3		3,3		4,0		2,8				
Standardafvigelse		0,4		0,4		0,7		0,4				
Total gennemsnit								3,1				
Standardsafvigelse								0,7				

TØRSTOF og ASKE

Dato	Kode	Tomt glas	Glas+våd prøve	Prøve	Glas+tør prøve	Glas+ aske	% tørstof	AVG %tørstof	% aske	AVG %aske
10/8-95	V1a	18.1175	20.5395	2.4220	18.5004		15.81			
10/8-95	V1b	17.6879	19.7187	2.0308	18.0032		15.53	15.67		
10/8-95	V2a	19.3127	21.7095	2.3968	19.7372		17.71			
10/8-95	V2b	20.0634	22.5739	2.5105	20.5035		17.53	17.62		
10/8-95	V3a	19.0675	21.2676	2.2001	19.4522		17.49			
10/8-95	V3b	17.1958	19.5069	2.3111	17.5961		17.32	17.40		
10/8-95	V4a	18.4618	20.6121	2.1503	18.8300		17.12			
10/8-95	V4b	17.0715	19.5625	2.4910	17.4717		16.07	16.59		
10/8-95	L1a	20.5907	22.7438	2.1531	20.9370		16.08			
10/8-95	L1b	20.0226	22.4601	2.4375	20.4106		15.92	16.00		
10/8-95	L2a	19.8472	22.2921	2.4449	20.2372		15.95			
10/8-95	L2b	18.3599	20.6217	2.2618	18.7189		15.87	15.91		
10/8-95	L3a	18.2786	20.6222	2.3436	18.7112		18.46			
10/8-95	L3b	17.7784	20.1976	2.4192	18.2336		18.82	18.64		
10/8-95	L4a	18.8530	21.0944	2.2414	19.2692		18.57			
10/8-95	L4b	21.1706	23.8118	2.6412	21.6582		18.46	18.52		

Analyseberegning
Torsdag den 7.9.1995
Beregnet side 1 af 1

Vandbindingsevne

for proteiner

Nr	Dato	Kode	VB %	AVG VB %	S.afv. VB %	gV/gT	AVG gV/gT	S.afv. gV/gT
1	10/8	V1a	65.00	65.0	1.4	3.50	3.5	0.1
	10/8	V1b	66.54			3.58		
	10/8	V1c	65.22			3.51		
	10/8	V1d	63.20			3.40		
2	10/8	V2a	71.78	70.3	2.4	3.36	3.3	0.1
	10/8	V2b	72.94			3.41		
	10/8	V2c	67.86			3.17		
	10/8	V2d	68.76			3.21		
3	10/8	V3a	71.74	69.8	2.6	3.41	3.3	0.1
	10/8	V3b	69.20			3.29		
	10/8	V3c	66.30			3.15		
	10/8	V3d	71.91			3.41		
4	10/8	V4a	72.14	70.4	3.2	3.63	3.5	0.2
	10/8	V4b	74.16			3.73		
	10/8	V4c	67.54			3.40		
	10/8	V4d	67.91			3.41		
5	10/8	L1a	59.93	62.6	5.0	3.15	3.3	0.3
	10/8	L1b	69.35			3.64		
	10/8	L1c	58.04			3.05		
	10/8	L1d	63.05			3.31		
6	10/8	L2a	56.10	60.4	3.4	2.97	3.2	0.2
	10/8	L2b	59.91			3.17		
	10/8	L2c	61.34			3.24		
	10/8	L2d	64.17			3.39		
7	10/8	L3a	65.83	68.7	2.6	2.87	3.0	0.1
	10/8	L3b	69.83			3.05		
	10/8	L3c	67.59			2.95		
	10/8	L3d	71.70			3.13		
8	10/8	L4a	60.25	66.3	6.7	2.65	2.9	0.3
	10/8	L4b	62.79			2.76		
	10/8	L4c	75.66			3.33		
	10/8	L4d	66.62			2.93		

Analyseberegning
Torsdag den 7.9.1995
Inddata side 1 af 1

Vandbindingsevne

for proteiner

Nr	Dato	Kode	Holder g	Holder+ prøve g	Efter cent. g	Tørstof %
1	10/8	V1a	14,6375	16,6324	16,0436	15,67
	10/8	V1b	14,6960	16,7194	16,1484	15,67
	10/8	V1c	15,5346	17,6117	17,0025	15,67
	10/8	V1d	14,7171	16,7930	16,1488	15,67
2	10/8	V2a	14,1454	16,1394	15,6758	17,62
	10/8	V2b	14,7721	16,8095	16,3553	17,62
	10/8	V2c	14,9318	16,9504	16,4159	17,62
	10/8	V2d	14,7535	16,6640	16,1723	17,62
3	10/8	V3a	14,1834	16,0959	15,6494	17,40
	10/8	V3b	14,6025	16,6020	16,0933	17,40
	10/8	V3c	14,6976	16,6994	16,1422	17,40
	10/8	V3d	14,6503	16,6769	16,2066	17,40
4	10/8	V4a	14,6961	16,6229	16,1751	16,59
	10/8	V4b	14,2742	16,3485	15,9014	16,59
	10/8	V4c	14,9026	16,8628	16,3320	16,59
	10/8	V4d	13,9793	16,0605	15,5035	16,59
5	10/8	L1a	14,5720	16,5360	15,8749	16,00
	10/8	L1b	13,9235	15,8723	15,3705	16,00
	10/8	L1c	14,7680	16,8350	16,1065	16,00
	10/8	L1d	14,0960	16,2122	15,5554	16,00
6	10/8	L2a	14,9623	16,9025	16,1862	15,91
	10/8	L2b	14,4436	16,4345	15,7633	15,91
	10/8	L2c	14,1447	16,2016	15,5329	15,91
	10/8	L2d	14,1816	16,1301	15,5431	15,91
7	10/8	L3a	15,5422	17,6167	17,0399	18,64
	10/8	L3b	14,5931	16,5994	16,1070	18,64
	10/8	L3c	15,3678	17,2976	16,7887	18,64
	10/8	L3d	14,6873	16,6422	16,1921	18,64
8	10/8	L4a	14,6197	16,6832	16,0149	18,52
	10/8	L4b	14,0012	16,1007	15,4642	18,52
	10/8	L4c	12,9700	15,9721	15,3766	18,52
	10/8	L4d	15,3766	17,3357	16,8028	18,52

Proteinanalyser

Forsøg på FF d. 10/8-95

Luftoptøning

Kode	g analyse	ml HCl	ml NaOH	% protein	Gennemsnit
L1a	1,3771	40	15,15	17,46	
L1b	1,2925	40	15,25	16,44	17,0
L2a	1,3517	40	16,05	17,12	
L2b	1,3269	40	16	17,47	17,3
L3a	1,3816	40	10,85	20,52	
L3b	1,3852	40	11,15	20,25	20,4
L4a	1,2816	40	12,85	20,55	
L4b	1,3238	40	10,25	21,86	21,2
				Gns.	19,0
				Std.	2,2

Vandoptøning

Kode	g analyse	ml HCl	ml NaOH	% protein	Gennemsnit
V1a	1,4265	40	14,35	17,41	
V1b	1,3065	40	16,2	17,59	17,5
V2a	1,3692	40	12,65	19,38	
V2b	1,3872	40	12	19,6	19,5
V3a	1,4971	40	11,3	18,63	
V3b	1,3454	40	14,5	18,35	18,5
V4a	1,4525	40	9	20,79	
V4b	1,3885	40	14,5	17,78	19,3
				Gns.	18,7
				Std.	0,9

Dryptabsanalyser

Fileterne er placeret i bakker i 2 timer i fileteringshallen (19°C)

Luftoptøning:

Batch nr.	Vejning før (kg)	Vejning efter (kg)	Dryptab (%)
1	5	4,86	2,8
2	5,06	4,9	3,2
3	4,9	4,76	2,9
4	4,88	4,8	1,6
		Gns.	2,6
		Std.	0,7

Vandoptøning:

Batch nr.	Vejning før (kg)	Vejning efter (kg)	Dryptab (%)
1	5,08	4,94	2,8
2	5,16	5	3,1
3	4,9	4,78	2,4
4	5,06	4,96	2,0
		Gns.	2,6
		Std.	0,5

Højmarklaboratoriet a·s
Analyser • Udviklingslaboratorie • Quality Control • Advisory

DANAK

The laboratory is accredited under the Danish Accreditation Scheme.
Reg. no. 242

Rekvirent:

Danmarks Fiskeriundersøgelser
Afd. for Fiskeindustiel Forskning
DTU, Bygning 221
2800 Lyngby

Rapport nr: R-7764
Side: 1/1
Dato: 16.08.1995

PRØVEN MODTAGET: 09.08.1995
ANALYSE PÅBEGYNDT: 09.08.1995
ANTAL PRØVER: 2

PRØVETYPE: Spildevand
UDTAGET AF: Rekvirenten

LAB.NR.	PRØVEIDENTIFIKATION
2104-95	Spildevand luftoptøning, temp.v/modt:13,9°C
2105-95	Spildevand vandoptøning, temp.v/modt: 5,4°C

LAB.NR.	ANALYSEMETODE	RESULTAT
2104-95	pH DS 287, 2. udg. 1978, S = 0,05%	6,8
	Bundfald efter 2 h. DS 233, 1. udg. 1984	140 ml/l
	Tørstof DS 204, 1. udg. 1980, CV = 2%	48,86 g/kg
	Gløderest DS 204, 1. udg. 1980, CV = 2%	22,46 g/kg
	BOD (BI_5) DS/R 254, 1. udg. 1977, CV = 8%	22.000 mg/l
	Total-Phosphor DS 292, 2. udg. 1985, CV = 2,5%	660 mg/l
	Total-Nitrogen DS 221, 1. udg. 1975, CV = 3%	3.600 mg/l
2105-95	pH DS 287, 2. udg. 1978, S = 0,05%	7,4
	Bundfald efter 2 h. DS 233, 1. udg. 1984	3,5 ml/l + flydelag 10 ml/l
	Tørstof DS 204, 1. udg. 1980, CV = 2%	4,40 g/kg
	Gløderest DS 204, 1. udg. 1980, CV = 2%	2,58 g/kg
	BOD (BI_5) DS/R 254, 1. udg. 1977, CV = 8%	1.200 mg/l
	Total-Phosphor DS 292, 2. udg. 1985, CV = 2,5%	88 mg/l
	Total-Nitrogen DS 221, 1. udg. 1975, CV = 3%	230 mg/l

Flemming Viberg, daglig leder
Analyseafdelingen

Greta Jakobsen, civilingeniør
Akkr:ansvarlig

Laboratoriets almindelige betingelser, herunder forhold omkring ansvarsreguleringen m.m. forefindes på rapportens bagside.
Nærværende rapport samt evt. bilag må kun gengives i uddrag, såfremt den er offentlig tilgængelig, eller hvis laboratoriet har godkendt uddraget.

Højmarklaboratoriet A·S, Adelvej 11, Højmark, DK-6940 Lem st., Danmark
Telefon +45 97 34 33 66, Telefax +45 97 34 34 35

Bilag 3: Produktforsøg

I det følgende bilag præsenteres procedurerne for selve udførelsen af produktforsøgene på de dobbeltfrosne torskefileter. Der opstilles en dataoversigt med resultaterne for de fire opstillede koder. Sidst i bilag præsenteres rådata for analyserne.

1. Forsøgsudførelse

Forsøgsudførelsen dækker over indfrysning hos Taabbel og analyser på laboratoriet i Lyngby.

Indfrysning (Taabbel)

1. Efter filetering og trimning placeres torskefileterne i en stålvogn i produktionen i ca. 1 time.

2. Der udtages 100 torskefileter fra både vand- og luftoptøningen. Hver enkelt torskefilet mærkes med en nummereret label før vejning. Hver enkelt torskefilet vejes og placeres enkeltvis i en polyethylenpose med lynlås. Derefter placeres torskefileterne i kurve og indfryses i en blæstfryser.

3. De 200 frosne torskefileter pakkes i lukkede papkasser og placeres på fryselageret hos Taabbel. Efter fryselagring hos Taabbel transporteres de frosne torskefileter til laboratoriet i Lyngby, hvor den resterende del af fryselagringen på i alt 22 uger foretages.

Analyser (FF, Lyngby)

1. De frosne torskefileter vejes enkeltvis i frossen tilstand (uden plastikposer).

2. De frosne torskefileter placeres i plastikposer i netbakker som placeres ved 10°C i 16 timer. Torskefileterne placeres i plastikposer for at hindre udtørring under optøningen.

3. De optøede torskefileter vejes enkeltvis, hvor torskefileterne før vejningen drænes for drypvand fra optøningen på en ensartet måde.

4. Der laves sensoriske bedømmelser på de 10 første torskefileter i hver kode efter kvalitetsindeksmetoden til optøet filet.

5. Der udskæres to loinsstykker pr. torskefilet af de 10 første fileter til sensorisk bedømmelse af kogt torsk efter kvalitetsindeksmetoden til kogt torsk.

6. Den resterende del af de 10 første torskefileter homogeniseres til torskefars, hvorefter der foretages tørstof- og vandbindingsanalyser.

Der vises en oversigt med sammenhæng mellem koder og nummerering af de dobbeltfrosne torskefileter.

Kode 1-50	Kode 51-100	Kode 101-150	Kode 151-200
Vandoptøning, -24°C	Vandoptøning, fluktuation	Luftoptøning, -24°C	Luftoptøning, fluktuation

2. Dataopsamling

I det følgende præsenteres data for resultaterne for de dobbeltfrosne torskefileter. Fluktuation angiver en behandling med følgende varierende fryselagringstemperaturer: -24°C til -27°C til -20°C til -27°C til -20°C.

Analyse	Vandoptøning -24°C	Vandoptøning Fluktuation	Luftoptøning -24°C	Luftoptøning Fluktuation
Sensorik på filet (indeks)	6,2 [5,4;7,0]	7,2 [6,5;7,9]	7,3 [6,2;8,4]	7,6 [6,4;8,8]
Sensorik på kogt filet (indeks)	8,9 [7,6;10,6]	- -	10,6 [9,6;11,6]	8,5 [7,7;9,3]
Vandbindingsevne (gV/gT)	2,5 [2,4;2,6]	2,7 [2,6;2,8]	2,8 [2,6;3,0]	2,7 [2,6;2,8]
Tørstof (%)	19,7 [19,0;20,4]	19,1 [18,5;19,7]	18,5 [17,9;19,1]	18,3 [17,6;19,0]
Vægttab frysning (%)	3,6 [3,1;4,1]	2,9 [2,4;3,4]	2,3 [1,9;2,7]	0,9 [0,5;1,3]
Vægttab optøning (%)	5,3 [4,8;5,8]	5,1 [4,4;5,8]	5,1 [4,4;5,8]	5,7 [5,1;6,3]

3. Forsøgsdata

Dryptabsanalyser

Kode 1-50 (vandoptøning, -24°C)

Filet nr.	Fersk (g)	Frossen (g)	Optøet (g)	Fryse-svind (%)	Optønings-svind (%)		
1	621	584	542	6,0	7,2		
2	662	648	623	2,1	3,9	Frysesvind	
3	376	359	325	4,5	9,5	Middel (%)	
4	423	405	380	4,3	6,2		3,6
5	530	517	475	2,5	8,1	Standardafv. (%)	
6	515	506	467	1,7	7,7		1,7
7	473	448	427	5,3	4,7		
8	608		581				
9	337	322	295	4,5	8,4		
10	461	454	418	1,5	7,9		
11	374	364	352	2,7	3,3	Optøningssvind	
12	325	314	298	3,4	5,1	Middel	
13	309	297	280	3,9	5,7		5,3
14	338	335	316	0,9	5,7	Standardafv. (%)	
15	457	431	405	5,7	6,0		1,8
16	337	322	317	4,5	1,6		
17	444	435	412	2,0	5,3	n = 44	
18	360	360	343	0,0	4,7		
19	442	428	411	3,2	4,0		
20	908	910	855	-0,2	6,0		
21	434	374					
22	615	602	587	2,1	2,5		
23	330	315	303	4,5	3,8		
24	714	687	661	3,8	3,8		
25	367	345	322	6,0	6,7		
26	438	421	396	3,9	5,9		
27	453	439	413	3,1	5,9		
28	516	498	463	3,5	7,0		
29	295	277	259	6,1	6,5		
30	606	586	562	3,3	4,1		
31	300	286	273	4,7	4,5		
32	227	207					
33	504	463	439	8,1	5,2		
34	417	392					
35	672	641	589	4,6	8,1		
36	490	467	452	4,7	3,2		
37	431	415	386	3,7	7,0		
38	396	382	372	3,5	2,6		
39	410	388	381	5,4	1,8		
40	292	283	272	3,1	3,9		
41	418						
42	418	400	386	4,3	3,5		
43	358	338	316	5,6	6,5		
44	315	307	292	2,5	4,9		
45	731	721	681	1,4	5,5		
46	345	336	324	2,6	3,6		
47	319	306	285	4,1	6,9		
48	514	502	469	2,3	6,6		
49	300	284	272	5,3	4,2		
50	675						

Dryptabsanalyser

Kode 51-100 (vandoptøning, -24°C til -20°C til -24°C til -20°C)

Filet nr.	Fersk (g)	Frossen (g)	Optøet (g)	Fryse-svind (%)	Optønings-svind (%)		
51	388	375	356	3,4	5,1		
52	503	481	462	4,4	4,0	Frysesvind	
53	426	418	397	1,9	5,0	Middel (%)	
54	389	384	341	1,3	11,2		2,9
55	342	329	301	3,8	8,5	Standardafv. (%)	
56	322	316	297	1,9	6,0		1,6
57	351	339	325	3,4	4,1		
58	519	512	479	1,3	6,4		
59	460	443	399	3,7	9,9		
60	337	331	309	1,8	6,6		
61	596					Optøningssvind	
62	318	314	305	1,3	2,9	Middel	
63	382	374	361	2,1	3,5		5,1
64	581	574	547	1,2	4,7	Standardafv. (%)	
65	250	246	237	1,6	3,7		2,4
66	408	402	390	1,5	3,0		
67	574	563	537	1,9	4,6	n = 47	
68	718	707	658	1,5	6,9		
69	640	634	609	0,9	3,9		
70	430	424	415	1,4	2,1		
71	575	547	509	4,9	6,9		
72	572	536	512	6,3	4,5		
73	275	256	252	6,9	1,6		
74	479	463	438	3,3	5,4		
75	472	455	413	3,6	9,2		
76	386	382	358	1,0	6,3		
77	461	440	427	4,6	3,0		
78	422	397	381	5,9	4,0		
79	406	396	362	2,5	8,6		
80	422	406	390	3,8	3,9		
81	309	294	293	4,9	0,3		
82	371	356	344	4,0	3,4		
83	529	521	489	1,5	6,1		
84	722	717	649	0,7	9,5		
85	310	304	294	1,9	3,3		
86	603	590	575	2,2	2,5		
87	435	420	397	3,4	5,5		
88	452	432	414	4,4	4,2		
89	403	391	352	3,0	10,0		
90	285	272	261	4,6	4,0		
91	278	267	255	4,0	4,5		
92	218						
93	391	383	362	2,0	5,5		
94	333	326	312	2,1	4,3		
95	403	392	385	2,7	1,8		
96	709	703	644	0,8	8,4		
97	326	311	299	4,6	3,9		
98	374						
99	375	361	345	3,7	4,4		
100	355	350	339	1,4	3,1		

Dryptabsanalyser

Kode 101-150 (luftoptøning, -24°C)

Filet nr.	Fersk (g)	Frossen (g)	Optøet (g)	Fryse-svind (%)	Optønings-svind (%)		
101	827	812	784	1,8	3,4		
102	328	307	281	6,4	8,5	Frysesvind	
103	913	897	844	1,8	5,9	Middel (%)	
104	867	832	781	4,0	6,1		2,3
105	373	353	343	5,4	2,8	Standardafv. (%)	
106	493	481	460	2,4	4,4		1,5
107	331	326	314	1,5	3,7		
108	220						
109	459	444	431	3,3	2,9		
110	398	375	357	5,8	4,8		
111	675	665	638	1,5	4,1	Optøningssvind	
112	360	349	329	3,1	5,7	Middel	
113	371	362	345	2,4	4,7		5,1
114	383	364	357	5,0	1,9	Standardafv. (%)	
115	366	355	337	3,0	5,1		2,3
116	299	290	287	3,0	1,0		
117	348	340	333	2,3	2,1	n = 47	
118	457	448	435	2,0	2,9		
119	367	360	335	1,9	6,9		
120	156	151	146	3,2	3,3		
121	458						
122	548	536	517	2,2	3,5		
123	540	528	511	2,2	3,2		
124	370	358	335	3,2	6,4		
125	379	363	350	4,2	3,6		
126	573	569	552	0,7	3,0		
127	708	700	639	1,1	8,7		
128	491	487	455	0,8	6,6		
129	439	432	415	1,6	3,9		
130	395	393	359	0,5	8,7		
131	535	531	521	0,7	1,9		
132	507	499	475	1,6	4,8		
133	364	361	346	0,8	4,2		
134	420	417	393	0,7	5,8		
135	497	486	466	2,2	4,1		
136	501	493	480	1,6	2,6		
137	808	793	731	1,9	7,8		
138	325	307	294	5,5	4,2		
139	540	526	491	2,6	6,7		
140	541	537	490	0,7	8,8		
141	336	335	312	0,3	6,9		
142	397	388	343	2,3	11,6		
143	502	497	448	1,0	9,9		
144	321	317	300	1,2	5,4		
145	898						
146	443	441	409	0,5	7,3		
147	1009	972	921	3,7	5,2		
148	398	393	375	1,3	4,6		
149	265	258	244	2,6	5,4		
150	393	385	361	2,0	6,2		

Dryptabsanalyser

Kode151-200 (luftoptøning, -24°C til -20°C til -24°C til -20°C)

Filet nr.	Fersk (g)	Frossen (g)	Optøet (g)	Fryse-svind (%)	Optønings-svind (%)		
151	716	713	670	0,4	6,0		
152	381	373	360	2,1	3,5	Frysesvind	
153	591	588	545	0,5	7,3	Middel (%)	
154	752	745	706	0,9	5,2		0,9
155	511	509	465	0,4	8,6	Standardafv. (%)	
156	585	578	562	1,2	2,8		1,3
157	420	419	404	0,2	3,6		
158	214	212	206	0,9	2,8	n = 50	
159	428	425	394	0,7	7,3		
160	460	455	421	1,1	7,5		
161	655	633	597	3,4	5,7	Optøningssvind	
162	656	652	623	0,6	4,4	Middel	
163	763	756	730	0,9	3,4		5,7
164	657	652	620	0,8	4,9	Standardafv. (%)	
165	238	233	220	2,1	5,6		2,1
166	208	203	191	2,4	5,9		
167	537	532	503	0,9	5,5	n = 50	
168	233	230	220	1,3	4,3		
169	212	210	204	0,9	2,9		
170	393	388	369	1,3	4,9		
171	358	352	337	1,7	4,3		
172	876	863	810	1,5	6,1		
173	462	459	415	0,6	9,6		
174	331	329	313	0,6	4,9		
175	237	229	220	3,4	3,9		
176	802	796	740	0,7	7,0		
177	502	495	452	1,4	8,7		
178	350	343	326	2,0	5,0		
179	428	421	399	1,6	5,2		
180	449	447	416	0,4	6,9		
181	342	334	310	2,3	7,2		
182	281	272	262	3,2	3,7		
183	395	393	371	0,5	5,6		
184	170	165	148	2,9	10,3		
185	713	702	652	1,5	7,1		
186	206	197	194	4,4	1,5		
187	324	304	274	6,2	9,9		
188	333	328	311	1,5	5,2		
189	338	323	306	4,4	5,3		
190	197	192	183	2,5	4,7		
191	292	284	262	2,7	7,7		
192	461	450	433	2,4	3,8		
193	570	564	523	1,1	7,3		
194	366	359	334	1,9	7,0		
195	582	575	547	1,2	4,9		
196	358	344	326	3,9	5,2		
197	501	497	455	0,8	8,5		
198	884	871	864	1,5	0,8		
199	249	240	220	3,6	8,3		
200	534	509	472	4,7	7,3		

TØRSTOF og ASKE

Dato	Kode	Tomt glas	Glas+våd prøve	Prøve	Glas+tør prøve	Glas+ aske	% tørstof	AVG %tørstof	% aske	AVG %aske
5/1-96	1a	20.0639	22.3433	2.2794	20.5223		20.11			
5/1-96	1b	19.7780	22.2147	2.4367	20.2500		19.37	19.74		
5/1-96	2a	20.5345	23.1369	2.6024	21.0752		20.78			
5/1-96	2b	20.2445	22.6113	2.3668	20.7233		20.23	20.50		
5/1-96	3a	20.3954	22.5923	2.1969	20.8429		20.37			
5/1-96	3b	20.2167	23.3530	3.1363	20.8497		20.18	20.28		
5/1-96	4a	17.7314	21.3074	3.5760	18.3683		17.81			
5/1-96	4b	20.9174	23.7153	2.7979	21.4841		20.25	19.03		
5/1-96	5a	19.2491	22.3717	3.1226	19.8360		18.80			
5/1-96	5b	21.1700	23.2041	2.0341	21.5711		19.72	19.26		
5/1-96	6a	18.2791	20.9078	2.6287	18.7916		19.50			
5/1-96	6b	18.2393	20.7443	2.5050	18.7138		18.94	19.22		
5/1-96	7a	20.2358	22.4142	2.1784	20.6305		18.12			
5/1-96	7b	17.8332	20.6138	2.7806	18.3063		17.01	17.57		
5/1-96	8a	17.9670	20.5876	2.6206	18.5726		23.11			
5/1-96	8b	19.9167	23.3385	3.4218	20.5163		17.52	20.32		
5/1-96	9a	18.1891	20.9060	2.7169	18.7593		20.99			
5/1-96	9b	17.8951	19.9399	2.0448	18.2647		18.08	19.53		
5/1-96	10a	20.5938	22.7152	2.1214	21.0132		19.77			
5/1-96	10b	17.8827	20.9384	3.0557	18.5886		23.10	21.44		

Dato	Kode	Tomt glas	Glas+våd prøve	Prøve	Glas+tør prøve	Glas+ aske	% tørstof	AVG %tørstof	% aske	AVG %aske
8/1-96	51a	30.6962	33.3493	2.6531	31.1979		18.91			
8/1-96	51b	32.8287	35.0400	2.2113	33.2542		19.24	19.08		
8/1-96	52a	19.6342	21.8126	2.1784	20.0589		19.50			
8/1-96	52b	17.7526	20.0257	2.2731	18.1947		19.45	19.47		
8/1-96	53a	19.8597	22.3497	2.4900	20.3143		18.26			
8/1-96	53b	20.6863	22.7604	2.0741	21.0874		19.34	18.80		
8/1-96	54a	19.8617	22.0322	2.1705	20.3169		20.97			
8/1-96	54b	18.2128	20.7628	2.5500	18.7328		20.39	20.68		
8/1-96	55a	18.4994	21.6645	3.1651	19.0577		17.64			
8/1-96	55b	20.9344	23.2810	2.3466	21.3644		18.32	17.98		
8/1-96	56a	30.2609	33.2169	2.9560	30.8629		20.37			
8/1-96	56b	31.3548	33.7859	2.4311	31.8306		19.57	19.97		
8/1-96	57a	31.3844	34.2931	2.9087	31.9120		18.14			
8/1-96	57b	31.7517	34.6284	2.8767	32.2765		18.24	18.19		
8/1-96	58a	31.4071	34.1571	2.7500	31.9164		18.52			
8/1-96	58b	31.1743	33.7675	2.5932	31.6787		19.45	18.99		
8/1-96	59a	19.5227	22.7348	3.2121	20.1253		18.76			
8/1-96	59b	31.6510	34.0440	2.3930	32.1256		19.83	19.30		
8/1-96	60a	18.7373	21.0870	2.3497	19.1717		18.49			
8/1-96	60b	18.0352	20.3996	2.3644	18.4565		17.82	18.15		

TØRSTOF og ASKE

Dato	Kode	Tomt glas	Glas+våd prøve	Prøve	Glas+tør prøve	Glas+ aske	% tørstof	AVG %tørstof	% aske	AVG %aske
12/1-96	101a	17.8332	20.1392	2.3060	18.2694		18.92			
12/1-96	101b	20.3074	22.6828	2.3754	20.7533		18.77	18.84		
12/1-96	102a	18.8500	21.4725	2.6225	19.2834		16.53			
12/1-96	102b	20.1650	22.6186	2.4536	20.5821		17.00	16.76		
12/1-96	103a	17.9409	20.1449	2.2040	18.3518		18.64			
12/1-96	103b	31.8920	34.3728	2.4808	32.3630		18.99	18.81		
12/1-96	104a	19.1041	21.4136	2.3095	19.5193		17.98			
12/1-96	104b	19.5094	22.3556	2.8462	20.0365		18.52	18.25		
12/1-96	105a	18.2645	21.2340	2.9695	18.7908		17.72			
12/1-96	105b	17.0704	19.0455	1.9751	17.4252		17.96	17.84		
12/1-96	106a	18.3667	20.8625	2.4958	18.8549		19.56			
12/1-96	106b	17.0439	19.6051	2.5612	17.5336		19.12	19.34		
12/1-96	107a	17.5468	20.3312	2.7844	18.0523		18.15			
12/1-96	107b	21.0708	23.1548	2.0840	21.4493		18.16	18.16		
12/1-96	109a	20.8335	23.5493	2.7158	21.3587		19.34			
12/1-96	109b	21.7333	24.1547	2.4214	22.2002		19.28	19.31		
12/1-96	110a	17.7269	20.1939	2.4670	18.1836		18.51			
12/1-96	110b	17.2894	19.6327	2.3433	17.7250		18.59	18.55		
12/1-96	111a	18.2498	20.7391	2.4893	18.7375		19.59			
12/1-96	111b	17.2749	19.5534	2.2785	17.7156		19.34	19.47		

Dato	Kode	Tomt glas	Glas+våd prøve	Prøve	Glas+tør prøve	Glas+ aske	% tørstof	AVG %tørstof	% aske	AVG %aske
10/1-96	151a	30.8080	33.3919	2.5839	31.3192		19.78			
10/1-96	151b	17.8303	20.0374	2.2071	18.2471		18.88	19.33		
10/1-96	152a	19.3126	21.6744	2.3618	19.7296		17.66			
10/1-96	152b	18.1789	20.1870	2.0081	18.5196		16.97	17.31		
10/1-96	153a	25.8570	28.6767	2.8197	26.4045		19.42			
10/1-96	153b	19.8832	22.2840	2.4008	20.3596		19.84	19.63		
10/1-96	154a	18.3536	20.7528	2.3992	18.7993		18.58			
10/1-96	154b	17.6983	19.9433	2.2450	18.1298		19.22	18.90		
10/1-96	155a	19.6953	22.2392	2.5439	20.1800		19.05			
10/1-96	155b	18.6033	20.8423	2.2390	19.0201		18.62	18.83		
10/1-96	156a	21.3811	23.3876	2.0065	21.7742		19.59			
10/1-96	156b	18.6508	20.9888	2.3380	19.1015		19.28	19.43		
10/1-96	157a	19.9443	22.3284	2.3841	20.3711		17.90			
10/1-96	157b	19.9240	22.7047	2.7807	20.4221		17.91	17.91		
10/1-96	158a	18.4538	21.3665	2.9127	18.9787		18.02			
10/1-96	158b	18.8930	21.2457	2.3527	19.3027		17.41	17.72		
10/1-96	159a	18.8663	21.1387	2.2724	19.2294		15.98			
10/1-96	159b	19.0654	21.6380	2.5726	19.5310		18.10	17.04		
10/1-96	160a	18.2038	21.1232	2.9194	18.7158		17.54			
10/1-96	160b	17.3159	20.2002	2.8843	17.8114		17.18	17.36		

Vandbindingsdata

Kode 1-10 (vandoptøning, -24°C)

Kode	Tom holder (g)	Holder + prøve (g)	Efter centrifug. (g)	Tørstof (%)	V.B (%)	V.B gns. (%)	gV/gT	gV/gT gns.
1a	15,3569	17,3819	16,7818	19,74	63,08		2,56	
1b	15,2892	17,199	16,5173	19,74	55,53		2,26	
1c	15,2217	17,3074	16,8442	19,74	72,33		2,94	
1d	15,3276	17,3643	16,6627	19,74	57,08	62,0	2,32	2,52
2a	15,334	17,3691	16,8042	20,50	65,08		2,52	
2b	14,0704	16,0711	15,4088	20,50	58,36		2,26	
2c	14,5276	16,6009	16,0288	20,50	65,29		2,53	
2d	14,6954	16,6096	15,9843	20,50	58,91	61,9	2,28	2,40
3a	14,6199	16,6765	16,0127	20,28	59,51		2,34	
3b	13,8391	15,9137	15,1817	20,28	55,74		2,19	
3c	14,0043	15,9816	15,4261	20,28	64,76		2,55	
3d	14,5318	16,5701	15,9705	20,28	63,10	60,8	2,48	2,39
4a	15,0679	17,0663	16,5895	19,03	70,53		3,00	
4b	15,2388	17,2518	16,6859	19,03	65,28		2,78	
4c	14,0858	16,1466	15,5734	19,03	65,65		2,79	
4d	14,0661	15,9995	15,2983	19,03	55,21	64,2	2,35	2,73
5a	15,0513	17,009	16,4481	19,26	64,51		2,70	
5b	14,0467	16,0216	15,5045	19,26	67,57		2,83	
5c	14,1234	16,1613	15,6274	19,26	67,55		2,83	
5d	14,654	16,64	16,0643	19,26	64,10	65,9	2,69	2,76
6a	15,2122	17,2005	16,5866	19,22	61,78		2,60	
6b	15,1569	17,2284	16,5212	19,22	57,74		2,43	
6c	15,1838	17,1495	16,5198	19,22	60,34		2,54	
6d	15,1515	17,1509	16,4967	19,22	59,50	59,8	2,50	2,51
7a	14,2543	16,2621	15,6773	17,57	64,67		3,03	
7b	15,3734	17,2657	16,7985	17,57	70,05		3,29	
7c	13,92	15,9903	15,3236	17,57	60,93		2,86	
7d	15,1505	17,1272	16,4553	17,57	58,76	63,6	2,76	2,98
8a	15,2331	17,3724	16,4742	20,32	47,31		1,86	
8b	13,9362	16,0983	15,251	20,32	50,82		1,99	
8c	15,1405	17,0892	16,5438	20,32	64,87		2,54	
8d	15,3644	17,3655	16,6619	20,32	55,87	54,7	2,19	2,15
9a	14,4007	16,3757	15,7632	19,53	61,46		2,53	
9b	14,6815	16,7123	16,1076	19,53	63,00		2,60	
9c	15,302	17,3306	16,7647	19,53	65,33		2,69	
9d	13,9483	16,007	15,3533	19,53	60,54	62,6	2,49	2,58
10a	15,162	17,2754	16,6642	21,44	63,19		2,32	
10b	14,4018	16,4242	15,8271	21,44	62,42		2,29	
10c	14,9591	17,0407	16,3874	21,44	60,05		2,20	
10d	14,0429	15,9507	15,4166	21,44	64,36	62,5	2,36	2,29

Gns.	vandbind.	(%)	61,8	
Gns.	vandbind.	(gV/gT)	2,5	s=0,2

Vandbindingsdata

Kode 51-60 (vandoptøning, -24°C til -20°C til -24°C til -24°C)

Kode	Tom holder (g)	Holder + prøve (g)	Efter centrifug. (g)	Tørstof (%)	V.B (%)	V.B gns. (%)	gV/gT	gV/gT gns.
51a	15,334	17,2308	16,7063	19,08	65,83		2,79	
51b	15,1672	17,0686	16,508	19,08	63,56		2,70	
51c	14,6687	16,6294	16,0197	19,08	61,57		2,61	
51d	14,5396	16,5416	15,9864	19,08	65,73	64,2	2,79	2,72
52a	15,0607	17,1664	16,5614	19,47	64,32		2,66	
52b	14,0994	16,0476	15,473	19,47	63,38		2,62	
52c	15,0769	17,0135	16,405	19,47	60,98		2,52	
52d	15,2989	17,2743	16,7189	19,47	65,09	63,4	2,69	2,62
53a	14,9709	17,0016	16,4867	18,80	68,77		2,97	
53b	14,7105	16,7657	16,1648	18,80	63,99		2,76	
53c	14,1339	16,1286	15,5445	18,80	63,94		2,76	
53d	14,6364	16,6799	16,0595	18,80	62,61	64,8	2,70	2,80
54a	15,343	17,3888	16,7236	20,68	59,01		2,26	
54b	14,4156	16,4094	15,7679	20,68	59,44		2,28	
54c	15,3736	17,3541	16,6755	20,68	56,80		2,18	
54d	15,1558	17,1737	16,5143	20,68	58,80	58,5	2,26	2,24
55a	14,4492	16,352	15,7954	17,98	64,34		2,93	
55b	13,9285	15,9691	15,3063	17,98	60,40		2,76	
55c	15,2212	17,3297	16,7622	17,98	67,18		3,06	
55d	14,0052	16,074	15,6665	17,98	75,98	67,0	3,47	3,06
56a	15,2388	17,3586	16,7091	19,97	61,71		2,47	
56b	14,4835	16,5117	15,9055	19,97	62,65		2,51	
56c	15,1921	17,2618	16,6584	19,97	63,57		2,55	
56d	15,1594	17,1717	16,6014	19,97	64,59	63,1	2,59	2,53
57a	15,2485	17,3092	16,6856	18,19	63,01		2,83	
57b	14,0783	16,1304	15,5331	18,19	64,42		2,90	
57c	13,8452	15,9007	15,1601	18,19	55,96		2,52	
57d	13,9496	15,9791	15,2941	18,19	58,74	60,5	2,64	2,72
58a	15,2283	17,1966	16,6766	18,99	67,39		2,87	
58b	14,0155	15,9893	15,3813	18,99	61,98		2,64	
58c	14,5384	16,4752	15,9408	18,99	65,94		2,81	
58d	15,1461	17,2461	16,5821	18,99	60,97	64,1	2,60	2,73
59a	15,3075	17,3632	16,7686	19,3	64,16		2,68	
59b	15,1593	17,2648	16,6089	19,3	61,40		2,57	
59c	14,689	16,7799	16,1366	19,3	61,88		2,59	
59d	13,9596	15,9287	15,1844	19,3	53,16	60,1	2,22	2,52
60a	14,0581	16,0238	15,3634	18,15	58,95		2,66	
60b	14,415	16,3619	15,7959	18,15	64,48		2,91	
60c	15,3842	17,4707	16,7806	18,15	59,59		2,69	
60d	14,0542	16,0009	15,2901	18,15	55,39	59,6	2,50	2,69

Gns. vandbind. (%)	62,5		
Gns. vandbind. (gV/gT)	2,7		s=0,2

Vandbindingsdata

Kode 101-110 (luftoptøning, -24°C)

Kode	Tom holder (g)	Holder + prøve (g)	Efter centrifug. (g)	Tørstof (%)	V.B (%)	V.B gns. (%)	gV/gT	gV/gT gns.
101a	15,2409	17,365	16,7554	18,84	64,64		2,78	
101b	15,3511	17,2886	16,7316	18,84	64,58		2,78	
101c	15,4052	17,2906	16,7646	18,84	65,63		2,83	
101d	14,5624	16,6741	16,0423	18,84	63,14	64,5	2,72	2,78
102a	15,0782	17,1026	16,5722	16,76	68,52		3,40	
102b	14,1315	16,2417	15,8237	16,76	76,20		3,78	
102c	15,096	17,0064	16,4433	16,76	64,59		3,21	
102d	15,3184	17,2319	16,7809	16,76	71,69	70,3	3,56	3,49
103a	14,9989	17,027	16,565	18,81	71,94		3,11	
103b	14,7405	16,8454	16,3374	18,81	70,27		3,03	
103c	14,1512	16,0851	15,4963	18,81	62,50		2,70	
103d	14,6651	16,5975	16,0801	18,81	67,02	67,9	2,89	2,93
104a	15,3594	17,3746	16,7029	18,25	59,23		2,65	
104b	14,4478	16,4193	15,8191	18,25	62,76		2,81	
104c	15,3936	17,447	16,8435	18,25	64,05		2,87	
104d	15,173	17,1724	16,6213	18,25	66,28	63,1	2,97	2,83
105a	14,4944	16,5216	15,815	17,84	57,58		2,65	
105b	13,9494	15,9069	15,2962	17,84	62,03		2,86	
105c	14,5664	16,666	15,9969	17,84	61,21		2,82	
105d	14,0292	16,0149	15,3636	17,84	60,08	60,2	2,77	2,77
106a	14,4433	16,5608	15,9594	19,34	64,79		2,70	
106b	14,1089	16,0588	15,4661	19,34	62,32		2,60	
106c	15,2087	17,2922	16,6601	19,34	62,39		2,60	
106d	15,1786	17,2319	16,6255	19,34	63,39	63,2	2,64	2,64
107a	14,6964	16,6685	16,0659	18,16	62,66		2,82	
107b	14,5174	16,5079	15,9078	18,16	63,16		2,85	
107c	15,2679	17,3201	16,6636	18,16	60,91		2,75	
107d	13,9764	16,0145	15,3323	18,16	59,10	61,5	2,66	2,77
109a	13,9866	16,0305	15,3679	19,31	59,82		2,50	
109b	15,1756	17,0836	16,4835	19,31	61,02		2,55	
109c	14,7087	16,7748	16,0967	19,31	59,33		2,48	
109d	15,3225	17,4228	16,8199	19,31	64,43	61,1	2,69	2,56
110a	14,0309	16,0223	15,5235	18,55	69,25		3,04	
110b	13,8698	15,8808	15,4442	18,55	73,34		3,22	
110c	15,2576	17,3041	16,7564	18,55	67,14		2,95	
110d	14,0805	16,2074	15,6533	18,55	68,01	69,4	2,99	3,05
111a	15,2441	17,2497	16,6736	19,47	64,33		2,66	
111b	14,08543	16,1052	15,4747	19,47	61,24		2,53	
111c	15,1823	17,2356	16,6818	19,47	66,51		2,75	
111d	15,1622	17,0636	16,5172	19,47	71,26	65,8	2,66	2,65

Gns.	vandbind.	(%)	64,7	
Gns.	vandbind.	(gV/gT)	2,8	s=0,3

Vandbindingsdata

Kode 151-160 (luftoptøning, -24°C til -20°C til -24°C til -20°C)

Kode	Tom holder (g)	Holder + prøve (g)	Efter centrifug. (g)	Tørstof (%)	V.B (%)	V.B gns. (%)	gV/gT	gV/gT gns.
151a	15,3447	17,3235	16,6647	19,33	58,73		2,45	
151b	15,1756	17,1435	16,6115	19,33	66,49		2,77	
151c	14,6844	16,6473	15,9613	19,33	56,68		2,37	
151d	14,5502	16,4804	15,8002	19,33	56,32	59,6	2,35	2,49
152a	15,0694	17,0422	16,3592	17,31	58,13		2,78	
152b	14,1142	16,0865	15,4438	17,31	60,59		2,89	
152c	15,0855	17,1123	16,4251	17,31	59,00		2,82	
152d	15,3081	17,2887	16,7142	17,31	64,92	60,7	3,10	2,90
153a	14,9872	16,9312	16,3507	19,63	62,85		2,57	
153b	14,7259	16,6593	16,0454	19,63	60,49		2,48	
153c	14,1438	16,1433	15,4392	19,63	56,19		2,30	
153d	14,6532	16,5995	15,9469	19,63	58,28	59,5	2,39	2,43
154a	15,3518	17,3409	16,7552	18,90	63,69		2,73	
154b	14,4313	16,4903	15,912	18,90	65,37		2,80	
154c	15,3834	17,3347	16,6653	18,90	57,70		2,48	
154d	15,1656	17,1682	16,6477	18,90	67,95	63,7	2,92	2,73
155a	14,4746	16,4305	15,9247	18,83	68,14		2,94	
155b	13,9386	15,9258	15,3348	18,83	63,36		2,73	
155c	15,2329	17,3138	16,5931	18,83	57,33		2,47	
155d	14,0191	15,9332	15,3699	18,83	63,74	63,1	2,75	2,72
156a	15,2471	17,2227	16,6167	19,43	61,93		2,57	
156b	14,5021	16,6007	15,9945	19,43	64,15		2,66	
156c	15,2008	17,1756	16,5306	19,43	59,46		2,47	
156d	15,1694	17,2176	16,6358	19,43	64,74	62,6	2,68	2,59
157a	15,2586	17,2773	16,7713	17,91	69,47		3,18	
157b	14,0933	16,0913	15,4091	17,91	58,41		2,68	
157c	13,8572	15,8782	15,2388	17,91	61,46		2,82	
157d	13,9618	16,0729	15,481	17,91	65,85	63,8	3,02	2,92
158a	15,2365	17,2959	16,6475	17,72	61,73		2,87	
158b	14,0207	16,104	15,3923	17,72	58,48		2,72	
158c	14,5546	16,4818	15,8078	17,72	57,50		2,67	
158d	15,1548	17,2296	16,527	17,72	58,84	59,1	2,73	2,75
159a	13,972	16,0698	15,3960	17,04	61,28		2,98	
159b	15,1686	17,2742	16,5263	17,04	57,18		2,78	
159c	14,6987	16,6853	15,8858	17,04	51,49		2,51	
159d	15,3156	17,2392	16,5082	17,04	54,19	56,0	2,64	2,73
160a	14,0711	15,9907	15,3821	17,36	61,64		2,93	
160b	14,4446	16,5369	15,8042	17,36	57,62		2,74	
160c	15,3943	17,4892	16,7325	17,36	56,29		2,68	
160d	14,0686	15,9935	15,3465	17,36	59,33	58,7	2,82	2,80
			Gns.	vandbind.	(%)	60,7		
			Gns.	vandbind.	(gV/gT)	2,7		s=0,2

Sensoriske bedømmelser				**Filet**		**nr. 1-10**						
Vandoptøning, -24°C												
Produktforsøg på FF i uge 2, 1996												
Torsk nr.	1	1	2	2	3	3	4	4	5	5		**Gennemsnit**
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		**parametre**
Konsistens	1,5	2	1	2	1,5	1,5	1	1,5	1	1,5		
Lugt	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5		
Farve	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	1,5	1,5	1,5	2		
Blodpletter	0,5	2	0,5	0	2,5	2,5	0	0	1,5	1,5		
Gaping	2	0,5	1	0,5	1	0,5	1,5	0,5	1,5	0,5		
Parasitter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Kvalitetsindeks	6,5	7,5	5	5,5	7,5	8	5	5	6,5	7		
Gennemsnit		7		5,25		7,75		5		6,75		
Torsk nr.	6	6	7	7	8	8	9	9	10	10		
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		
Konsistens	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5		1,5
Lugt	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5	1	1,5		1,3
Farve	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	1,5	1,5	1,5	1,5		1,6
Blodpletter	0	0	3	1,5	1	1	0	0	2	1,5		1,1
Gaping	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5	1	0,5		0,9
Parasitter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0,0
Kvalitetsindeks	5	5	8	6,5	6	6,5	5	5	7	6,5		
Gennemsnit		5		7,25		6,25		5		6,75		
Total gennemsnit										6,2		
Standardafvigelse										1,1		

Sensoriske bedømmelser				**Filet**		**nr. 51-60**						
Vandoptøning, (-24°C til -20°C til -24°C til -20°C)												
Produktforsøg på FF i uge 2, 1996												
Torsk nr.	51	51	52	52	53	53	54	54	55	55		**Gennemsnit**
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		**parametre**
Konsistens	2	2,5	2	2	2	2	2	2	2	2		
Lugt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Farve	1	2	1	2,5	1	2	1	2	1	2		
Blodpletter	0,5	0	1,5	1	1,5	1	1,5	2	0,5	0		
Gaping	1,5	0,5	1,5	0,5	1,5	0,5	2,5	1,5	1	1		
Parasitter	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0		
Kvalitetsindeks	7	7	7	7	8	7,5	8	8,5	5,5	6		
Gennemsnit		7		7		7,75		8,25		5,75		
Torsk nr.	56	56	57	57	58	58	59	59	60	60		
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		
Konsistens	2,5	2,5	2,5	2	2,5	1,5	2,5	2	2,5	1,5		2,1
Lugt	1	1	1	0,5	1	1	1	1	1	1		1,0
Farve	1	2	1	1,5	1	2	2	2,5	1	2		1,6
Blodpletter	0,5	0	0	0	2	1	3	2	0,5	0		0,9
Gaping	1	2	0,5	1	0,5	1	1	1	1	1		1,1
Parasitter	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0		0,5
Kvalitetsindeks	7	8,5	6	6	8	7,5	9,5	8,5	6	5,5		
Gennemsnit		7,75		6		7,75		9		5,75		
Total gennemsnit										7,2		
Standardafvigelse										1,0		

Sensoriske bedømmelser				**Filet**		**nr. 101-111**						
Luftoptøning, -24°C												
Produktforsøg på FF i uge 2, 1996												
Torsk nr.	101	101	102	102	103	103	104	104	105	105		**Gennemsnit**
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		**parametre**
Konsistens	2	2	2	1,5	2	2	2	3	2	2		
Lugt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Farve	2	1	1	0,5	2	1	2	1	1	1		
Blodpletter	2,5	3	0,5	0	1,5	0	2	0	0	0		
Gaping	1	1,5	1	2	1,5	2	2	3	1	1,5		
Parasitter	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1		
Kvalitetsindeks	8,5	8,5	5,5	5	8	6	9	8	6	6,5		
Gennemsnit		8,5		5,25		7		8,5		6,25		
Torsk nr.	106	106	107	107	109	109	110	110	111	111		
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		
Konsistens	2	2,5	2	2,5	2	2,5	2	2	2	2,5		2,1
Lugt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1,0
Farve	1,5	2	1,5	2	1,5	2	1,5	2	1,5	2		1,5
Blodpletter	0,5	0	0,5	0	1	1	0	0	1	0		0,7
Gaping	2,5	2	1,5	1	2	2	1	1	2	1,5		1,7
Parasitter	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0		0,3
Kvalitetsindeks	7,5	7,5	6,5	6,5	9,5	10,5	5,5	6	7,5	7		
Gennemsnit		7,5		6,5		10		5,75		7,25		
Total gennemsnit										7,3		
Standardafvigelse										1,5		

Sensoriske bedømmelser				**Filet**		**nr. 151-160**						
Luftoptøning, (-24°C til -20°C til -24°C til -20°C)												
Produktforsøg på FF i uge 2, 1996												
Torsk nr.	151	151	152	152	153	153	154	154	155	155		**Gennemsnit**
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		**parametre**
Konsistens	2,5	2,5	2	2	2,5	2	1,5	2	1,5	2		
Lugt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Farve	2	2,5	2,5	1,5	2	2	2	1,5	2	1,5		
Blodpletter	2	3	0	0	0	0	1	1,5	0	0		
Gaping	1,5	2	1	1	2	3	1	2	1,5	2		
Parasitter	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1		
Kvalitetsindeks	10	12	6,5	5,5	7,5	8	6,5	8	7	7,5		
Gennemsnit		11		6		7,75		7,25		7,25		
Torsk nr.	156	156	157	157	158	158	159	159	160	160		
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		
Konsistens	3	2,5	2	2	2	2	1,5	2	1,5	2		2,1
Lugt	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1,0
Farve	2	2,5	2	2	2	2,5	2	2	2	2		2,0
Blodpletter	2	3	0	0,5	0	0,5	0	0,5	0	0		0,7
Gaping	2	1	1	0,5	0,5	0,5	1,5	2	1	1,5		1,4
Parasitter	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1		0,4
Kvalitetsindeks	10	10	6	6	6,5	7,5	6	7,5	6,5	7,5		
Gennemsnit		10		6		7		6,75		7		
Total gennemsnit										7,6		
Standardafvigelse										1,7		

Sensoriske bedømmelser				**Kogt filet**		**nr. 1-10**						
Vandoptøning, -24°C												
Produktforsøg på FF i uge 2, 1996												
Torsk nr.	1	1	2	2	3	3	4	4	5	5		**Gennemsnit**
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		**parametre**
Lugt	2,5	3	2	3	3	3,5	1	2,5	3	2,5		
Farve	2	1,5	1	2	2	2	1,5	0,5	2,5	1,5		
Smag	3	3	1,5	3	3	3,5	2,5	2,5	3	2,5		
Konsistens	3	2,5	2	2,5	3	3	1,5	2	2	2,5		
Kvalitetsindeks	10,5	10	6,5	10,5	11	12	6,5	7,5	10,5	9		
Gennemsnit		10,25		8,5		11,5		7		9,75		
Torsk nr.	6	6	7	7	8	8	9	9	10	10		
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		
Lugt	2,5	3	2	2	3	3,5	2	4	3	3		2,7
Farve	1	2	1	0,5	2,5	1,5	1,5	2,5	2	1		1,6
Smag	2	4	2,5	1	2	4	1,5	2,5	2,5	3		2,6
Konsistens	1	2	1,5	0,5	1,5	2	1	1,5	2	1,5		1,9
Kvalitetsindeks	6,5	11	7	4	9	11	6	10,5	9,5	8,5		
Gennemsnit		8,75		5,5		10		8,25		9		
Total gennemsnit										8,9		
Standardafvigelse										1,8		

Sensoriske bedømmelser				**Kogt filet**		**nr. 101-111**						
Luftoptøning,(-24°C til -20°C til -24°C til -20°C)												
Produktforsøg på FF i uge 2, 1996												
Torsk nr.	101	101	102	102	103	103	104	104	105	105		**Gennemsnit**
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		**parametre**
Lugt	3	4	2	2,5	4	2,5	3	3	2	3		
Farve	1,5	3,5	2,5	2	3	1,5	2	2,5	2,5	2		
Smag	3	4	2	2,5	4	3	3	3	3	3		
Konsistens	1,5	4	1,5	1,5	4	2	1,5	2,5	2	1,5		
Kvalitetsindeks	9	15,5	8	8,5	15	9	9,5	11	9,5	9,5		
Gennemsnit		12,25		8,25		12		10,25		9,5		
Torsk nr.	106	106	107	107	109	109	110	110	111	111		
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		
Lugt	4	2,5	3	2,5	3	3	3	3	4	3		3,0
Farve	3	1,5	2,5	1	2,5	2	1	1	1,5	2,5		2,1
Smag	4	3	2,5	3	3	3	4	3	4	3		3,2
Konsistens	4	2	2	2,5	2,5	2,5	2	1,5	4	2,5		2,4
Kvalitetsindeks	15	9	10	9	11	10,5	10	8,5	13,5	11		
Gennemsnit		12		9,5		10,75		9,25		12,25		
Total gennemsnit										10,6		
Standardafvigelse										1,4		

Sensoriske bedømmelser				Kogt filet		nr. 151-160						
Luftoptøning,(-24°C til -20°C til -24°C til -20°C)												
Produktforsøg på FF i uge 2, 1996												
Torsk nr.	151	151	152	152	153	153	154	154	155	155		**Gennemsnit**
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		**parametre**
Lugt	3	0	2,5	3	1,5	3	2,5	2,5	1	2,5		
Farve	2	1	1	1,5	1,5	1,5	1	1	1,5	1		
Smag	3,5	2,5	3	3,5	3	3	3,5	3	3	3,5		
Konsistens	3	1	3	2,5	1,5	2,5	3	3	1,5	2,5		
Kvalitetsindeks	11,5	4,5	9,5	10,5	7,5	10	10	9,5	7	9,5		
Gennemsnit		8		10		8,75		9,75		8,25		
Torsk nr.	156	156	157	157	158	158	159	159	160	160		
Dommer	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2		
Lugt	2	3	0,5	3	3	3	2,5	2,5	0	2,5		2,2
Farve	1,5	1,5	1	1	1,5	1,5	1	1	0	1		1,2
Smag	3	3	2	2,5	2,5	1,5	3	3	2,5	3		2,9
Konsistens	2,5	2,5	1	2	2	3	2,5	2	1	3		2,3
Kvalitetsindeks	9	10	4,5	8,5	9	9	9	8,5	3,5	9,5		
Gennemsnit		9,5		6,5		9		8,75		6,5		
Total gennemsnit										8,5		
Standardafvigelse										1,1		

Bilag 4: Temperaturmålinger

I det følgende bilag vises der temperaturmålinger for fryselagringsforløbet fra frysetrawleren til forarbejdningen hos Taabbel i Hanstholm samt for de dobbeltfrosne torskefileter. Desuden vises temperaturmålinger for henholdsvis luft- og vandoptøningen. Der vises følgende temperaturkurver:

- Kurve 1: Temperaturmålinger (Paamiut + fragtskib + fryselager)
- Kurve 2: Temperaturmålinger (fryselager)
- Kurve 3: Temperaturmålinger (dobbeltfrysning fileter del 1)
- Kurve 4: Temperaturmålinger (Vandoptøning)
- Kurve 5: Temperaturmålinger (Luftoptøning)

Temperaturmålinger (Paamiut + Fragtskib + Fryselager)

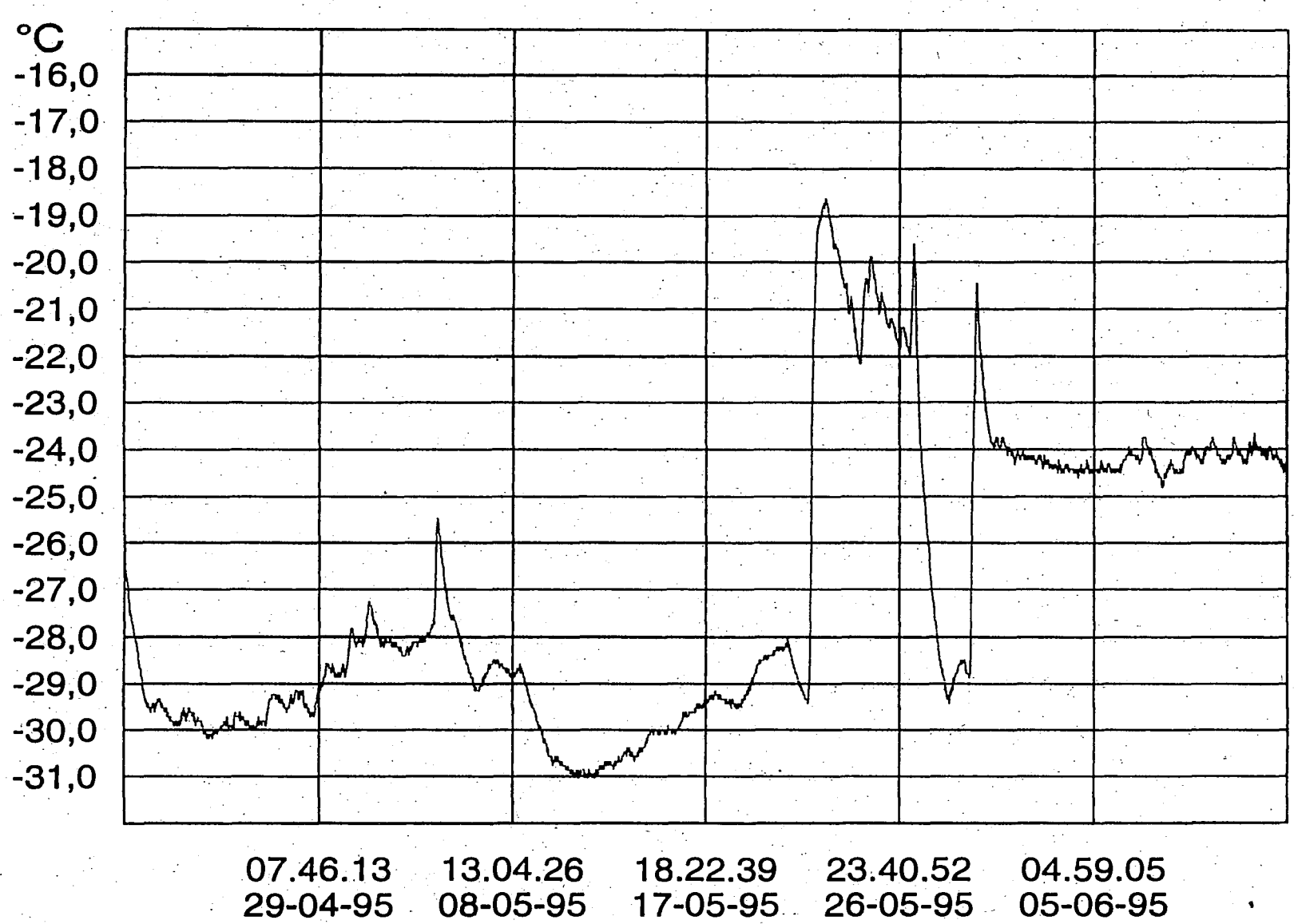

Temperaturmålinger (Fryselager)

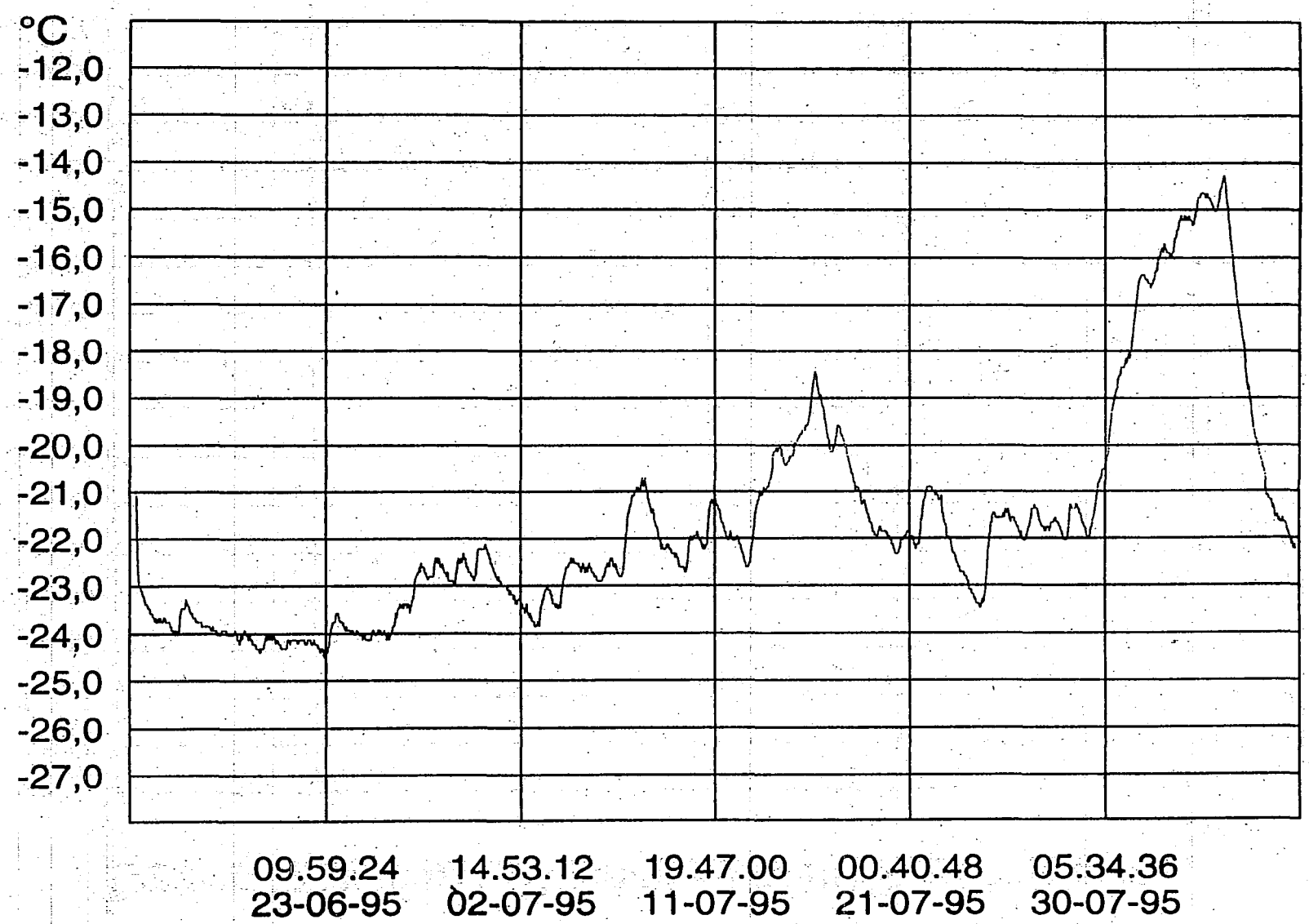

Temperaturmålinger (dobbeltfrysning del 1)

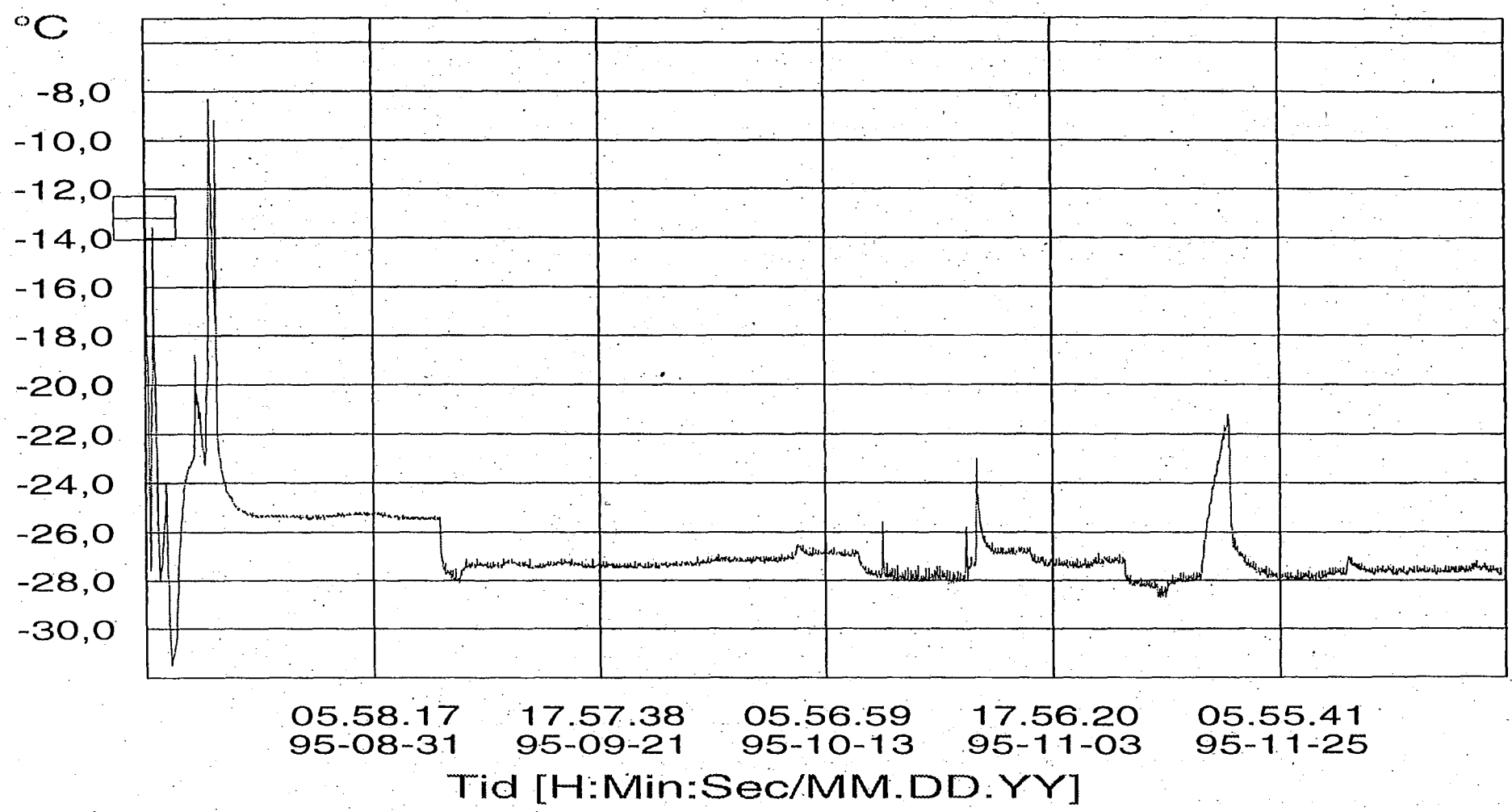

Temperaturmålinger (Vandoptøning)

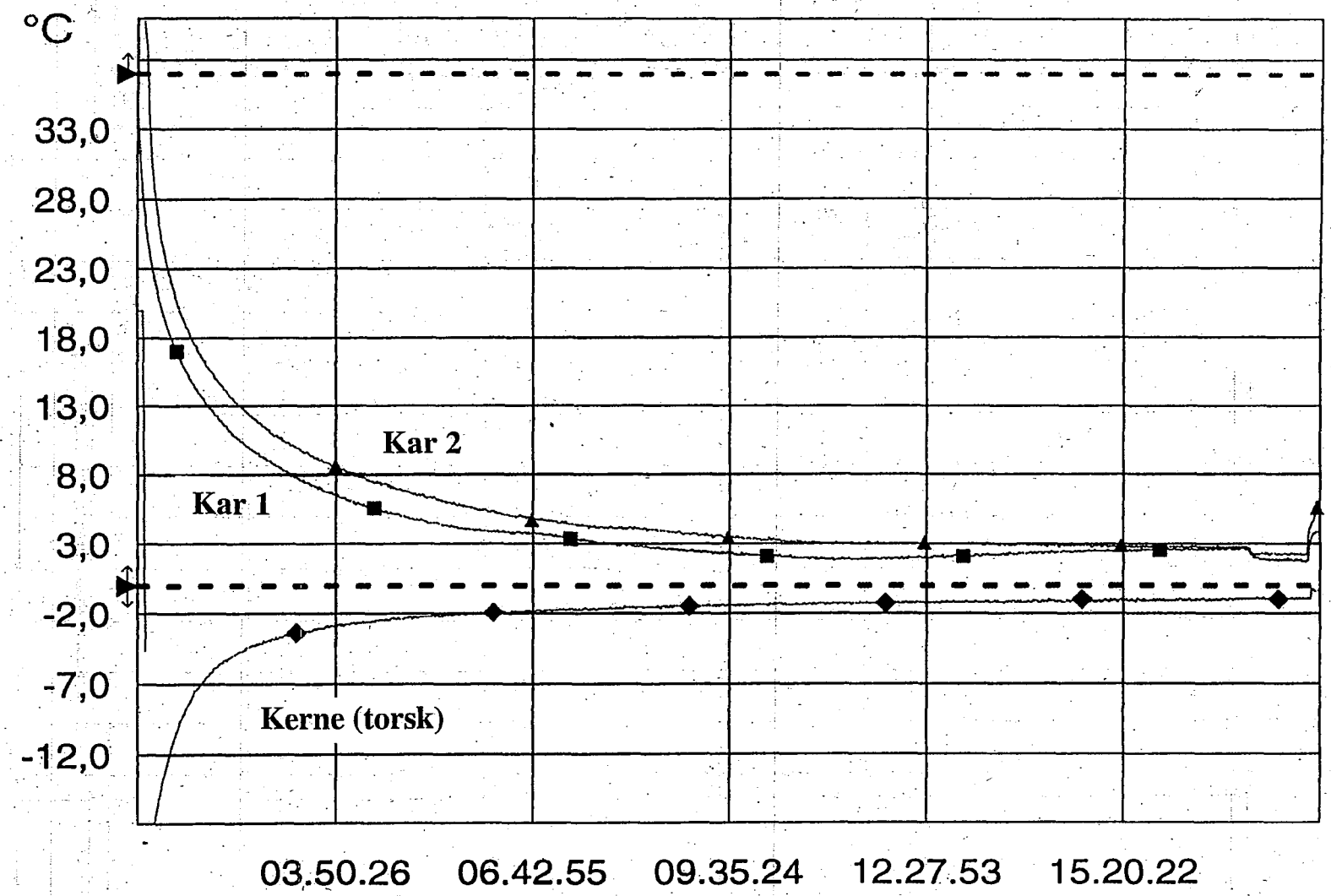
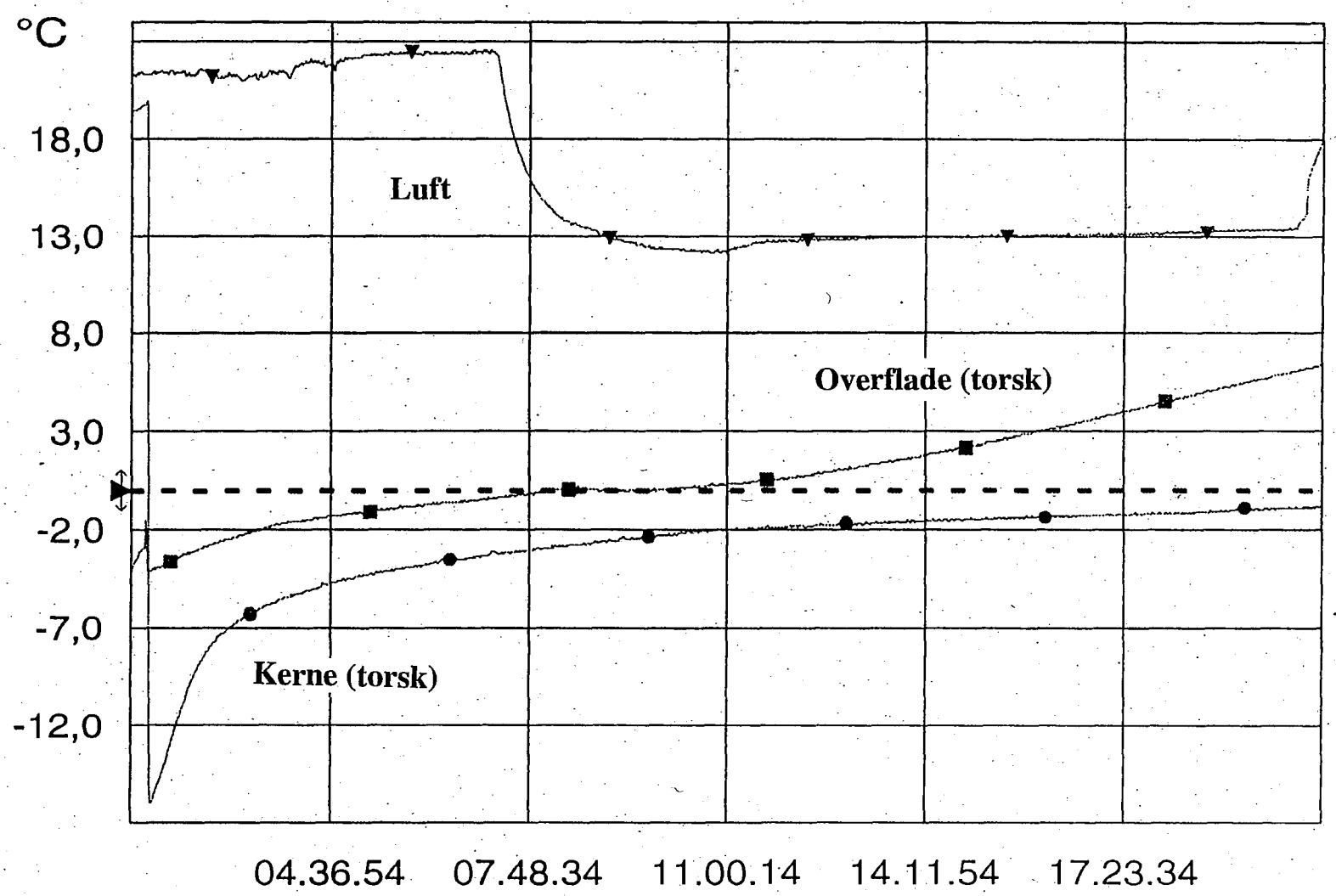
Temperaturmålinger (Luftoptøning)